

Narodna banka na Republika Makedonija

Kvartalen izveštaj
IV / 2006

Mart, 2007 godina

S O D R @ I N A

Makroekonomski dvi`ewa vo Republika Makedonija vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina	3
1. Ceni	5
1.1. Doma{ nata potro{ uva~ka i inf laci jata	11
2. Ekonomska akti vnost	15
3. Vrabotenost i plati	21
4. Monetarna pol i ti ka	26
5. Pari ~na masa	30
5.1. Depozi ti kaj banki te	32
6. Plasmani i kamatni stapki na banki te	34
7. Fi nansi ski pazari	39
7.1. Berza	39
7.2. Pazar na dr` avni harti i od vrednost	42
8. Bi l ans na pl a} awa	47
8.1. Tekovna smetka	47
8.2. Kapi tal na i f i nansi ska smetka	58
9. Devi zni dvi `ewa	63
10. Javni f i nansi i	70
Pozna-ajni ekonomski nastani i promeni vo zakonskata regulati va vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina	73
Statisti ~ki pri log	77

Makroekonomski dvi`ewa vo Republika Makedonija vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godi na

Stabilnite ceni, povolnite dvi`ewa kaj indikatorite na ekonomskata aktivnost, podobruvaweto na eksternata pozicija na doma{ nata ekonomija, kako i natamo{ noto prodlabo-uvawe na finansiskata intermedijacija se glavnite karakteristiki na makroekonomski ot ambient i vo posledni ot kvartal na 2006 godi na. Taka, inflacijata e povi soka vo odnos na prethodni ot kvartal za 0,4% (pred se odrazuvaj}i sezonski efekti i promeni kaj del od regulirani te ceni), industri skoto proizvodstvo bele` i rast, kreditnata aktivnost na bankite i ponatamu se intenzi vira, a tekovnata smetka na bilansot na pl}awa vo 2006 godi na zabele` a istoriski najni zok def icit.

Porastot na inflacijata vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina pretstavuva kombiniran efekt od sezonskoto zgolemuvawe na del od proizvodi te za ishrana i porastot na cenite na elektri~nata i toplinskata energija, koj delumno be{ e neutraliziran so kvartal noto namaluvawe na svetski te ceni na naf tata. Prose~nata inflacija za 2006 godi na iznesuva 3,2%, { to e vo ramki na proekti ranoto ni vo (3,3%) i vo najgol emamerka e rezultat na faktori na stranata na ponudata (porastot na akcizite i drugi dopolnitelni dava-ki { to gi zgolemija cenite na cigarite), porastot na svetski te ceni na naf tata, kako i povi soki te ceni na proizvodi te za ishrana (vo gol emamerka zaradi docnewe na ponudata na ranogradinarski proizvodi). Taka, dokolku se isklui efektot od promenite na najvarijabilnite kategorii, ishranata i energijata, i dokolku bazi~nata stapka na inflacija¹ se koregira za efektot od porastot na cenata na tutunot, prose~nata stapka na inflacija za 2006 godi na iznesuva 1,1%.

Vo 2006 godina, prose~ni ot porast na fizi~ki ot obem na industri skoto proizvodstvo iznesuva 2,5%, pri { to glavni nositeli na porastot se prerabotuva~ki ot i rudarski ot sektor. Proizvodstvoto vo prerabotuva~kata industrija, kako dominanten industri ski sektor zabele` a prose~en porast od 2,4%, reflektiraj}i go zgolemenoto proizvodstvoto na 13 od vkupno 20 prerabotuva~ki granki (koi so~inuvaat okolu 76% od vkupnoto proizvodstvo vo prerabotuva~ka i ndustrija).

I pokraj umerenoto pro{iruvawe na trgovski ot deficit (pri pointenziven godi{ en porast na uvozot vo odnos na porastot na izvozot na stoki od 17,1% i 15,9%, soodvetno), natamo{ ni ot rast na deviznite prilivi vrz osnova na privatni transferi, pozitivnoto saldo vo razmenata na usluga i odl o`uvaweto na repatrijacija na dividenda na eden pogolem stranski akcioner rezultiraa so istoriski najni zok def icit vo tekovnata smetka od bilansot na pl}awa. Vakvi te dvi`ewa vo eksterni ot sektor, kako i pozitivni te o~ekuvawa na ekonomski te subjekti kreiraa pritisoci za apresijacija na nominalni ot devizen kurs na denarot, koi bea otstraneti so intervencii te na NBRM na devizni ot pazar. Ef ekte te od kreiranata likvidnost preku devizni te transakcii, kako i preku iskl u~itel no vi sokata buxetska potro{ uva~ka (koncentrirana vo posledni ot mesec od godi nata), del umno bea neutralizirani preku monetarni te instrumenti i sezonski ot porast na pobaruva~kata za gotovi na vo posledni ot mesec na godi nata.

Depozitni ot potencial na bankite prodol` i da raste so intenzi vira dimi ka i vo posledni ot kvartal na 2006 godi na zabele` a kvartalen porast od 9,4%. Pri toa, 70,5% od porastot na vkupni te depoziti proizleguva od povi sokoto ni vo na denarski depoziti, { to uka`uva na natamo{ no jaknewe na sklonosta za { tedewe vo doma{ na valuta. Kontinuirani ot porast na vkupni ot depoziten potencial na bankite, pri istovremeno umereno relaksi rawe na uslovi te za krediti rawe, pri donese za natamo{ no intenzi vira na kreditnata aktivnost na bankite. Taka, na krajot na dekemvri 2006 godi na vo odnos na krajot na prethodni ot kvartal, vkupni te plasmani na bankite kaj privatni ot sektor se

¹ Presmetki te za bazi~na stapka na inflacija se napraveni spored metodologija na NBRM.

povisoki za 9,4%, pri čemur to treba da se ima predvid niska sporedbena osnova, odnosno
otpisot na dostasani nenaplateni pobaruvawa na krajot na tretiot kvartal. Pritoa,
najgolem del od kreditite plasirani vo ~etvrtiot kvartal se vo forma na dolgoro-
ni denarski krediti na naseleni eto i korporativni ot sektor.

1.

Ceni

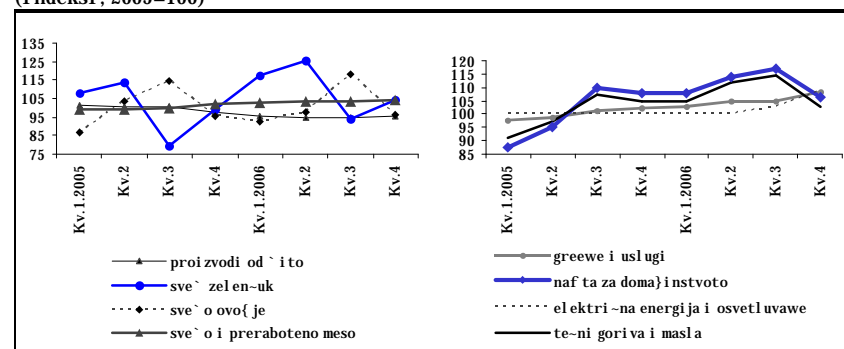
Umeren porast na cenovnoto nivo vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godi na vo odnos na pret hodniot kvartal...

Vo posledniot kvartal na 2006 godina nivoto na potro{ uva~kite ceni zabele`a umeren porast od 0,4%<sup>2</sup> na kvartal na osnova (~etvrt kvartal 2006 godina / tret kvartal 2006 godina). Sezonskiot porast na cenite na sve`iot zelen-ukot ima{e dominanten inflatoren efekt (pridones od 0,5 procentni poeni), dodeka porastot na cenata na lebot i pe~ivata (za 2,1% vo noemvri) dopolnitelno se odrazi vrz tro{ocite za ishrana (pridones od 0,1 procenten poen). Sepak, ovi e cenovni zgolemuvawa delumno bea neutralizirani so padot na cenite na ovo{jeto (negativen pridones od 0,4 procentni poeni), so {to vkupnite tro{oci za ishrana zabele`aa nezna~itelen porast. Vo analiziraniot kvartal, inflatorno vlijanie imaa porastot na cenata na elektri~nata energija (prenesen efekt od prethodniot kvartal) i porastot na cenata na parnoto greewe (za 25,6% vo oktombri). Ovi e kategorii na regulirani ceni determiniraa 0,4 i 0,1 procenten poen, soodvetno od op{tiot cenoven porast. Zgolemuvaweto na cenite na sredstvata za obrazovane (za 2,5% vo oktombri), na lekovite (za 1,7% vo oktombri) i na obuvkite (za 2,5% vo noemvri) dopolnitelno go zgolemi cenovnoto nivo (pozitivni pridones od 0,3 procentni poeni). Sepak, golem del od inflatornite vlijanija vo ~etvrtiot kvartal bea neutralizirani so padot na cenata na naftenite derivati i cenata na soobra}ajnite sredstva i PTT uslugi (negativen pridones od 0,3 i 0,2 procentni poena, soodvetno).

Grafikon 1

Potro{ uva~ki ceni na proizvodi te za ishrana (indeksi, 2005=100)

Regulirani ceni

...pri registriran gdi{ en porast od 3,1%

Analizirano na godi{ na osnova, nivoto na potro{ uva~ki te ceni vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina vo sporedba so isti ot kvartal od prethodnata godina e povioko za 3,1%. Kako i vo prethodnite kvartali, taka i vo posledniot kvartal od godinata najgolem del, ili okolu 40% od godi{ nata inflacija e determiniran od porastot na cenata na cigari te³, dodeka 26% se

² Presmetkite za stapkata na inflacija vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina se napraveni vo Direkcija za istra`uvawa vrz baza na podatoci od Dr`aven zavod za statistika.

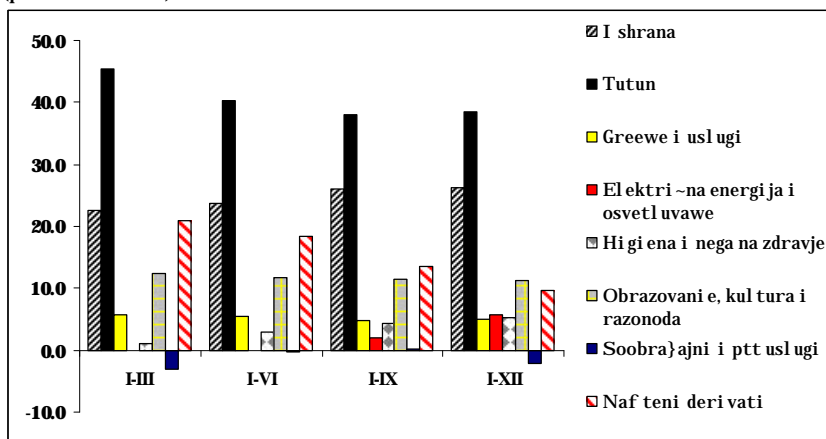
³ Od 1 januari 2006 godi na se presmetuva i pla}a nadomest pri proizvodstvo ili uvoz na tutunski proizvodi vo soglasnost so Zakonot za izmenuvawe i dopolnuvawe na Zakonot za zdravstvena za{tita („Slu`ben vesnik na RM“ br. 111/2005) i Odlukata za opredeluvawe na proizvodi te za koi se pla}a nadomestok pri promet, uvoz/i zvoz („Slu`ben vesnik na RM“ br. 75/2005), koja proizleguva od Zakonot za `ivotna sredi na i od 1 april 2006 godi na vo soglasnost so Zakonot za tutun („Slu`ben vesnik na RM“ br. 24/2006).

dol`at na povi sokite ceni na proizvodi te za ishrana (na sve`iot zelen`uk, sve`oto i preraboteno meso i {e}erot). Vo anal izirani ot kvartal, zna`aen del od godi {nata infl acija, ili okol u 24% e determi ni ran od promeni te na del od regul irani te ceni, odnosno od porastot na cenite na uslugi te za greewe i osvetl uvawe, pri {to povi sokata cena na elektri -nata energija determi ni ra okol u 18% od infl acijata, dodeka porastot na cenata na parnoto greewe (imaj}i ja predvid ni skata zastapenost na ovoj na~i n na greewe) determi ni ra pomal del od infl acijata, ili okol u 6%. Porastot na cenite na sredstvata i uslugi te za obrazovani e i na sredstvata za hi gi ena i lekovi te determi ni raa okol u 11% i 8%, soodvetno od godi {nata infl acija. Od druga strana, padot na cenata na surovata naftata na svetski te berzi determi ni ra poniski doma{ ni ceni na nafteni te derivati, pri {to ova a kategorija na potro{ uva -ki ceni zaedno so poniski te ceni na soobra}ajni te sredstva i cenite na soobra}ajni te i PTT uslugi del uvaa def latorno (negati ven pri dones od okol u 14%).

Grafikon 2

Distribucija na pridonesite na oddelni te kategorii od infl acijski ot indek s za prose~nata stapka na infl acija (pri donesi vo %)

Prilog 1

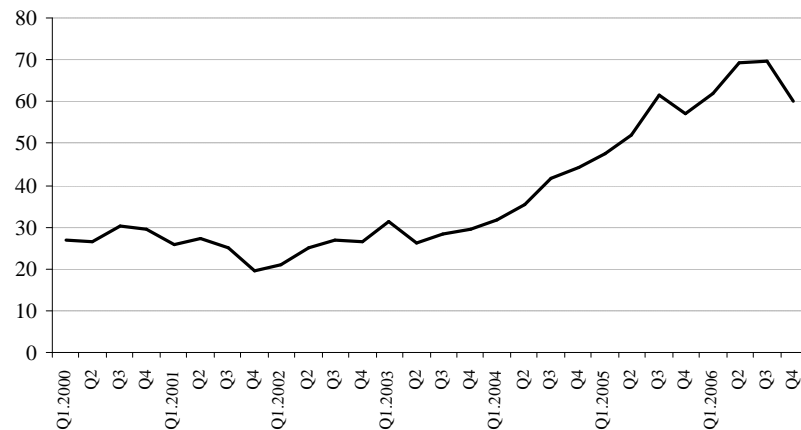
Dvi`ewa na svetski te berzi na nafta vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godi na

Vo posledni ot kvartal na 2006 godi na, prose~nata cena na surovata nafta na svetski te berzi zabele`a zna~itelen pad od 13,7% na kvartal na osnova i se svede na 60,1 SAD dolari za barel (nasproti 69,6 SAD dolari za barel vo prethodni ot kvartal). Pri toa, vo oktombri i noembri cenata na surovata nafta be{e na najni sko ni vo od po~etokot na godi nata (od 57,7 i 59,4 SAD dolari za barel, soodvetno), dodeka vo dekembri zabele`a porast i dostigna 63,1 SAD dolar za barel. Vo ~etvrti ot kvartal od godi nata, dvi`eweto na cenata na surovata nafta se karakterizira{e so izrazen varijabilitet, determi ni ran od f aktori od psiholo{ka pri roda. Taka, padot na cenata na surovata nafta vo oktombri be{e determi ni ran od najavata na Saudi ska Arabija za nepromeneta ponuda na raf i neri i te od I sto~na Azija i Evropa so surova nafta, stabil iziranata pobaruva~ka vo SAD, najavata za porast na svetski te zal i hi na surova nafta, a osobeno

na ameriškite zalihi i namalenata tenzija okolu iranskata nuklearna programa. Sepak, vo naredniot period namalenoto dnevno proizvodstvo na naf ta za 1,2 miliona bareli od strana na ~lenkite na OPEK, namalenoto proizvodstvo vo Nigerija (zaradi napadi te na raf ineri i te od strana na buntovni cite) i objaveni te podatoci za pad na zalihi te na naf ta vo SAD deluvaa vo obratna nasoka, odnosno sti mul i raa porast na cenata na naf tata.

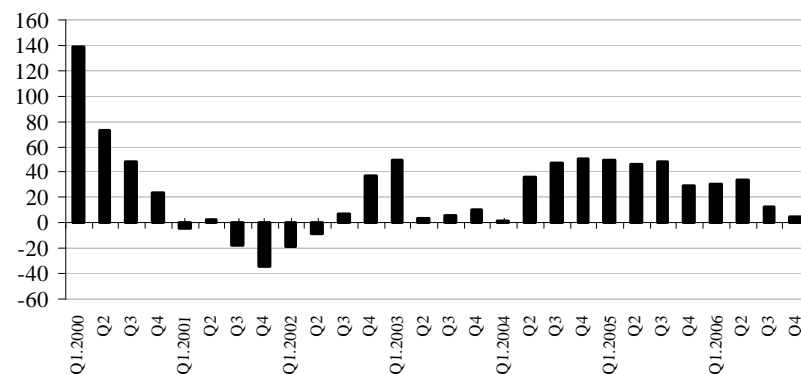
Grafikon 3
Cena na surovata naf ta
(brent, SAD dolari za barel)

I zvor: The Energy Information Administration (EIA) - statistical agency of the U.S. Department of Energy.

Analizirano na godi { na osnova, vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina cenata na surovata naf ta vo sporedba so isti ot kvartal od 2005 godina e povisoka za 5,3%, { to pretstavuva zna-itelno zabavuvawe na godi { nata kvartal na dinamika (vo prethodni ot kvartal, godi { ni ot porast i znesuva{ e 13%).

Grafikon 4
Godi { na kvartal na promena na cena na surovata naf ta
(vo %)

I izvori: The Energy Information Administration (EIA) - statistical agency of the U.S. Department of Energy, CNN Money, Reuters, Associated press, Bloomberg, presmetki i analizi na NBRM.

Prose~nata stapka na inf lacija vo 2006 godina iznesuva 3,2%. Vo uslovi na vodewe prudenten makroekonomski menaxment, i intenzi vi raweto na inf lacijata sporedeno so prethodnata godina (koga prose~nata inf lacija iznesuva{ e 0,5%), glavno se dol `i na vlijani eto na f aktori od strana na ponudata. Taka, vo 2006 godina domi nanten inf latoren ef ekt i ma admi ni strati vnata promena na

Prose~nata stapka na inf lacija vo 2006 godi na od 3,2%

cenata na cigarite (pridones od 38,5%), dodeka dopolnitelen efekt ima i porastot na regulirani te ceni (uslugite za greewe i osvetluwawe i cenata na naf tenite derivati, koi determiniraa okolu 11% i 10%, soodvetno od prose~niot cenoven porast). Zna~aen del od prose~nata inflacija, ili okolu 26% e determiniran i od povisokite ceni na proizvodite za ishrana (osobeno od cenite na sve`iot zelen-uk, mesoto i {e}erot). Dokolku se isclu-i efektot od promenite na najvarijabilnite kategorii, ishranata i energijata, i dokolku bazi~nata stapka na inflacija se koregira za efektot od porastot na cenata na tutunot, prose~nata stapka na inflacija e poniska i iznesuva 1,1%.

Prilog 2

Inflacijata vo evro-zonata vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina

I majji ja predvid tekovnata monetarna strategija na targetirawe na nominalniot devizen kurs na denarot vo odnos na evroto i zna~eweto na EU kako najgolem trgovski partner na Republika Makedonija, razlikata pome|u doma{ nata inflacija i inflacijata vo evro-zonata, kako i kamatnata politika na ECB i maat gol emo zna~ewe za makedonskata ekonomija.

Vo ramki na evro zonata, godi{ nata stapka na inflacija (merena preku Harmoniziraniot indeks na potro{ uva~ki ceni - HICP) vo posledniot kvartal na 2006 godina iznesuva{ e 1,8%, { to vo sporedba so prethodnite kvartali pretstavuva zabavuvawe na godi{ niot cenoven porast. Pritoa, dominanten inflatoren efekt vo analiziraniot kvartal ima{ e porastot na cenite na neprerabotenata hrana, dodeka padot na cenata na surovata naf ta na svetskite berzi determinira poniska cena na energijata i namalen pridones na ovaa kategorija vo porastot na HICP.

Tabela 1

Inflacija vo evro-zonata (na godi{ no ni vo, vo%)

	U-estvo vo %	2005	Kv.1 2006 / Kv.1 2005	Kv.2 2006 / Kv.2 2005	Kv.3 2006 / Kv.3 2005	X	XI	XII	Kv.4 2006 / Kv.4 2005	2006
Harmoniziran indeks na potro{ uva~ki ceni (HICP)	100,0	2,2	2,3	2,5	2,1	1,6	1,9	1,9	1,8	2,2
Stoki (vklupno)	59,2	2,1	2,6	2,8	2,3	1,3	1,7	1,8	1,6	2,3
Energija	9,2	10,1	12,2	11,6	6,3	-0,5	2,1	2,9	1,5	7,7
Neprerabotena hrana	7,4	0,8	1,4	1,6	3,9	4,2	4,4	3,7	4,1	2,8
Prerabotena hrana	11,8	2,0	2,0	2,2	2,1	2,3	2,2	2,1	2,2	2,1
Industrijski proizvodi osven energija	30,7	0,3	0,3	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,8	0,6
Uslugi (vklupno)	40,8	2,3	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,0	2,1	2,0

I zvor: Eurostat i Evropska centralna banka

Bazi~nata stapka na inflacija, koja gi isclu-uvawa dvi`ewata na cenite na energijata i neprerabotenata hrana, vo ~etvrti ot kvartal od godinata zabele`a minimalen porast i iznesuva{ e 1,6%.

Za odstranuvawe na srednoro~nite inflaciski pritiosoci i odr`uvawe na stabilni inflaciski o~ekuvawa na dolg rok, Sovetot na ECB vo posledniot kvartal na godinata izvr{i dvokratno zgolemuwawe na kamatnite stapki za 0,25 procentni poeni (na 05.10.2006 i 07.12.2006 godina). Po promenata, minimalnata kamatna stapka na repo transakcii te iznesuva 3,50%, kamatnata stapka na kreditot preku no} 4,50% i kamatnata stapka na depozitite preku no} i znesuva 2,50%.

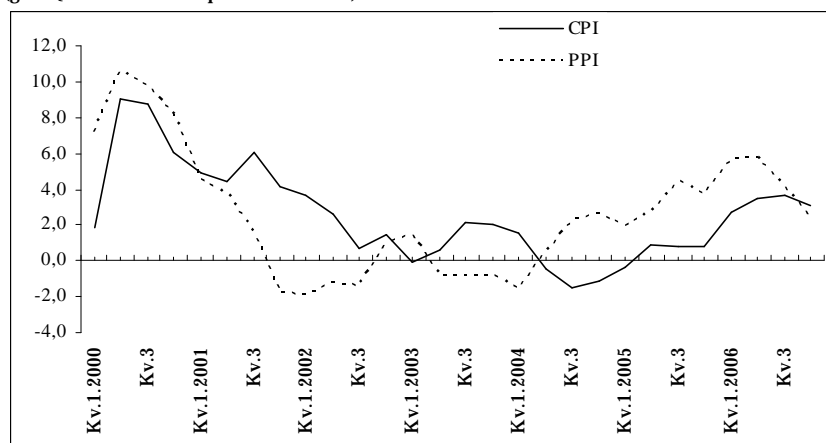
I zvor: Evropska centralna banka.

**Prose~en porast na
ceni te na
proizvoditelite na
industrijski proizvodi
od 4,5% vo 2006 godina**

Indeksot na cenite na proizvo ditelite mo`e da pretstavuva zna~aen vode~ki indikator za dvi`eweto na potro{uva~kite ceni. Prose~nata promena na cenite na proizvo ditelite na industrijski proizvodi vo makedonskata ekonomija vo 2006 godina iznesuva 4,5% i korespondira so prose~nata promena na inflacijata. Sepak, imajji ja predvid razli~nata struktura na dvata indeksa, prenosni ot efekt na cenite na proizvo ditelite na industrijski proizvodi ne sekoga{ pretstavuva dominanten faktor za promenata na inflacijata vo naredni ot peri od.

Grafikon 5

Potro{uva~ki ceni i ceni na proizvo diteli na industrijski proizvodi
(godni kvartalni promeni vo %)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Vo 2006 godina, najgolem del od prose~ni ot porast na proizvodstveni te ceni, ili okolu 94% proizleguva od povi sokite ceni na stoki te vo prerabotuvata i industrija, dodeka porastot na cenite vo sektorot „snabduvawe so elektri~na energija, gas i voda“ i rudarski ot sektori maat minimal en pri dones vo vkupni ot porast (od 5% i 1,2%, soodvetno). Vo ramki na prerabotuvaki ot sektor, dominantno vlijanie imaa cenite na proizvo ditelite na naf teni derivati i tutunski proizvodi, koi determiniraa 49% i 27%, soodvetno od vkupni ot porast na proizvodstveni te ceni.

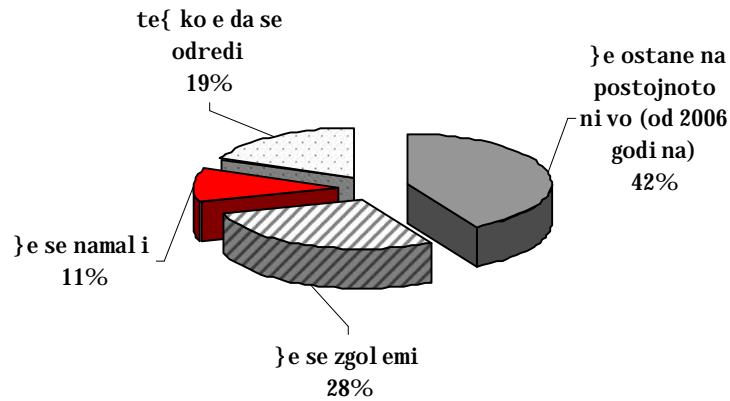
Prilog 3

Anketa za inflaciski o~ekuvawa

Inflaciskite o~ekuvawa se zna~en input vo vodeweto na monetarnata politika, odnosno pretstavuvaat va`en indikator za trendot na inflacijata vo naredni ot peri od. Inflaciskite o~ekuvawa vo makedonskata ekonomija se sledat preku Anketa za inflaciski o~ekuvawa, koja NBRM ja sproveduva na kvartal na osnova. Anketata sprovedena vo ~etvrti ot kvartal na godinata se karakterizira{e so zna~aen odziv na ispitanici te (73% od vkupni ot broj na anketirani te subjekti), pri najvisok odziv na grupata "banki" (100%). Spored analizata na odgovorite za dvi`ewata na inflacijata vo 2007 godina, najgolem del od anketirani te subjekti (42%) o~ekuwaat stapkata na inflacija da se zadr`i na nivoto od 2006 godina (od 3,3% kolku {to iznesuva{e

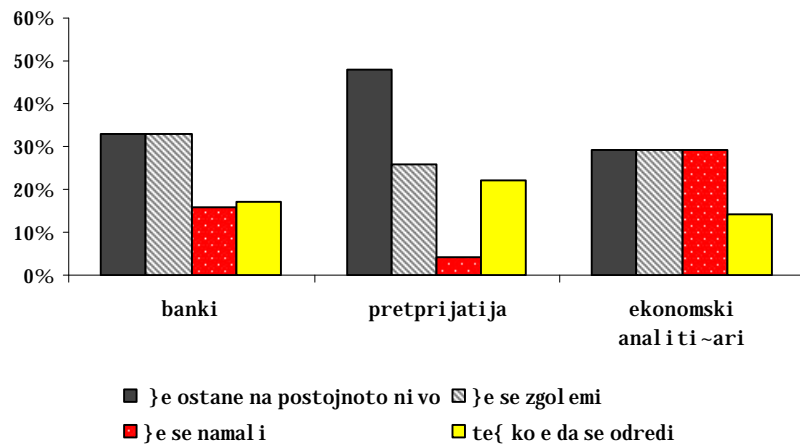
vo oktombri 2006 godina). Sepak, značilen je tudi procentot na ekonomski subjekti (28%) koji očekuvata intenziviranje na inflacijata vo 2007 godina.

Grafikon 6
Očekuvawa za inflacijata vo 2007 godina

Analizirano po grupi na ispitanici, vo korporativni ot sektor dominiraa stabilni inflacijski očekuvawa, dodeka bankite i ekonomskite analitičari pokraj stabilni, podednakvo formirale i očekuvawa za porast na inflacijata.

Grafikon 7
Distribucija na odgovore te po grupi na ispitanici za inflacijske očekuvawa vo 2007 godina

Formirane te inflacijske očekuvawa za 2007 godina, (očekuvawata za porast na inflacijata) vo golem del bazi raat na razvojnata makroekonomska politika na vladata, odnosno najavata za zgolesena javna investicijska aktivnost i privlekuvawe stranski direktni investicii. Odredeni subjekti, vo 2007 godina očekuvata iscrpuvawe na ednokratni ot efekt od porastot na cenata na cigari te i stabilizirawe na cenata na energensite.

1.1. Domač na potroš uva~ka i inflacija

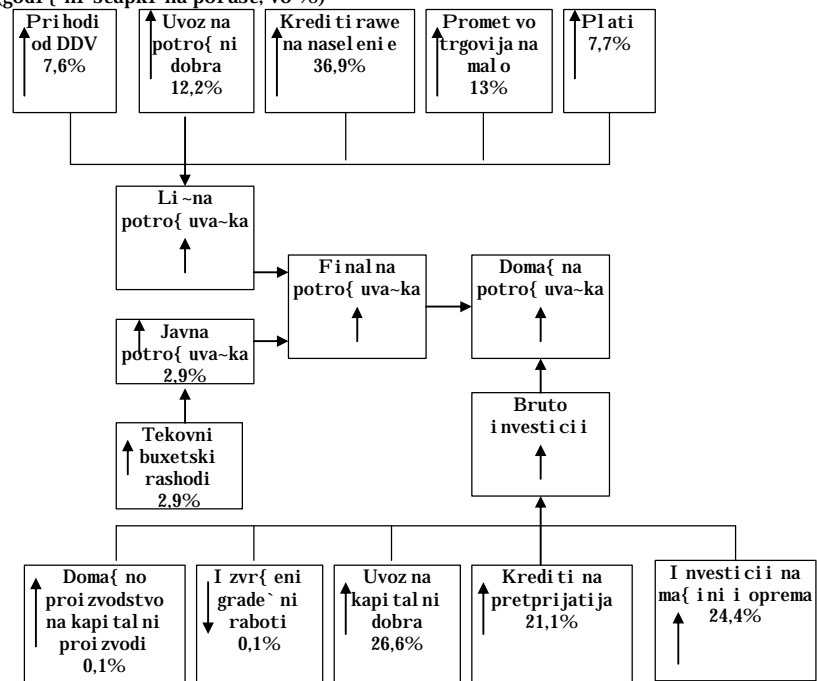
Vlijanieto na domač nata potroš uva~ka⁴ vrz stapkata na inflacija vo Republika Makedonija e teško da se kvantificira vo odsustvo na detalni podatoci za rashodni te komponenti na BDP. Sepak, vrz osnova na raspolo`livite podatoci za oddelni komponenti na potroš uva~kata i vrz baza na promenite kaj indikativni te varijabl i mo`e da se izve-at kval itativni ocenki za nasokata na vlijanie na domač nata potroš uva~ka vrz inflaci ski te ostvaruvawa.

Vo tretiot kvartal na 2006 godina, vrz osnova na proceneti ot godi{ en porast na *finalnata potroš uva~ka i bruto investici i te*, se ocenuva deka *domač nata potroš uva~ka* }e bide povisoka na godi{ na osnova. Ocenkata za povisoka finalna potroš uva~ka bazira na porastot na *li~nata potroš uva~ka* (ocenet spored dvi`eweto na oddelni indikativni kategorii) i umereni ot porast na *javnata potroš uva~ka*<sup>5</sup>. Od druga strana, povi sokoto ni vo na *investici i vo ma{ ini i oprema*<sup>6</sup> i porastot na oddelni zna~ajni indikativni varijabl i uka`uva na podobrena i investici ska akti vnost.

Grafikon 8

Dvi`ewe na domač nata potroš uva~ka vo tretiot kvartal na 2006 godina

(godi{ ni stapki na porast, vo %)

Vo soglasnost so ostvareni te dvi`ewa na indikatori te koi go objasnuvaa dvi`eweto na *li~nata* i *javnata potroš uva~ka*, vo

⁴Vklu-uva: finalna potroš uva~ka i bruto-investicii. DZS ne publikuva kompletan podatok za rashodnata strana na BDP na kvartalna osnova, odnosno nedostasuvaat podatoci za indikativni (li~na) potroš uva~ka, investici i te vo grade`ni objekti i promenata na zalihite. Sledstveno, analizi te koi se napraveni vo ovoj kontekst na kvartal na osnova se temel at vrz procenki napraveni vrz baza na raspolo`livi te podatoci za drugi kategorii od indikativno zna~ewe i treba da se zemat predvid so pretpazl i vnost.

⁵ Posl eden raspolo`l iv podatok na DZS.

⁶ Posl eden raspolo`l iv podatok na DZS.

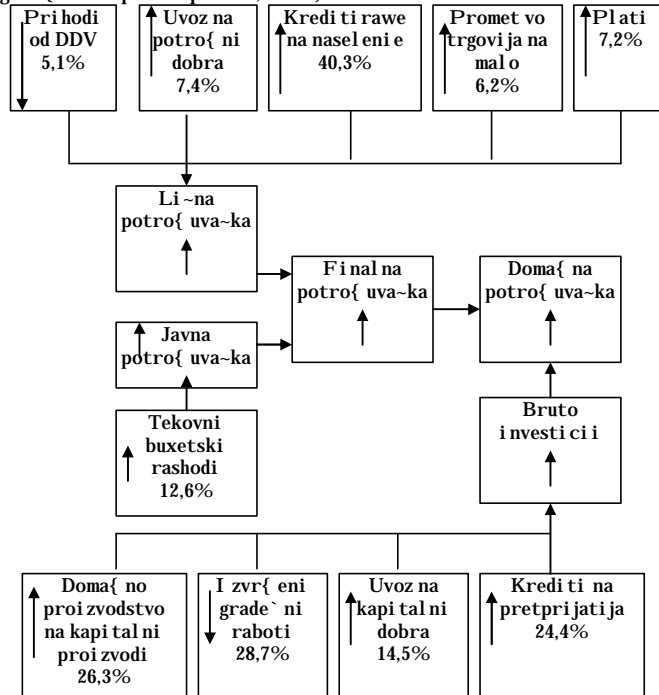

~etvrti ot kvartal na 2006 godi na, mo`e da se o~ekuva porast na potro{ uva~kata na naseleni eto i dr`avata. I sto taka, pozi tivni signali davaati i ndi katori te na i nvesti ci skata akti vnost.

Grafikon 9

Dvi`ewe na doma{ nata potro{ uva~ka vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godi na

(godi{ ni stapki na porast, vo %)

Taka, dvi`ewata vo realni ot, monetarni ot i vo nadvore{ notrgovski ot sektor vo 2006 godi na uka`uvaat na porast na finalnata i i nvesti ci skata potro{ uva~ka, { to i ndi ci ra na potencijalno i nfl atorno vl i jani e na doma{ nata potro{ uva~ka vo naredni ot peri od. Pri toa, ef ktot od uvozni te cen i vrz stapkata na i nfl acija te{ ko mo`e da se kvanti fi ci ra, no namal uvaweto na cenata na surovata naf ta na svetski te berzi mo`e da se o~ekuva da bide preneseno i vrz doma{ nite cen i na naf tata i naf teni te derivati.

Prilog 4

Agregatnata pobaruva~ka vo Republ i ka Makedoni ja

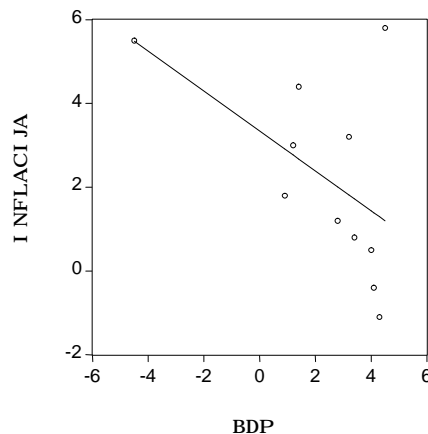
Agregatnata pobaruva~ka (aggregate demand-AD) ja pretstavuva vkupnata pobaruva~ka na rezidenti te i nerezidenti te za stoki te i uslugi te proizvedeni vo ekonomijata pri dadeno ni vo na cen i. Krivata na AD ima negativen naklon, { to ozna~uva deka sekoe cenovno namaluvawe, pri nepromeneta ponuda na pari, doveduva do zgolemuwawe na kupovната mo} na parite (realnata vrednost na parite-real money balances) i so toa vl i jae vrz zgolemuwawe na bogatstvoto na potro{ uva~ite koe vo krajna i nstanca se ef ktui ra so zgolemena li~na potro{ uva~ka i porast na AD. Vo teorijata ovoj ef kt e poznat kako Pigou's wealth effect. Vtorata pri ~i na za negati vni ot naklon na kri vata na AD e poznata kako Keynes' interest-rate effect. Spored ovoj pri stap, padot na cen i te uslovuwa povisok raspolo` liv dohod na potro{ uva~ite, i so toa povisoki za{ tedi vo ramki na bankarski ot sistem. Toa pridonesuva za zgolemena ponuda na kredi ti i pad na kamatni te

stapki, so { to se zgolemuva investicijskata potro{ uva~ka i AD. Tretata pri~ina za negativni ot naklon na krivata e poznata kako Mundell-Fleming's exchange rate effect koj tvrdi deka cenovnoto namaluvawe e sledeno so tendencija na namaluvawe na realni te kamatni stapki. Dokol ku ni voto na kamatni te stapki vo doma{ nata ekonomija e ponisko od ni voto na stranski te kamatni te stapki, vo toj slu~aj doma{ nite investitori, motivirani od povisoki ot prinos, investiraat vo zemjite so povisoki kamatni stapki. Vo takvi uslovi realni ot devizen kurs depresira i uslovuwa zgolemuvawe na neto izvozot i porast na AD.

Grafikon 10

Krivata na agregatnata pobaruva~ka vo Republika Makedonija (1996-2006*)

*BDP, prethodni podatoci za 2005 godina i proceneti podatoci za 2006 godina.
I zvor: NBRM i Dr`aven zavod za statistika

Konceptot na AD mo`e da se razgleduva od aspekt na rashodnata strana na BDP. I meno, AD kako funkcija od li~nata potro{ uva~ka (C), javnata potro{ uva~ka (G), investicijskata potro{ uva~ka (I) i neto izvozot (X-M) podrazbira finalna upotreba na BDP od rezidenti te (C+G+I=doma{ na potro{ uva~ka) i nerezdenti (X).

$$GDP = C + G + I + (X - M)$$

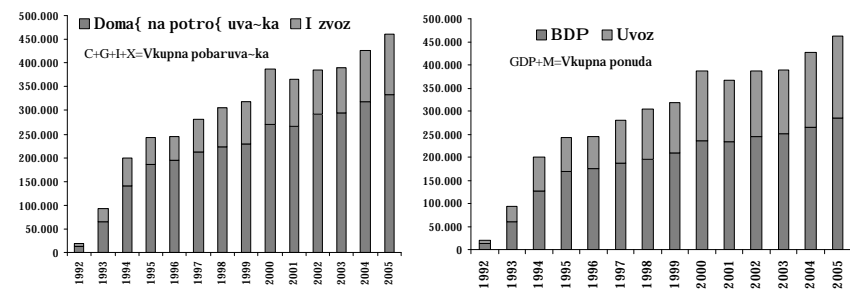
Analizata na rashodnite komponenti na BDP vo Makedonija poka`uva deka doma{ nata potro{ uva~ka i razmenata so stranstvo od po~etokot na monetarnoto osamostojuvawe do 1994 godina se odr`uvaa na relativno nisko nivo, dodeka vo naredni ot period bele`at pointenziven nominalen rast (Grafikon 11). Vakvoto odnesuvawe na ekonomskite subjekti vo celost korespondira so cenovnoto nivo, odnosno vo uslovi na visoka inflacija i zna~itelna distorzija na ceni te, ekonomskite subjekti vo po~etokot na osamostojuvaweto bea vozdr`ani od potro{ uva~ka. So stabilizirawe na inflacijata, o~ekuvawata na ekonomskite subjekti se relativno postabilni (i vo osnova se podvljani na neekonomski faktori), { to rezultira so pointenzivna doma{ nata pobaruva~ka. Od aspekt na pokri enosta na doma{ nata pobaruva~ka, vo period 1992-2005 godina, BDP pokriva vo prosek 59%, dodeka uvozot go pokriva ostatokot od doma{ nata pobaruva~ka. Ostanati ot del od BDP (vo prosek 41%) se plasi ra vo stranstvo, odnosno ja pretstavuva eksternata pobaruva~ka.

Grafikon 11

Doma{ na i eksterna pobaruva~ka; BDP i uvoz vo Republika
Makedonija

(vo milioni denari, po tekovni ceni)

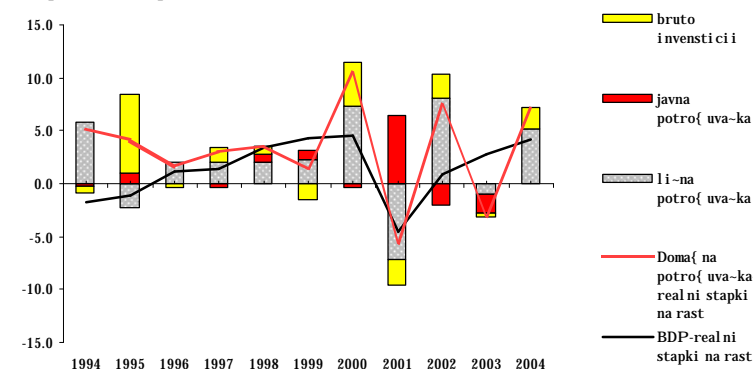
I zvor: Dr`aven zavod za statistika

Analizata na strukturata na doma{nata pobaruva~ka uka`uva na dominantno u~estvo na li~nata potro{uva~ka (vo prosek 64%), nasproti izedna~enoto u~estvo na javnata i investicijskata potro{uva~ka (vo prosek od 18%). Taka, analizata na rashodnite kategorii na BDP uka`uva deka najgolem del od dohodot vo Makedonija se koristi za kupuvawe na potro{ni i trajni dobra od strana na doma}instvata, dodeka investicijskite vlo`uvawa na privatniot sektor i dr`avata vo osnovni sredstva i grade`ni raboti se relativno niski. Pri toa, bruto investiciite go vkl`uvaat i operativniot kapital, odnosno zalihite na gotovi proizvodi, koi bele`at postepeno namaluvawe (analizirano od aspekt na nivnoto u~estvo vo bruto investiciite), {to uka`uva na podobrena realizacija na proizvodstvoto. Javnata potro{uva~ka, kako zna~ajna komponenta na ekonomskata politika so direktni i indirekten efekt vrz nivoto na AD e relativno stabilna i se odr`uva na nisko nivo, so iskl`ok na 2001 godina koga e registrirano nejzino intenzivirawe poradi vnatre{nata bezbednosna kri za.

Grafikon 12

Pridones na komponentite vo realniot porast na doma{nata
potro{uva~ka (1994-2004)

(vo procentni poeni)

I zvor:Dr`aven zavod za statistika

Analizata na koreliranosta na rahodnite komponenti na BDP uka`uva na silna negativna koreliranost na li~nata potro{uva~ka so javnata potro{uva~ka i silna pozitivna koreliranost na li~nata potro{uva~ka i uvozot. Toa indici ra deka pri reducirana javna potro{uva~ka, li~nata potro{uva~ka se intenzivira, i obratno, dodeka pozitivnata koreliranosta na li~nata potro{uva~ka so uvozot uka`uva deka golem del od

varijacije na uvozot se soglasno promeni te na potroš uva-kata na doma}instvata. Umerena pozitivna povrzanost se zabele`uva i kaj i nvestici skata potroš uva~ka i uvozot.

Tabela 2

Korelaciona matrica-realni stapki na porast na rashodnite komponenti na BDP (1994-2004)

	Li~na potroš uva~ka	Javna potroš uva~ka	Bruto i nvesticii	Uvoz	I zvoz
Li~na potroš uva~ka	1.00	-0.74	0.25	0.67	0.47
Javna potroš uva~ka	-0.74	1.00	-0.33	-0.36	-0.33
Bruto i nvesticii	0.25	-0.33	1.00	0.55	0.29
Uvoz	0.67	-0.36	0.55	1.00	0.83
I zvoz	0.47	-0.33	0.29	0.83	1.00

2.

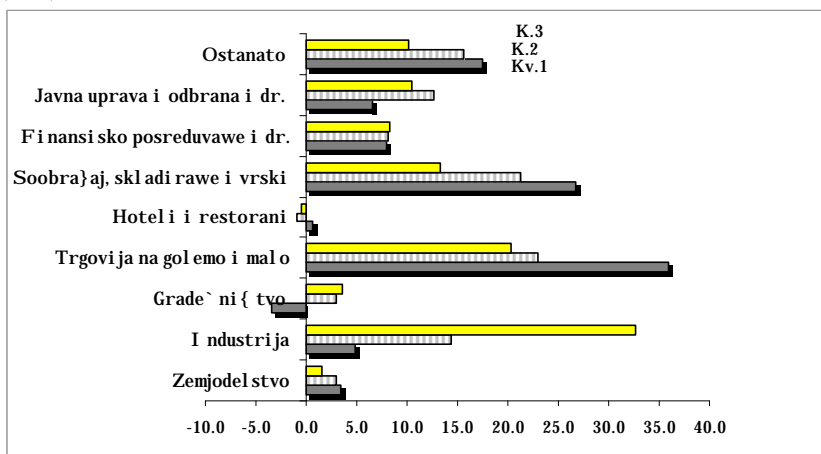
Ekonomski aktivnost

Vo tretiot kvartal na 2006 godina e registrirana godi{ na stapka na realen ekonomski rast od 3%

Vo uslovi na intenzivirana industrijska aktivnost i pozitivni ostvaruvawa vo uslu`niot sektor, vo tretiot kvartal na 2006 godina realni ot godi{ en rast na BDP e najvisok od po~etokot na godinata i iznesuva 3% (nasproti 2,5% i 2,6% vo prviot i vtiori kvartal od godinata). Pritoa, uslu`niot sektor i ponatamu pretstavuva dominanten sektor so najgolem pri dones vo porastot na BDP (okolu 52%), dodeka industrijskiot sektor zna~itelno go zgolemi svojot pri dones vo rastot na BDP (pri dones od 33%, nasproti 5% i 14% vo prвите dva kvartala od godinata). Zgol emeni ot pri dones na grade`niot sektor od 3,6% (nasproti 3% vo prethodniot kvartal) e potvrda za postepeno intenzivirawa na grade`nata aktivnost, dodeka zemjodelski ot sektor go zadr`a marginalnoto u~estvo vo vkupniot rast na BDP (okolu 2%). Od druga strana, negativnite trendovi vo sektorot "hoteli i restorani" registrirani vo prethodniot kvartal prodol`uvaat, pri {to ovoj sektor vo analiziraniot kvartal ima negativen pri dones vo rastot na BDP (od 0,4%).

Grafikon 13

Pri dones na oddelnite sektori vo godi{niot porast na BDP po kvartali na 2006 godina (vo%)

Dvi`ewata vo realniot sektor vo tretiot kvartal od godinata uka`uvaat na postepen realen godi{ en porast na BDP vo sporedba so porastot vo prethodnite dva kvartala. I meno, intenziviraweto na industrijskata aktivnost i domas`nata

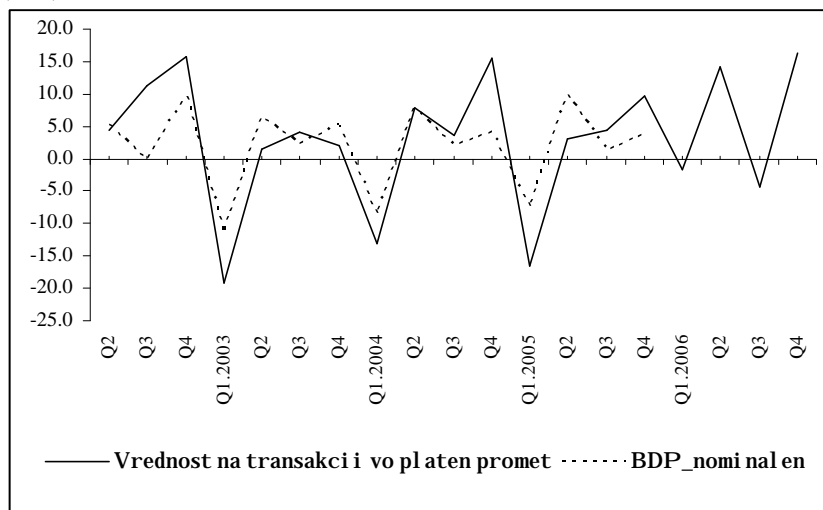

trgovija, povisokata realizacija na zemjodelskite proizvodi i postepenoto normalizirawe na aktivnosta vo grade`ni{tvoto uka`uvaat na podobrena ekonomska aktivnost vo tretiot kvartal. So proekcii te za 2006 godina, vo tretiot kvartal na 2006 godina se o~ekuva real en godi{ en porast na BDP od 4,8%.

Ekonomskata aktivnost vo Republika Makedonija mo`e da se sledi i preku obemot na transakcii vo platni ot promet. Pri toa, intenzi tetot na povrzanosta na kvartalnite promeni na obemot na transakcii vo platni ot promet i kvartalnite promeni na nominalni ot BDP⁷ e silen, odnosno pome|u ovi e dve kategorii ima pozitivna korelacija od 0,8. Vo posledni ot kvartal na godinata vrednosta na realizirani te transakcii vo platni ot promet zabele`a intenzi ven kvartalen porast od 16,2%, koj potencijalno uka`uva na zgolesena ekonomska aktivnost vo ~etvrti ot kvartal na godinata vo odnos na prethodni ot kvartal.

Grafikon 14

Kvartal na dinami ka na obemot na transakcii vo platni ot promet i nominalni ot BDP
(vo%)

Vo uslovi na intenzivirana proizvodstvena aktivnost kaj golem del od prerabotuvaw-kite granki, fizi~ki ot obem na industri skoto proizvodstvo vo ~etvrti ot kvartal zabele`a godi{ en porast od 3,5%. Taka, kumulativni ot rast na industri skoto proizvodstvo e intenziviran i dostigna 2,5% (nasproti 2,2% kolku { to iznesuva{ e vo prvite devet meseci od godinata). Glavni nositeli na prose~ni ot porast vo 2006 godina se prerabotuvaw~ki ot i rudarski ot sektor (pozitivni pridones od 2 i 0,6 procentni poeni, soodvetno), dodeka negativni te ostvaruvawa vo energetski ot sektor i maa mini mal en negativni pridones (od 0,1 procenten poen). Analizirano po sektori, proizvodstvoto vo prerabotuvaw-kata industrija, dominantni ot industri ski sektor, zabele`a prose~en porast od 2,4%, reflektiraj}i go zgoleseno to proizvodstvo na 13 od vkupno 20 prerabotuvaw~ki granki (koi so~inuvaa okolu 76% od vkupno to proizvodstvo vo prerabotuvaw-kata industrija). Vo ramki na prerabotuvaw-kata industrija, najgolem pridones kon vkupni ot proizvodstven rast i maat proizvodstvoto na proizvodi od drugi nemetalni minerali,

Prose~en rast na industri skoto proizvodstvo od 2,5% vo 2006 godina

⁷ Vrednosta na nominalni ot BDP e derivirana vo Direkcija za istra`uvawa vrz baza na podatoci od Dr`aven zavod za statistika.

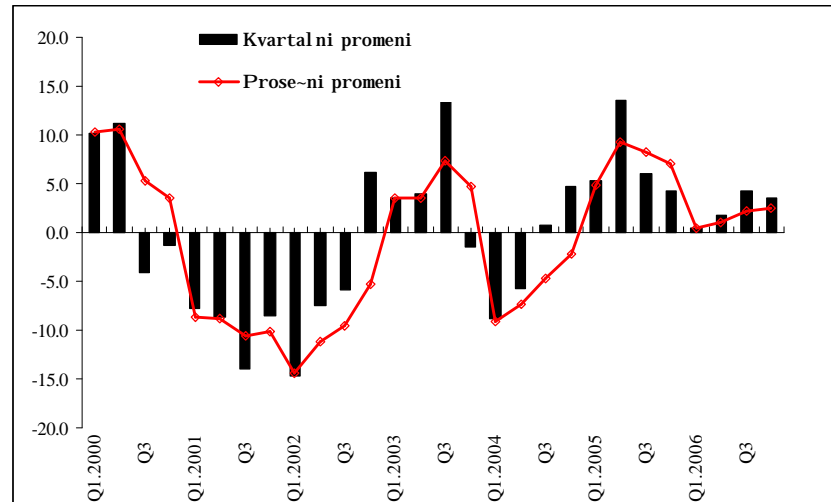

osnovni metali, nafteni derivati, metalni proizvodi vo metaloprera botuva~kata faza i na tutunski proizvodi. Prose~ni ot porast vo rudarski ot sektor iznesuva 28% i re~isi vo celost se dol`i na zgolemenoto proizvodstvo vo dejnosta "vadewe na drugi rudi i kamen".

Grafikon 15

Kvartal na godi{na i prose~na promena na industrijsko proizvodstvo (vo%)

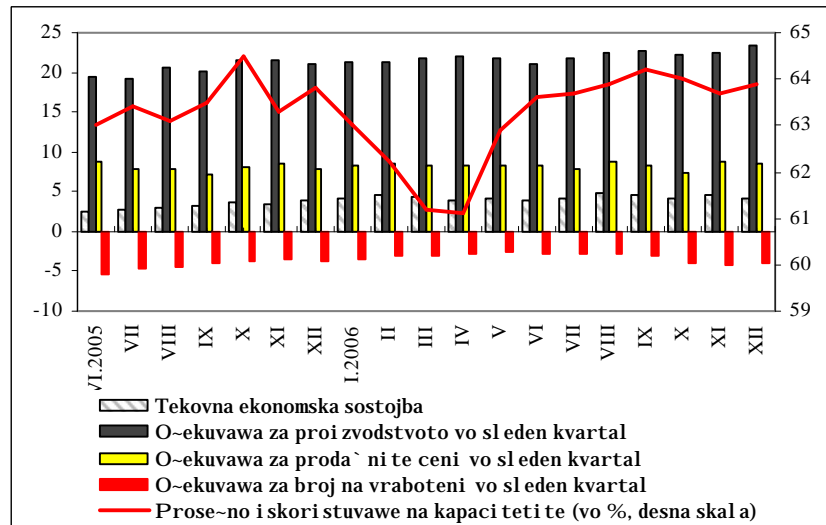

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republ i ka Makedoni ja.

Delovnite tendencii i o~ekuvawata na ekonomskite subjekti od prera botuva~kata industrija mo`e da se sledat preku "Anketata za delovni tendencii vo prera botuva~kata industrija" koja i ma mese~na dinamika. Vr z osnova na kval itativni te odgovori od anketata sprovedena vo dekemvri 2006 godina, ocenkata na pretprijatijata za ni vnata tekovna ekonomska sostojba e poziti vna i popovolna od dekemvri 2005 godina, { to korespondira so poziti vna ocenka za obemot na proizvodstvo vo izminatite nekol ku meseci i zgolemeni ot stepen na iskoristuvawe na proizvodni te kapaciteti (63,9%, nasproti 63,8% vo dekemvri 2005 godina). Pri toa, ekonomskite subjekti se izjasnile deka nedovolnata doma{na i stranska pobaruva~ka, finansiskite problemi, konkurencijata od uvoznite proizvodi i neizvesnoto ekonomsko okru`uvawe i ponatamu se dominantni ograni ~uva~ki faktori za zgolemuvawe na obemot na proizvodstvoto. Vr z osnova na ocenki te za naredni ot kvartal, i pokraj o~ekuvawata za porast na ceni te na inputi te, ekonomskite subjekti o~ekuvaat povi sok obem na proizvodstvo, pad na prod`ni te ceni i zgolemuvawe na brojot na vraboteni te.

Grafikon 16
Delovni tendenci i vo prera botuva~kata i industrija
(balansi na ponderirani odgovori i zrazeni vo %)

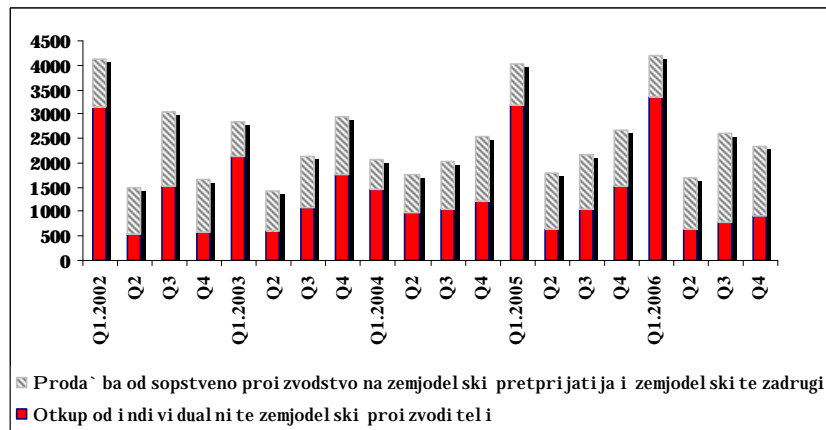

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

**Godi{ en pad na vrednost a
na vkupni ot ot kup na
zemjodelski proizvodi...**

Vrednosta na vkupni ot otkup na zemjodelski te proizvodi od indidualni te zemjodelski proizvodi teli i od sopstvenoto proizvodstvo na zemjodelski te pretprijati ja vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godi na e poni ska za 13% vo odnos na isti ot peri od od 2005 godi na i iznesuva 2.336 milioni denari. Padot vo celost se dol`i na namaleni ot otkup na zemjodelski proizvodi od indidualni te proizvodi teli, koji so~inuvaat 40% od vrednosta na vkupni ot otkup na zemjodelski proizvodi.

Grafikon 17
Otkup na zemjodelski proizvodi
(vo milioni denari)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

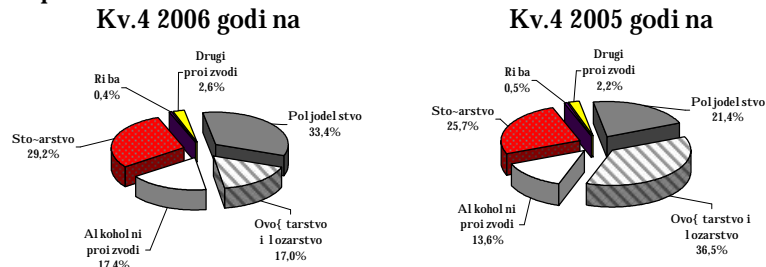
Nabqduvano po oddelni grupi na proizvodi, najgolem negativen pridones ima namaleni ot otkup na grozjeto, ~ij efekt delumno be{e neutraliziran so povi sokit ot otkup na gradinarski, industrijski i `itni rastenija, kako i so porastot kaj alkolni te proizvodi⁸.

⁸ Vo strukturata na proizvodi te na zemjodelskite pretprijati ja i zadrugi se vklue~eni i alkolni te pijalaci.

Grafikon 18

Udeležba na odkup po oddelni zemjedelski proizvodi v skupni odkup

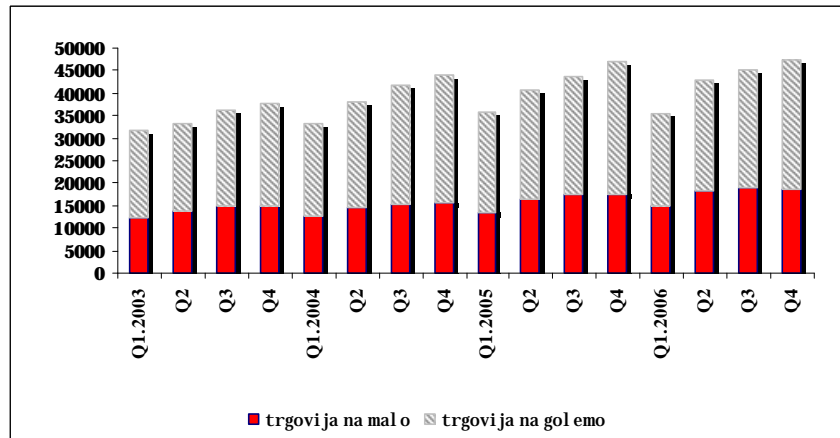
Izvor: Državen zavod za statistiko na Republiki Makedoniji.

Kontinuirani porast na domača trgovija od prejšnjega leta na 2006 godina prodolži i v poslednjem trimestru, od leta 2006, ko skupni promet v trgoviji dosegel 47.509 milijardi denar, kar predstavlja porast od 5% na kvartalno osnovi. Prav tako, promet na trgoviji na veliko i natamo generira največji del (61%) od porasta na skupni trgovski promet. Analizirano na godišni osnovi (četrti kvartal 2006 godina / četrti kvartal 2005 godina), skupni promet v trgoviji zabeleži minimalno zgoleduvawe za 0,9%, določeno v celoti od godišnjega zgoleduvawe na promet v trgoviji na malo (za 6,2%), pri registriranem padcu trgoviji na veliko (za 2,3%).

Grafikon 19

Promet v trgoviji

(v milijardi denar)

Izvor: Državen zavod za statistiko na Republiki Makedoniji.

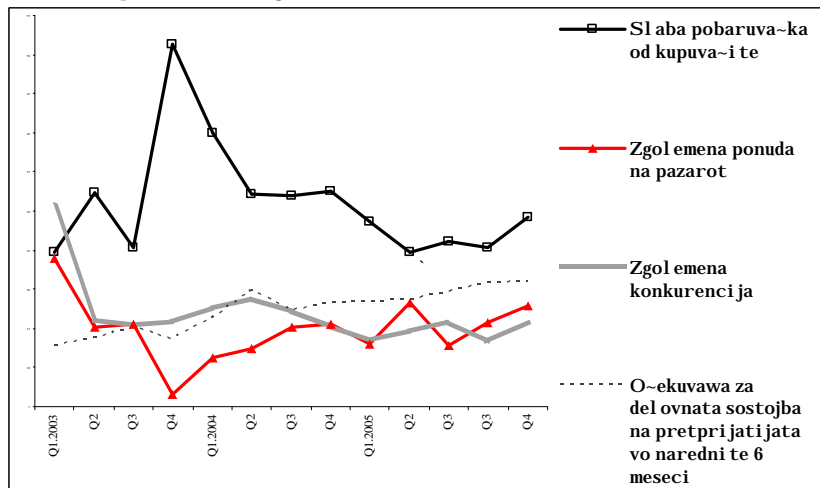
Anketata za delovne tendencije v trgoviji na malo⁹ predstavlja kvalitativno istravo, koe ovzmožuje ugotoviti dejavnosti, ki vplivajo na delovno aktivnost na trgocite na malo, kako i njihove ocene za naslednji obdobje. Spored ankete za četrti kvartal na 2006 godina, največje vplivanje na omejitve na delovno delovno sestavo na preprijateljstvo ima nedovoljna pobaruvalna, zgoleduvawena ponuda na pazaru i zgoleduvawena konkurencija. Sepak, v sporedbo so isti kvartal od prejšnjega leta, ekonomski subjekti ocenili, da vplivajo na konkurencijo, kako omejitve faktor postopno se namaluje. Voedno, njihove

⁹Anketata za delovne tendencije v trgoviji na malo se sproveduje na kvartalno osnovi od strane na DZS od 2002 godina.

ocenki uka`uvaat na podobrena finansiska sostojba i povisoko ni vo na prod`ni te ceni na godi{ na osnova. Pri toa, o~ekuvawata za delovnata sostojba i brojot na vraboteni te vo naredni ot peri od se podobri vo odnos na isti te od ~etvrti ot kvartal na 2005 godi na.

Grafikon 20
Delovni tendencii vo trgovijata na malo
(balansi na ponderirani odgovori izrazeni vo %)

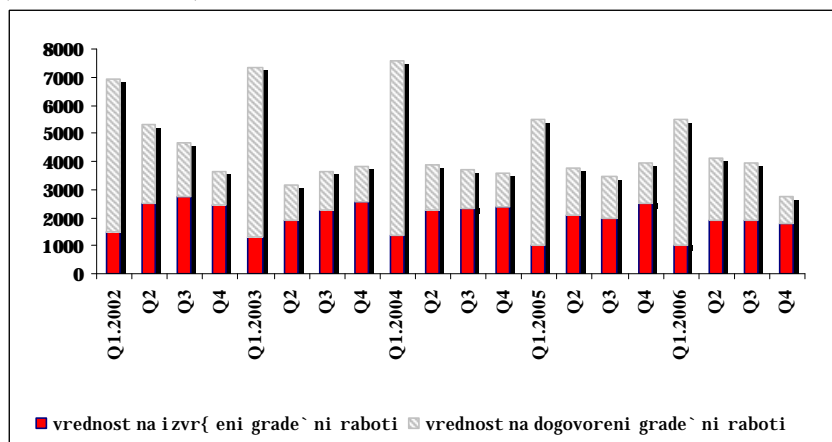

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Namaluvawe na grade`nata aktivnost

Nasproti povolnite dvi`ewa vo trgovijata, indikatori te za grade`nata aktivnost vo zemjata uka`uvaat na nepovolni dvi`ewa vo ovoj sektor od po~etokot na 2006 godina, koi prodol`ija i vo posledni ot kvartal. I meno, vkupnata vrednost na izvr{enite grade`ni raboti vo ~etvrti ot kvartal od godinata iznesuva 1.769 milioni denari, { to pretstavuva namaluvawe za 8,8% vo odnos na prethodni ot kvartal i za zna`ajni 28,7% vo sporedba so isti ot period od prethodnata godina. Vrednosta na dogovoreni te grade`ni raboti vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godi na iznesuva 956 milioni denari i e dvojno poni ska vo odnos na prethodni ot kvartal, pri i stovremen godi{ en pad od 35,6%.

Grafikon 21
Dogovoreni i izvr{eni grade`ni raboti
(vo milioni denari)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

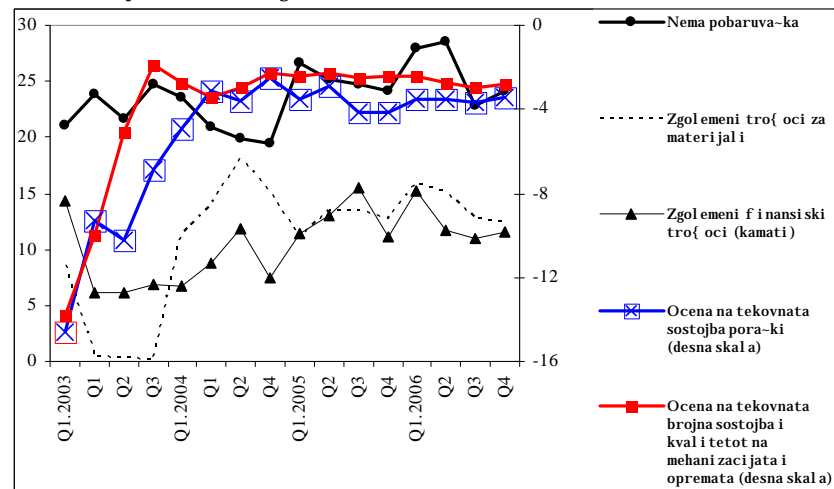

Spored Anketata za delovne tendencii vo grade`ni{tvoto<sup>10</sup> za ~etvrtiot kvartal na 2006 godina, ekonomskite subjekti kako glavni ograni~uva~ki faktori vo realizacijata na grade`nite raboti i ponatamugi naveduvaat: nedovolnata pobaruva~ka, tro{ocite za materijali, cenata na finansi raweto (kamatata) i nedostigot od kvalifikuvana rabotna sila. Pri toa, ocenkata za tekovната sostojba so pora~ki (doma{ni i stranski) i natamue negativna, kako i ocenkata za tekovната brojna sostojba i kvalitetot na mehancizacijata i opremata so koja raspolagaat. Od aspekt na o~ekuvawata za sledniot kvartal vo odnos na pora~kite i proda`nite ceni, registrirani se popesimisti~ki o~ekuvawa vo sporedba so ~etvrtiot kvartal na 2005 godina.

Grafikon 22

Delovni tendencii vo grade`ni{tvo

(balansi na ponderirani odgovori izrazeni vo %)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

3.

Vrabotenost i plati

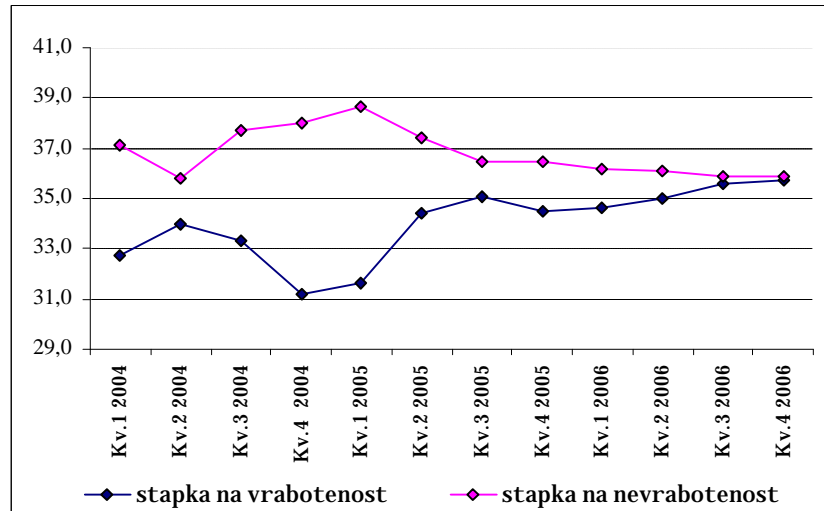
Spored Anketata za rabotna sila¹¹, vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina vkupniot broj na vraboteni iznesuva 578.810 lica { to pretstavuva porast od 4,1% vo sporedba so isti ot period od prethodnata godina. Sledstveno, registriranata stapka na vrabotenost se zglemi za 1,2 procentni poena i dostigna 35,7%. Istovremeno, vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina e zabele`ano zglemuwawe na brojot na nevraboteni, koj iznesuva 324.766 lica (godi{en porast od 1,4%). Porastot na brojot na vraboteni i nevraboteni lica rezultira so godi{en porast na aktivnoto naselenie (rabotna sila) od 3,1%. Pointenzivnata stapka na porast na rabotnata sila vo odnos na porastot na brojot na nevraboteni te lica determinira poniska stapkata na nevrabotenost za 0,6 procentni poeni vo sporedba so isti ot period od prethodnata godina, koja se svede na 35,9%.

¹⁰ Anketata za delovne tendencii vo grade`ni{tvoto ja sproveduva DZS od april 2002 godina, na kvartal na osnova.

¹¹ Anketata za rabotna sila ja sproveduva Dr`avniot zavod za statistika na Republika Makedonija, vrz baza na primerok od 10.000 doma{instva na teritorijata na celata zemja i e vo soglasnost so metodolofkite preporaki na Meunarodnata organizacija na trudot (ILO) i preporakite na Evropskoto statisti~ko biro (Eurostat). Ponuva{ji od 2004 godina, taa se sproveduva kako kontinuirana anketa vo tekot na godinata, a obrabotkata na rezultati te se vr{e i kvartalno.

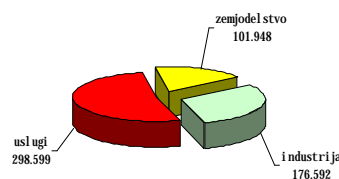
Grafikon 23
Stapki na vrabotenost i nevrabotenost
 (vo %)

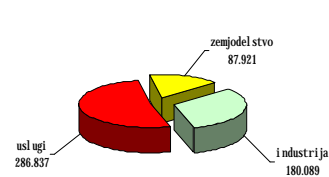
Izvor: Anketa za radna sila, Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Analizirano po dejnosti, porastot na vrabotenosta proizleguva od povisoki ot broj na vraboteni lica vo zemjodelski ot i uslu`ni ot sektor, dodeka kaj i ndustrijski ot sektor e registriran pad na brojot na vraboteni lica. Taka, brojot na vraboteni lica vo zemjodelski ot sektor e zgolemen za 16%, { to se dol`i na porastot na brojot na neplateni semejni rabotnici i samovraboteni te. Poumeren porast (za 4,1%) na brojot na vraboteni lica e registriran kaj uslu`ni ot sektor, kako rezultat na zgolemeni ot broj na vraboteni lica vo pogolemi ot del od dejnosti te na ovoj sektor (pred si` kaj f i nansi skoto posreduvawe i kaj dejnosta vo vrska so nedvi`en imot, iznajmuvawe i delovni aktivnosti). Od druga strana, vrabotenosta vo industrijski ot sektor e namalena za 1,9%, { to se dol`i na namaleni ot broj na lica koi rabotat vo energetskata dejnost.

Grafikon 24
Broj na vraboteni lica po dejnosti
 Kv4. 2006 godi na

Kv4.2005 godi na

Izvor: Anketa za radna sila, Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Povolni dvi`ewa se registrirani i na kvartal na osnova (~etvrt kvartal 2006 godi na / tret kvartal 2006 godi na), taka { to brojot na vraboteni lica i stapkata na vrabotenost bele`at porast (od 0,3% i 0,1 procenten poen, soodvetno), pri istovremeno zgolemuvawe na brojot na nevraboteni lica (za 0,6%), dodeka stapkata na nevrabotenost ostana nepromeneta. Pri toa, vo uslovi na namalen broj na vraboteni lica vo zemjodelski ot i industrijski ot sektor (za 18,7% i 5,9%, soodvetno), umereni ot

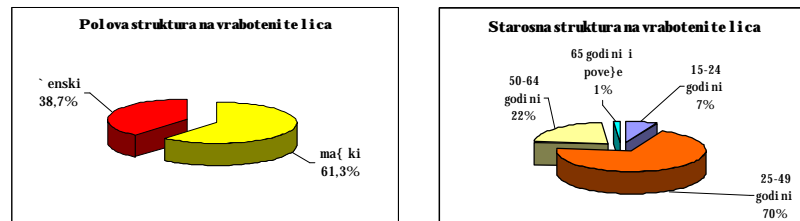

porast na vrabotenosta proizleguva od promeni te vo uslu`ni ot sektor, kade e zabele`ano zgolemuvawe na vraboteni te za 13,8%.

Od aspekt na polovata struktura, vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina i natamu domini raat vraboteni te lica od ma{ki pol, koi i maat povi soka stapka na vrabotenost (43,7%) i poni ska stapka na nevrabotenost (35,1%) vo odnos na `enskata popul acija (27,6% i 37,2%, soodvetno).

Grafikon 25

Polova i starosna struktura na vraboteni te lica

I zvor: Anketa za rabotna sila, Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Od aspekt na starosnata struktura na vraboteni te i nevraboteni te lica, vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina ne se zabele`ani pozna~ajni pomestuvawa, taka { to i natamu najvi soka stapka na vrabotenost e registri rana kaj popul acijata na voзраст od 25 do 49 godini, dodeka najvi soka stapka na nevrabotenost kaj popul acijata na voзраст od 15 do 24 godini.

Zgolemuvawe na brojot na vraboteni te na godi { na osnova

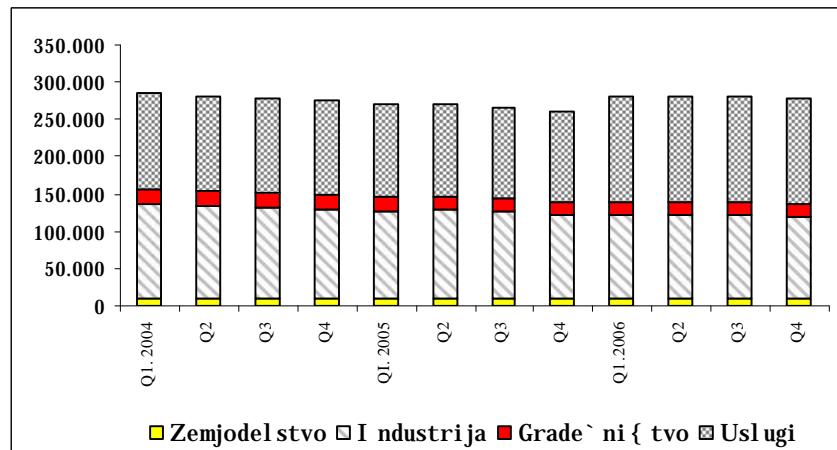
Prose~ni ot broj na vraboteni lica vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina iznesuva 260.146 lica¹² i vo odnos na prethodni ot kvartal bele`i namaluvawe za 1,2%, { to se dol`i na padot na brojot na vraboteni vo site sektori vo ekonomijata (industrija, grade`ni { tvo, zemjodelstvo i uslugi). Analizirano na godi { na osnova (~etvrti kvartal 2006 godina / ~etvrti kvartal 2005 godina) brojot na vraboteni te e zgolemen za 7,2%<sup>13</sup>, { to vo celost proizleguva od porastot na vrabotenosta vo uslu`ni ot sektor (za 17,6%), pri namalen broj na vraboteni vo industrijata, zemjodelstvoto i grade`ni { tvoto (za 2,9%, 4,8% i 4,1%, soodvetno na godi { na osnova). Pritoa, godi { en porast na vraboteni te e registri ran kaj re~isi site uslu`ni dejnosti, dodeka najgolem del od padot na vrabotenosta vo industrijski ot sektor se dol`i na namaluvaweto na vraboteni te vo prerabotuvawata industrija, kako najzna~ajna industrijska granka, kako i vo rudarski ot sektor (za 2,5% i 2,2%, soodvetno).

¹² I zvor: DZS. Podatoci te bazi raat na mese~ni izveštai od delovni te subjekti vo privatna i druga (op{ testvena, dr`avna, zadru`na i me{ovita) sopstvenost so razli~ni dejnosti vo Republika Makedonija. Kako vraboteni se smetaat licata koi zasnovale raboten odnos so delovni ot subjekt (na neopredeleno ili opredelno vreme) i koi rabotat so polno, pokuso ili podolgo od polnoto rabotno vreme. So evidencijata ne se opfateni licata koi rabotat po dogovor za delo, licata koi samostojno vr{at dejnost - profesija i licata koi se vraboteni kaj niv i individualni te zemjodelci.

¹³ Presmetkata e napravena vrz osnova na prilagoduwane na podatoci te za dejnosta „javna uprava i odbrana“, za uslu`ni ot sektor i za vkupni ot broj na vraboteni, so cel da se dobij at sporedlivi podatoci vo odnos na 2005 godina. I meno, zaradi promeni vo primerokot ne be{e vozmo`na adekvatna sporedba na brojot na vraboteni te lica vo 2006 godina so prethodni te godini.

Grafikon 26
Vrabotenost po sektori
(broj na vraboteni lica)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija. Porastot vo prvi ot kvartal na 2006 godina vkl-u-va metodolo`ki promeni.

Minimalen porast na nominalna prose~na bruto i neto-plata po vrabotenost vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina

Vo ~etvrtiot kvartal od godinata, prose~na bruto¹⁴ plata vo Republika Makedonija iznesuvala 23.451 denari, što pretstavuvala nominalen porast od 7,1% vo sporedba so istiot period od prethodnata godina. Prose~na i splatena neto-plata po vraboten iznesuvala 13.854 denari i ostvarila nominalen porast od 7,2%. Pritoa, imaj}i ja predvidovisokata godi{na stopka na inflacija vo ~etvrtiot kvartal na godinata (od 3,1%), realniot porast na neto platata e ponizok i iznesuvala 4,1%. Analizirano po sektori, poizrazen nominalen godi{en porast na neto platata e registriran kaj industrijskiot sektor (8,7%), glavno poradi zgolemite plati vo dejnosta „snabduvawe so elektrina energija, gas i voda“ i „vadevawe rudi i kamen“ (za 14,5% i 10,4%, soodvetno). Vo ostanatite sektori od ekonomijata, uslu`niot sektor, zemjodelstvoto i grade`ni{tvoto, godi{niot nominalen porast na platite e poumeren (3,4%, 2,8% i 2,1%, soodvetno). Vo ramki na uslu`niot sektor, porast na platite e zabele`an kaj re~isite uslu`ni dejnosti, pri pozna~ajni stapki na porast vo javniot sektor, odnosno vo „obrazovanieto“ i „zdravstvoto i socijalnata rabota“ (za 11,9% i za 3,4% na godi{na osnova), što e vo soglasnost so postepeniot proces na dekompresija na platite na dr`avnite slu`benici (i zaradi statisti~kiot opfat na podatocite od ovoj sektor<sup>15</sup>). Voedno, pozna~ajno zgolemuvawe zabele`aa i platite vo dejnosta „soobra}aj, skladi rawe i vrski“ i „finansisko posreduvawe“ (za 5,2% i 3,5%, soodvetno na godi{na osnova).

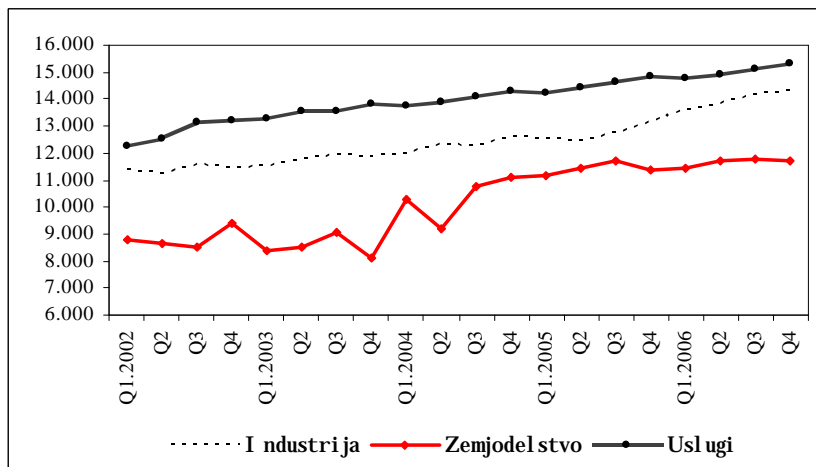
¹⁴ I zvor: Dr`aven zavod za statistika. Vкупните isplateni bruto-plati opfaaat: isplateni neto-plati za izveštajniot mesec, plateni personalni danok i plateni pridonesi (za penzijsko i invalidsko osiguruvawe, za zdravstveno osiguruvawe, za vrabotuvawe, za profesionalno zaboluvawe i za vodostopanstvo).

¹⁵ I zvor: Dr`aven zavod za statistika. Od januari 2006 godina, vo brojot na vrabotenite vo ramki na ovoj sektor za prvpat se vkl-u-eni i podatoci od Ministarstvoto za vnatre{ni raboti i Ministarstvoto za odbrana.

Grafikon 27
Prosečna neto-plata po vraboten po sektori
(vo denari)

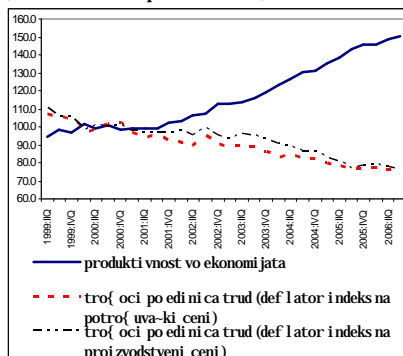

I zvor: Državen zavod za statistika na Republika Makedonija.

Procentot na neisplateni vraboteni lica v tretjem kvartalu na 2006 godi na vo prosek iznesuva 13,8% i vo odnos na isti ot kvartal od prethodnata godi na e ponizok za 2,4 procentni poeni.

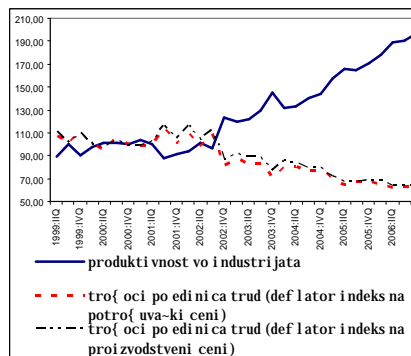
Trendot na porast na efikasnost na makedonskata ekonomija prodolži i vo tretiot kvartal na 2006 godi na¹⁶. I meno, produktivnost e zgolemena za 5,5% vo odnos na isti ot period od 2005 godi na, pod vlijani e na zgolemenata novozodadena vrednost vo uslovi na namalen broj na vraboteni. Pointenzivni ot porast na produktivnost vo odnos na porastot na realnata bruto-plata vo ekonomijata, pridonese za namaluvawe na trošocite po edini ca trud za 0,7%, odnosno za 0,4% (vo zavisnost od toa dali bruto-platata e deflacioni rana so indeksot na potrošiva-ki ceni ili so indeksot na proizvodstveni ceni, soodvetno).¹⁷

Grafikon 28
Produktivnost i trošoci po edini ca trud vo makedonskata ekonomija
(i indeksi, baza prosek 2000)

I zvor: Državen zavod za statistika na Republika Makedonija, presmetki i analizi na NBRM.

Grafikon 29
Produktivnost i trošoci po edini ca trud vo industrijata
(i indeksi, baza prosek 2000)

I zvor: Državen zavod za statistika na Republika Makedonija, presmetki i analizi na NBRM.

¹⁶ Posleden raspoloživ podatok.

¹⁷ Indeksot na produktivnost i indeksot na trošoci po edini ca trud za celata ekonomija se presmetani vrz baza na podatoci za BDP, vkupen broj na vraboteni i realna bruto-plata. Indeksote se so baza prosek 2000 godi na.

Vo odsustvo na podatoci za BDP za posledni ot kvartal na 2006 godina, produktivnosta vo ekonomijata se procenuva vrz baza na ostvarenata produktivnost vo industrijata, kako sektor koj so-inuva približno edna etvrtina od BDP. Vo etvrti ot kvartal na 2006 godina industrijski ot sektor bele i visoka stapka na rast na produktivnosta od 14,9% vo odnos na isti ot kvartal od 2005 godina, kako rezultat na zgolemeni ot obem na industrijskoto proizvodstvo, pri istovremeno namalen broj na vraboteni lica vo industrijata. Sledstveno, vo posledni ot kvartal moe da se oekuva porast na produktivnosta i na ni vo na celata ekonomija. Pri toa, zgolemenata produktivnost vo industrijata vo uslovi na poumeren real en porast na bruto-platata vo industrijata dovede do namaluvawe na troci te po edinica trud vo ovoj sektor. I meno, troci te po edinica trud na godi na osnova bele at namaluvawe za 6,9% i 7,8%, soodvetno (vo zavisnost od toa dali bruto platata e deflacionirana so indeksot na proizvodstveni ceni ili so indeksot na potroki ceni)¹⁸.

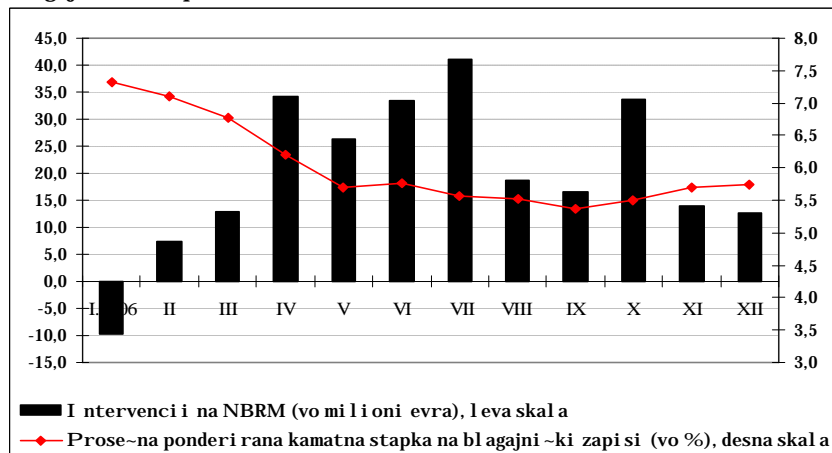
4.

Monetarna politika

Dvi ewata vo eksterni ot sektor, intenziviraweto na ekonomskata dinamika, znaitelni ot porast na buxetskata potroka, kako i deluvaweto na neкои voobi eni sezonski faktori se glavni te karakteristiki na ambientot vo koj se sproveduwa e monetarnata politika vo posledni ot kvartal na 2006 godina. I vo ovoj kvartal, intervencii te na NBRM na devizni ot pazar bea vo nasoka na neto-otkup na devizi, to pridonese za suzbivawe na pritici te za apresijacija i odr uvawe na stabilno ni vo na nominalni ot devizen kurs na denarot vo odnos na evroto, a so toa i na cenovnata stabilnost. Efektite od kreiranata likvidnost preku devizni te transakcii, kako i preku iskluitelno visokata buxetska potroka (koncentrirana vo posledni ot mesec od godinata), delumno bea neutralizirani preku monetarni te instrumenti i sezonski ot porast na pobaruwata za gotovi na vo posledni ot mesec od godinata.

Grafikon 30

Neto-intervencii na devizen pazar i kamatna stapka na blagajni ki zapisi

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

¹⁸ Indeksot na produktivnost i indeksot na troci te po edinica trud vo industrijata se presmetani so baza prosek 2000 godina, pri to brojot na vraboteni i realnata bruto-plata se odnesuva na industrijski ot sektor bez grade ni tvoto.

**Na neto-osnova
avtonomne
faktori
prestavuvatek na
kreirane likvidnost**

Analizata na avtonomnite faktori što vlijaat vrz likvidnosta vo bankarskiot sektor pokaževa kreirane na likvidnost preku deviznite transakcii na NBRM. I meno, vo tekot na četvrtiot kvartal prodolži trendot na rast na deviznite prilivi vo domašnata ekonomija (glavno vrz osnova na menuva-koto rabotewe), što ovozmoži neto-otkup na devizi na devizniot pazar. Voedno, so cel realizacija na predvidenite buxetski rashodi od usvoeni ot rebalans na buxetot, vo ovoj period e registri rano zgolemeno trošewe od strana na državata i so toa kreirane na dopolnitelna likvidnost vo bankarskiot sektor. Gotovite pari vo optek na kvartal na osnova deluvaa vo nasoka na povlekuvawe likvidnost, što vo celost se dolži na poviškiot obem na realizirani gotovinski transakcii vo posledniot mesec na godinata. Pri toa, vo dekemvri 2006 godina, gotovite pari vo optek ostvarija pointenziven mesečen porast vo odnos na voobišnata sezonska dinamika, što može da se objasni so poklopuvaweto na prazni kot Kurban-Bajram so novogodišnite i božnište praznici, kako i so isplata na subvencii od strana na Mini sterstvoto za zemjodelstvo.

Tabela 3
Kreirane i povlekuvawe likvidnost*
(vo milioni denari)

	30.09.2006 godina	Promeni po meseci			Vkupno	31.12.2006 godina
		oktomvri	noemvri	dekemvri		
Likvidnost na bankite	6.548	884	976	277	2.137	8.685
Kreirane likvidnost					3.533	
1. Neto devizna aktiva	82.064	1.980	865	207	3.052	85.116
2. Neto domašna aktiva	-60.706	-1.110	-384	1.975	481	-60.225
od toa:						
Blagajni-ki zapisi na NBRM	-7.422	-141	-456	-1.437	-2.034	-9.456
Denarski depoziti na država kaj NBRM	-18.728	-873	1	4.274	3.402	-15.326
od koi: Državni zapisi za monetarni celi	-4.656	-470	116	437	83	-4.573
Devizni depoziti na država kaj NBRM	-18.409	-113	163	728	778	-17.631
Ostanati stavki, neto	-19.167	17	-92	-871	-946	-20.113
Povlekuvawe likvidnost					-1.396	
1. Gotovi pari vo optek	14.810	14	495	-1.905	-1.396	16.206

*Likvidnosta vkuva smetka na bankite kaj NBRM i gotovina vo blagajna na bankite.

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

**Povlekuvawe
likvidnost preku
monetarnite
instrumenti**

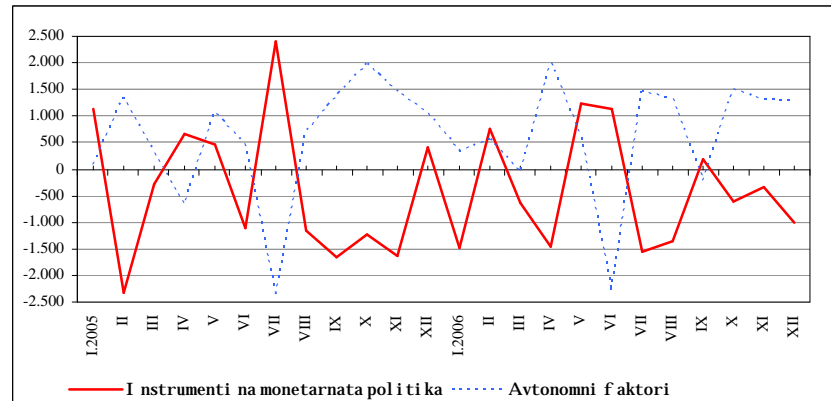
Vo četvrtiot kvartal na 2006 godina, monetarnite instrumenti (blagajni-ki zapisi na NBRM i državni zapisi za monetarni celi¹⁹) na neto-osnova deluvaa vo nasoka na povlekuvawe likvidnost, pri zabeležani divergentni dveva vo nivnata struktura. I meno, vo ovoj period, nezvesnosta okolu isplata na dividenda od strana na edno pogolemo pretprijatie nametna potreba od povnimatelno upravuvawe so likvidnosta i so toa vozdržanost na bankite od investirawe vo finansiski instrumenti so podolg rok. Sledstveno, državni zapisi za monetarni celi predstavuvaa tek na kreirane likvidnost, pri istovremeno povlekuvawe likvidnost preku aukciite na blagajni-ki zapisi. Na aukciite na blagajni-ki zapisi na NBRM održani vo tekot na četvrtiot kvartal, vo uslovi na reiši vramnoteena prosečna pobaruvačka i ponuda beše realizirana prosečna kamatna stapka od 5,6% (5,5% vo prethodniot kvartal), dodeka kamatnata stapka na državni zapisi za monetarni celi na kvartal na osnova e povišoka za 0,2 procentni poena i vo proseki znesuva 6,2%.

¹⁹ Na 07.03.2006 godina, NBRM vo sorabotka so Mini sterstvoto za finansii započna so emisija na državni zapisi za monetarni celi so rok na dostavuvawe od tri meseci.

Grafikon 31

Instrumenti na monetarnata politika i avtonomni faktori na kreira i povlekuwane likvidnost*
(mese-ni promeni vo milioni denari)

*Pozitivna promena - kreira likvidnost; negativna promena - povlekuwane likvidnost.

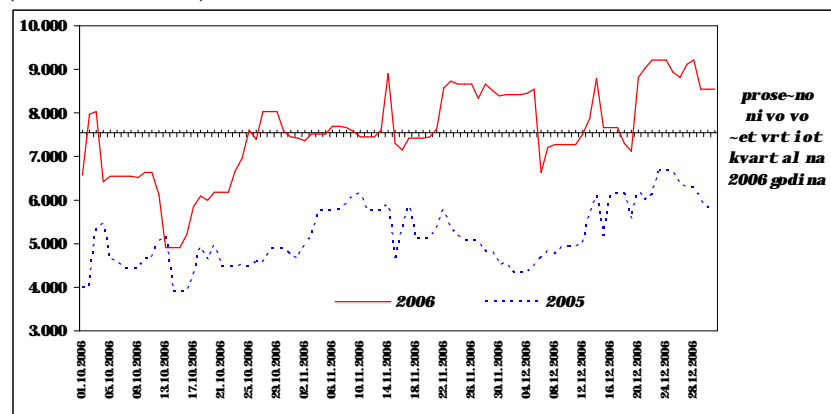
I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

**Povisoka prose~na
dnevna likvidnost na
bankite vo ~etvrtiot
kvartal na 2006 godina**

Prose~nata dnevna likvidnost na bankarski ot sistem²⁰ vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina iznesuva 7.559,9 milioni denari i vo odnos na prethodniot kvartal e povisoka za 12,9%. Domnaten pri dones za porastot na prose~nata dnevna likvidnost na bankite imaa deviznite transakcii na NBRM, dodeka povlekuwane na likvidnost se izvr{i preku monetarnite instrumenti i povi soki ot prose~en iznos na denarski depoziti na dr`avata kaj NBRM.

Grafikon 32

Dnevna di namika na likvidnosta na bankite*
(vo milioni denari)

*Likvidnosta vku~uva smetka na bankite kaj NBRM i gotovina vo blagajna na bankite.

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Povisokoto nivo na likvidnost vo ~etvrtiot kvartal korespondira so povi soki ot iznos na izdvoeni likvidni sredstva nad obvrskata za zadol`itelna rezerva (vo denari)<sup>21</sup>. I meno, vo ~etvrtiot kvartal bankite vo prosek izdvoija 15,8% nad obvrskata za zadol`itelna rezerva, { to e za 8,7 procentni poeni povi soko vo

²⁰ Likvidnosta vku~uva smetka na bankite kaj NBRM i gotovina vo blagajna na bankite.

²¹ Period na odr`uvawe (ispolnuvawe) na obvrskata za zadol`itelna rezerva na bankite se smeta periodot od 11. den vo tekovniot mesec do 10. den vo sledniot mesec. Vi { okot se odnesuva na vi { ok izdvoeni sredstva na smetkata na bankite kaj NBRM nad obvrskata za zadol`itelna rezerva.

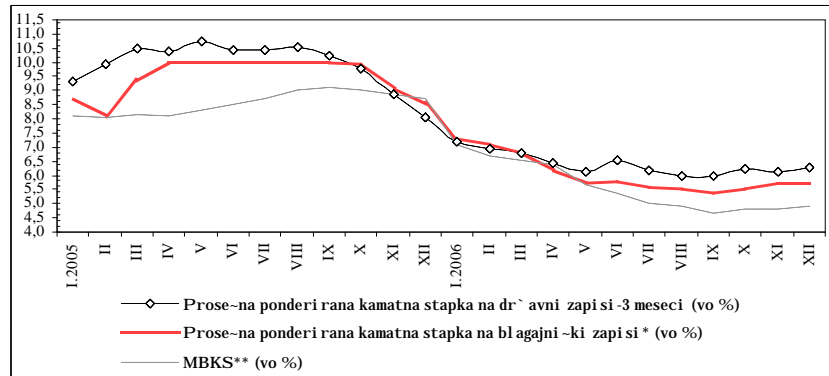

odnos na prosekot od prethodni ot kvartal. Vakovoto konzervativno upravuvawe so likvidnosta vo ~etvrtiot kvartal glavno ja odrazuva podgotovkata na bankite za eventualna isplata na dividenda od strana na edno pogolemo pretprijatie. Taka, vo oktombri, vi{ okot na likvidnost be{ e pod prosekot za kvartal ot (5,9% nad obvrskata), dodeka vo noemvri i dekembri (soglasno o~ekuvawata za isplata na dividenda), izdvoeni ot vi{ ok na likvidnost be{ e nad prosekot i iznesuva{ e 22,2% i 19,3%, soodvetno.

Namalenaktivnost na me|ubankarskiot pazar na pari

Relativno visokoto nivo na likvidnost vo bankarski ot sektor ima{ e soodveten odraz vrz dvi `ewata na me|ubankarski ot pazar na pari²² preku namaluvawe na obemot na realizirani transakcii. Taka, vo ramki na ~etvrtiot kvartal e ostvaren prose~en mese~en promet od 702 miliona denari, { to na kvartal na osnova pretstavuva namaluvawe za 22,5%. Prose~nata ponderirana kamatna stapka na me|ubankarski ot pazar na pari zabele`a nezna~itelno kvartalno namaluvawe od 0,1 procenten poeni vo ~etvrtiot kvartal vo proseki znesuva 4,8%.

Grafikon 33
Kratkoro~ni kamatni stapki

*Prose~nata ponderirana kamatna stapka na blagajni~ki zapsi so si te raspolo`li vi rokovi na dostasuvawe.

** Prose~nata ponderirana kamatna stapka na me|ubankarski ot pazar na pari.

I zvor: NBRM i Mini sterstvo za finansii.

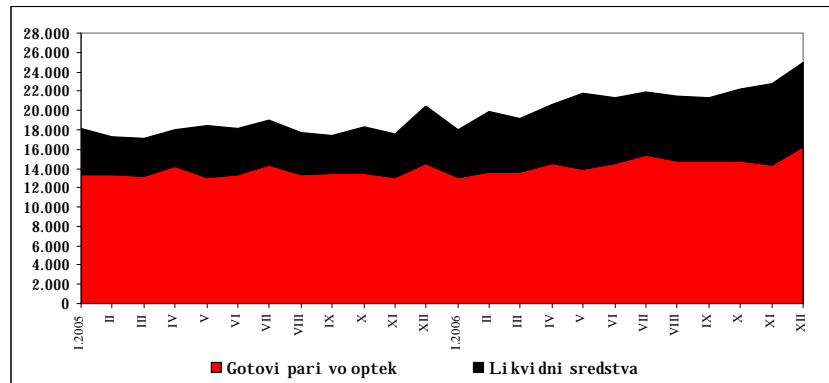
Primarnite pari se povi soki vo odnos na pret hodni ot kvartal

Vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina, intenziviranata pobaruva~ka na gotovi pari i povi sokata likvidnost na bankite uslovi ja visok porast na primarnite pari od 16,5% na kvartal na osnova. Na godi { na osnova (dekembri 2006 godina / dekembri 2005 godina) primarnite pari se povi soki za 21,8%.

²² Na 15.05.2006 godina, Sobranieto na akcioneri donese odluka za prestanok so rabota na Pazarot na pari i kratkoro~ni hartii od vrednost (slu`ben vesnik na RM br. 74/2006). Od 08.05.2006 godina, zapo~na so rabota elektronski ot sistem za me|ubankarsko trguvawe so depoziti i hartii od vrednost (TENFORE).

Grafikon 34
Primarni pari
(vo milioni denari, kraj na periodo)

* Likvidni te sredstva na bankite vklju-uvaa smetka na bankite kaj NBRM i gotovi na vo blagajna na bankite.

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

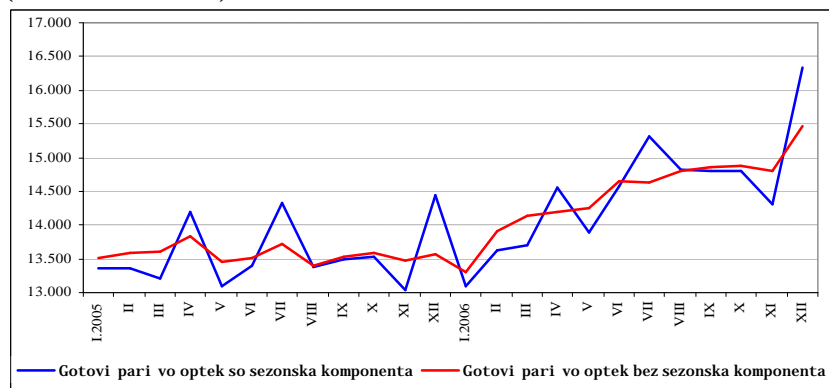
5.

Pari ~na masa

Sezonski zgolemenata pobaruva~ka na gotovi pari, povi sokoto nivo na transakciski depoziti, kako i porastot na { tedeweto vo bankarski ot sistem, vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godi na rezul ti raa so kvartal en porast na pari ~nata masa.

Grafikon 35

Gotovi pari vo optek so i bez sezonska komponenta
(vo milioni denari)

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Kvartal en porast na pari ~nat a masa M1...

Gotovi te pari vo optek na krajot na posl edni ot kvartal na 2006 godi na se zgolemi ja za 9,4% vo sporedba so krajot na septemvri 2006 godina. Kvartal ni ot porast na gotovite pari vo optek proiz leguva od voobi ~aenoto sezonsko intenzivirawe na pobaruva~kata na gotovi pari vo dekemvri (visok mese~en porast od 13,3%), kako rezultat na zgolemenite preferenci na naselenieto za raspolagawe so gotovina pred novogodi { nite i bo `i } nite praznici. Dopolnitel ni faktori na porast na gotovinata vo optek se i poklopuvaweto na praznikot Kurban-Bajram so ovie praznici, kako i isplatata na subvencii od strana na Mi ni sterstvoto za zemjodel stvo.

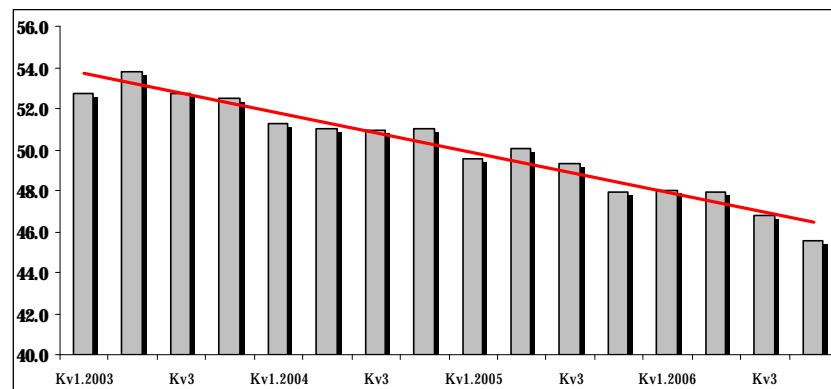
I pokraj kvartal noto zgolemuvawe na nivoto na gotovi pari vo optek, ni vnoto strukturno u~estvo vo monetarni ot agregat M1 bele `i natamo { en trend na namal uvawe (vo prosek 45,6% vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godi na, nasproti 46,8% vo prethodni ot

kvartal). Vakvite pomestuvawa uka`uvaat na postepeno namaluvawe na relati vnoto znaewe na gotovinski te transakcii za smetka na upotrebata na instrumenti za bezgotovinski pla}awa. Poinzenzivi ot kvartalen porast na primarnite pari od porastot na pari~nata masa M1 (od 16,5 i 8,2%, soodvetno), uslovi zabavuvawe na procesot na monetarna multiplikacija, pri {to monetarni ot multiplikator na pari~nata masa M1 vo dekemvri 2006 godi na iznesuva 1,40 (nasproti 1,50 vo septemvri 2006 godi na i 1,45 vo dekemvri 2005 godi na). Od aspekt na godi {nata dinamika (dekemvri 2006 godi na / dekemvri 2005 godi na), vo uslovi na istovremen porast na gotovite pari vo optek i depozitnite pari (za 12,2% i 21,7%, soodvetno), stapkata na porast na monetarni ot agregat M1 iznesuva 17,1%.

Grafikon 36

U~estvo na gotovite pari vo optek vo pari~nata masa M1 i trendlinija (vo %)

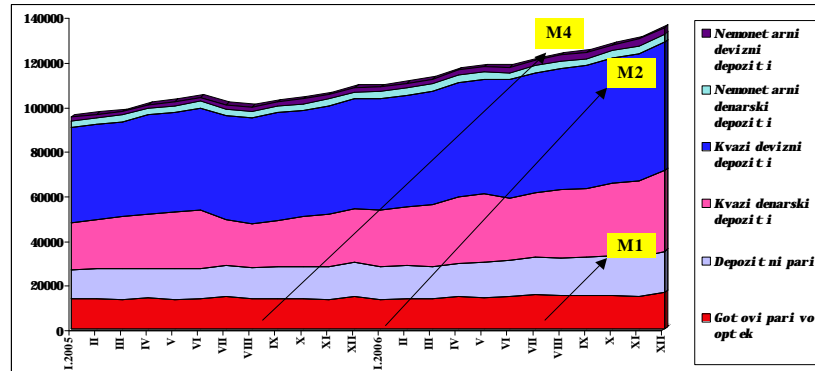
Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

... i na po{irokite monetarni agregati

Porastot na pari~nata masa M1 i na vkupni ot depoziten potencijal na bankite vo posledni ot kvartal na 2006 godi na uslovi pozitivna kvartalna promena na po{irokite monetarni agregati. Taka, naj{iroki ot monetaren agregat M4 na krajot na dekemvri 2006 godi na vo odnos na krajot na septemvri 2006 godi na e povi sok za 9,1%. Re~isi identi~na stopka na porast e registrirana i kaj potesni ot monetaren agregat M2 (od 8,9%), so {to se potvrduva zna~ajna uloga na kratkoro~nite depoziti vo kreiraweto na vkupnata ponuda na pari vo ekonomijata. I meno, kratkoro~nite depoziti, kako dominantna kategorija na monetarni ot agregat M2 objasnuvaat 70,1% od porastot na pari~nata masa M4 (76,3% vo prethodni ot kvartal). Ostanatite 23,5% proizleguvaat od porastot na nejznata najlikvidna komponenta (monetarni ot agregat M1), dodeka u~estvoto i pridonesot na dolgoro~nite depoziti i natamu e nezna~itelno. Poinzenzivi ot kvartalen porast na primarnite pari vo sporedba so porastot na monetarni ot agregat M4 uslovi zabavena monetarna multiplikacija na monetarni ot agregat M4 (prose~ni ot monetaren multiplikator vo ~etvrti ot kvartal iznesuva 5,63, nasproti 5,68 vo prethodni ot kvartal). Na godi {na osnova (dekemvri 2006 godi na / dekamvri 2005 godi na), po{irokite monetarni agregati M2 i M4 se povi soki za 24,6% i 24,9% soodvetno. Sepak, dokolku se napravi korekcija na depozitnata baza na bankite za neisplatenata dividenda na dr`avata i stranski investitor od edna pogolema kompanija vo 2006 godi na (vakva isplata be{e izvr{ena vo 2005 godi na), rastot na pari~nata masa M2 i M4 vo 2006 godi na iznesuva 18,8% i 19,4%, soodvetno.

Grafikon 37
Komponenti na monetarni te agregati
(vo milioni denari)

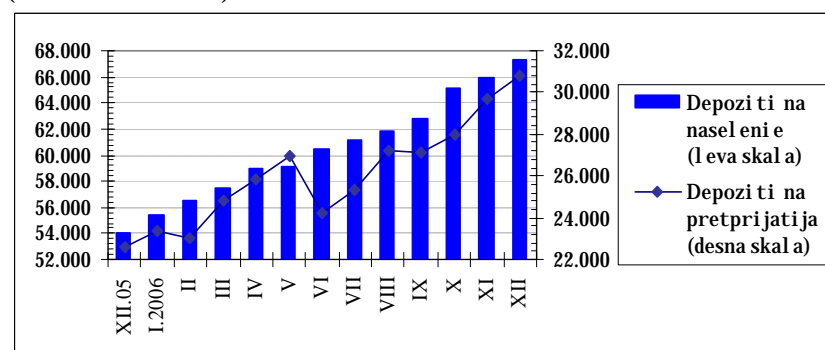
I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

5.1. Depoziti vo bankite

Vkupni ot depoziten potencijal na bankite povi sok na kvartal na osnova za 9,4%

Depozitni ot potencijal na bankite prodol`i da raste so intenzi vira nadi namika i vo tekot na posledni ot kvartal na 2006 godina. Taka, na krajot na dekemvri 2006 godina vo odnos na krajot na septemvri 2006 godina vkupnite depoziti kaj bankite se povi soki za 9,4%. Kontinuirani ot porast na depozitite vo bankarski ot sektor be`e karakteristi~en za celata godina (porast na kvartal na osnova vo prvi ot, втори ot i treti ot kvartal od 6,9%, 3,1% i 6%, soodvetno). Analizirano na godi`na osnova (dekemvri 2006 godina / dekemvri 2005 godina), vkupnite depoziti kaj bankite se povi soki za 27,9%. Zna~itelnite prilivi na depoziti vo bankarski ot sistem pretstavuvaat signal za zajaknata ekonomska aktivnost i povi soki prihodi na subjektite i pretstavuvaat osnova za ponatamo`no prodl abo~uvawe na finansniska intermedijacija.

Grafikon 38
Depoziti na naselenie i preprijatija
(vo milioni denari)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Analizirano od aspekt na valutnata struktura, pri donesot na denarski te depoziti vo krei raweto na porastot na vkupnata depozitna baza vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina e zna~itel en i iznesuva 70,5%. Istovremeno, vo uslovi na zna~itel en kvartal en porast na denarski te depoziti (od 17,9%), nivnoto u~estvo vo vkupni ot depoziten potencijal na bankite bele`i rasti dosti gna 39,8% (36,9% vo treti ot kvartal). Od aspekt na ro~nosta, vo tekot na ~etvrti ot kvartal ne se zabele`ani pogolemi pomestuvawa,

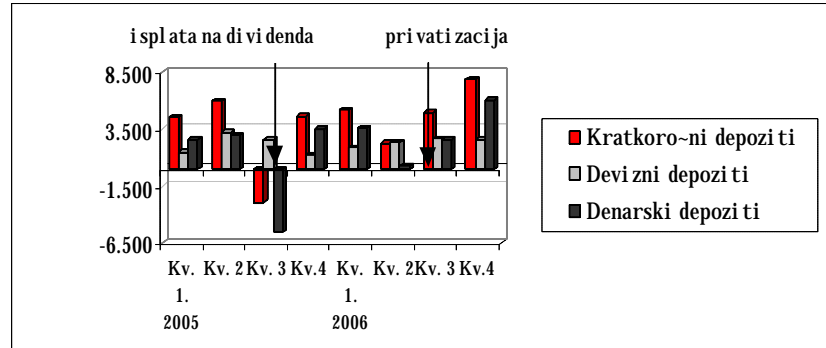

odnosno i ponatamu kratkoro~ni te depozi ti krei raat najgol em del od porastot na vkupni ot depozi ten potenci jal (91,6%).

Graf i kon 39

Kvartal ni promeni na oddel ni komponenti na vkupni te depozi ti (vo mili oni denari)

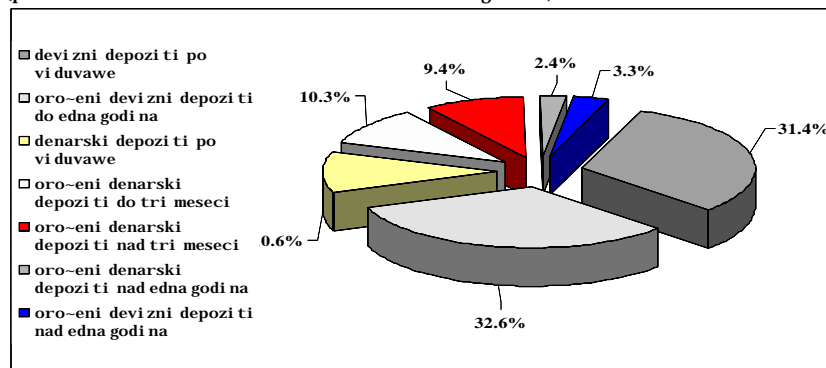
I zvor: Narodna banka na Republi ka Makedoni ja.

Kvartal en porast na depozi ti te na nasel eni et o...

Vkupni te depozi ti na nasel eni eto vo tekot na ~etvrti ot kvartal kontinuirano rastea i na krajot na dekemvri 2006 godi na se povi soki za 7,3% vo sporedba so krajot na septemvri 2006 godi na. Depozi ti te na nasel eni eto determi ni raat 53,3% od porastot na vkupni ot depozi ten potenci jal vo banki te vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godi na. Najgol em del od kvartal ni ot porast na vkupni te depozi ti na nasel eni eto proizleguva od povi sokoto nivo na oro~eni denarski depozi ti do tri meseci (37,4%), a isto taka zna~aen pridones imaat i oro~eni te devizni depozi ti do edna godi na, oro~eni te denarski depozi ti nad 3 meseci i na denarski te depozi ti po viduvawe (od 19,6%, 18,3% i 16,5%, soodvetno). Od aspekt na valutnata struktura, vo tekot na posledni ot kvartal na 2006 godi na novoto { tedewe na nasel eni eto vo najgol em del e vo doma{ na valuta (pripidonesuvaj}i so 75,6% vo kvartal ni ot porast na vkupni te depozi ti na nasel eni eto). I stovremeno, pozi tivna kvartal na promena e zabe`ana i kaj depozi ti te na nasel eni eto vo stranska valuta, koi objasnuvaat 24,4% od porastot na vkupni te depozi ti na nasel eni eto. Analizirano na godi { na osnova (dekemvri 2006 godi na / dekemvri 2005 godi na), vkupni te depozi ti na nasel eni eto zabe`aa porast od 24,5%.

Graf i kon 40

Struktura na depozi ti te na nasel eni eto (prose~no u~estvo vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godi na)

I zvor: Narodna banka na Republi ka Makedoni ja.

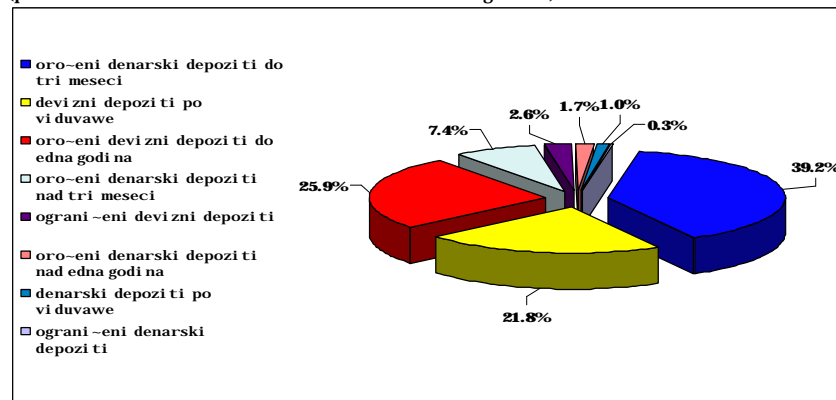

...pri istovremeni porast na depozitite na pretprijateljata

Depozitite na pretprijateljata na kvartalna osnova se zgolemija za 13,3%, pri donesuvajji so 42% za porastot na vkupnite depozitite vo ~etvrtiot kvartal. Analizata na ro-nata i valutnata struktura na depozitite na pretprijateljata poka`uva izrazeni preferenci na korporativniot sektor za {tedewe vo doma{na valuta i na kratok rok. Taka, denarskite depoziti oro~eni do tri meseci objasnuvaat 59% od kvartalnata promena na vkupnite depoziti na pretprijateljata, pri istovremeno namaluvawe na depozitite oro~eni na dolg rok. Na godi{na osnova (dekemvri 2006 godina / dekemvri 2005 godina), vkupnite depoziti na pretprijateljata se povi{soki za 36,4% (so koregiran efekt od neisplatenata dividenda, porastot na ovie depoziti iznesuva 9,8%).

Grafikon 41

Struktura na depozitite na pretprijateljata
(prose~no u~estvo vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

6.

Plasmani i kamatni stapki na bankite

Intenziven porast na vkupnite plasmani na bankite vo ~etvrtiot kvartal od 9,4%

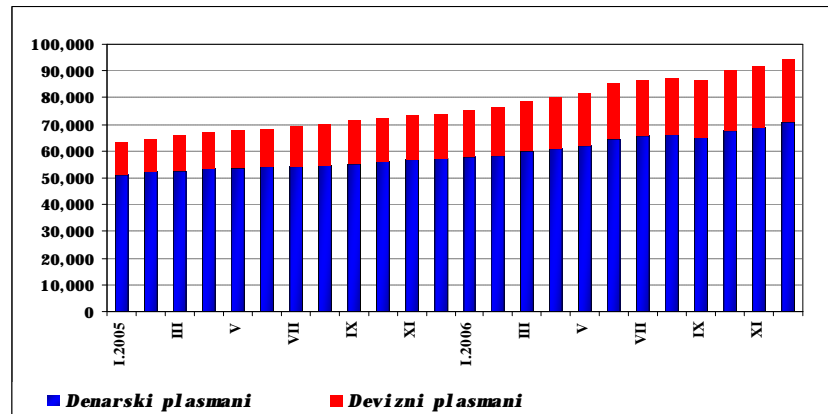
Vo tekot na ~etvrtiot kvartal na 2006 godina kreditnata aktivnost na bankite prodol`i so intenzivirano tempo. Taka, vkupnite plasmani na bankite kaj privatniot sektor na krajot na dekemvri 2006 godina vo odnos na prethodniot kvartal se povi{soki za 9,4% (nasproti 3,2% vo tretiot kvartal)²³. Dominanten pridones za porastot na kreditite vo ovoj kvartal imaat dolgoro~nite plasmani (u~estvo od 75,2% vo porastot na vkupnite krediti). Vakvite dvi`ewa korespondiraat so rezultate od Anketata<sup>24</sup>, koi poka`uvaat delumno relaksirawe na kreditnite uslovi, osobeno za odobruvawe dolgoro~ni krediti. Na godi{na osnova (dekemvri 2006 godina / dekemvri 2005 godina), vkupnite plasmani na bankite kaj privatniot sektor se povi{soki za 30,5%.

²³Vi sokata stapka na rast, delumno se dol`i na niskata sporedbena osnova, odnosno otpisot na dostasani nenaplteni pobaruwawa na krajot na tretiot kvartal. Dokolku se izvr{i prilagoduwawe za ovoj efekt, stapkite na rast vo tretiot i ~etvrtiot kvartal iznesuvaat 4,3% i 8,1%, soodvetno.

²⁴Soglasno rezultate od Anketata za kreditna aktivnost na bankite za Januari 200+ godina.

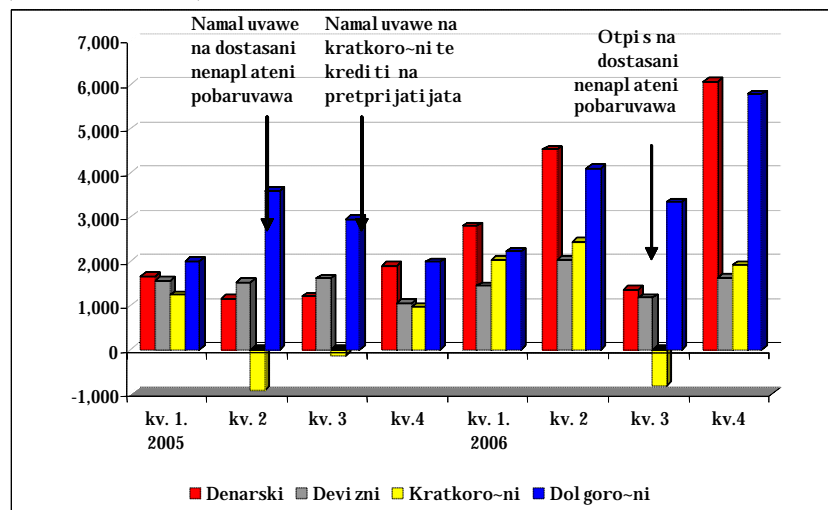
Grafikon 42
Plasmani na bankite po valuta
(vo milioni denari)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Dinami~nata aktivnost na kreditniot pazar na bankite pretstavuva rezultanta na deluvaweto na pogolem broj faktori. Taka, kontinuiranoto pro~iruvawe na depozitnata baza, kako i zgolemenoto koristewe na eksternite izvori na finansirawe kreiraat finansiska poddr~ka na intenzivnata kreditna aktivnost. Voedno, zgolemuvaweto na konkurentnite pritisoci, kako i pozitivnite percepcii na bankite za vkupnata ekonomska aktivnost deluvaat vo nasoka na relaksirawe na uslovi te za kreditirawe, { to pridonesuva za natamo~no zgolemuvawe na ponudata i pobaruva~kata na krediti.

Grafikon 43
Kvartalni promeni na oddelni komponenti na vkupnite krediti
(vo milioni denari)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

I st ovremen porast na dolgpro~nite i na kratkoro~nite krediti

Vo ~etvrtiot kvartal denarskite²⁵ i deviznite krediti zabele`aa kvartalen porast od 10,1% i 7,5% (nasproti 2,3% i 5,7%, vo prethodniot kvartal). Pritoa, pridonesot na kreditiraweto vo doma~na valuta za vkupniot porast na krediti te i znesuva 78,8% vo vkupniot porast na vkupnite krediti, pri re~isi podednakov pridones na denarskite krediti na naselenieto i na pretprijatijata. Povisokiot obem na deviznite plasmani vo

²⁵ Vkl u~eni se i denarskite plasmani so devizna klauzula.

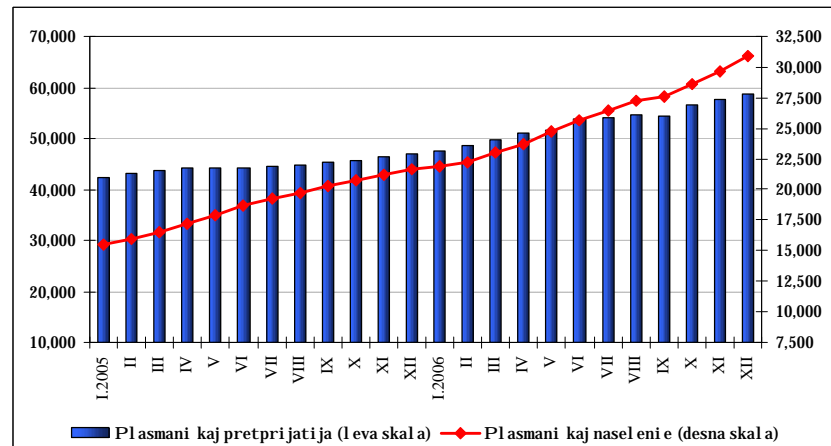

~etvrtiot kvartal proizleguva od zgolemenoto kreditirawe na korporativniot sektor (deviznite krediti na pretprijatijata u-estvuvaat so 88,9% vo porastot na vkupnite devizni krediti). Od aspekt na ro-nosta, vo ~etvrtiot kvartal zabele`ano e intenzivirawe na kreditiraweto na dolg rok, { to uslovi kvartalen porast na dolgoro~nite krediti od 12,2%, pri istovremen porast i na kratkoro~nite krediti za 5,5%. Vo tekot na ~etvrtiot kvartal, banki te gi naso-uvaa dolgoro~nite krediti, glavno kaj pretprijatijata (plasmanite na pretprijatijata na dolg rok u-estvuvaat so 61,5% vo porastot na vkupnite dolgoro~ni krediti).

Grafikon 44

Plasmani na banki te po sektori

(vo milioni denari)

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Kvartalen porast na kreditite na naseleni et o od 11,7%

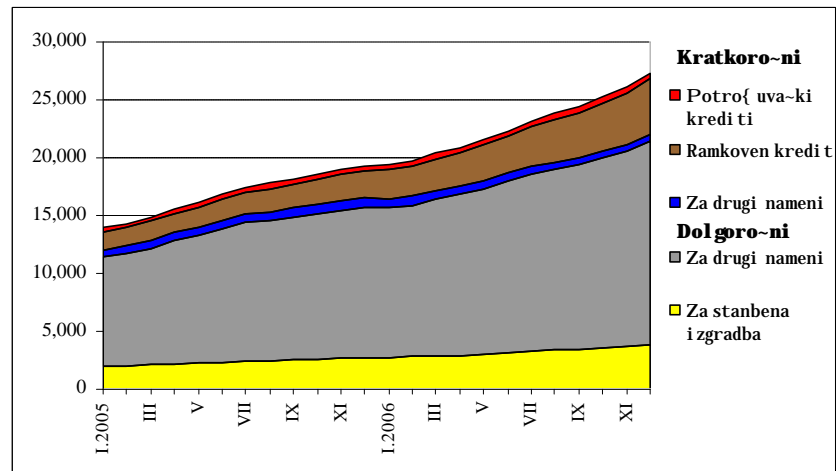
Vkupnite plasmani na naseleni eto zabele`aa kvartalen porast od 11,7%, pri { to analizata na valutnata i ro-nata struktura poka`uva domi nacija na dolgoro~noto kreditirawe na naseleni eto vo doma{ na valuta, { to se potvrduva so pri donesot na dolgoro~nite denarski krediti od 63,1% za porastot na vkupnite krediti na naseleni eto. Pri toa, osnovna komponenta na porastot na dolgoro~nite krediti na naseleni eto pretstavuvaat krediti te za drugi nameni²⁶, koi voedno pri donesuvaat so 51,3% vo porastot na vkupni te krediti na naseleni eto. Od druga strana, kvartal ni ot porast na kratkoro~nite krediti na naseleni eto, vo najgolem del se dol`i na intenzivnoto kvartalno zgol emuvawe na ramkovni te krediti<sup>27</sup> (za 23,4%), pri { to tie u-estvuvaat so 28,3% vo porastot na vkupni te krediti na naseleni eto. Na godi { na osnova (dekemvri 2006 godi na / dekemvri 2005 godi na), vkupni te plasmani na naseleni eto bele`at porast od 42,7%.

²⁶ Krediti te za drugi nameni vkl u-uvaaat: potro{ uva~ki krediti, stanbeni krediti, krediti za avtomobili, krediti za { koluvawe i krediti za drugi nameni.

²⁷ Negativni salda po tekovni smetki.

Grafikon 45
Distribucija na denarskite krediti na naselenieto po oddelni
vidovi krediti
(vo milioni denari)

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

**I nt enzi ven porast na
kredit i te na
pret pri jat i jata od
8,2%**

Vkupnite plasmani na preprijatijata na krajot na dekemvri 2006 godina vo odnos na prethodniot kvartal bele`at porast od 8,2% (nasproti 0,9% vo tretiot kvartal), { to vo najgolem del se dol`i na dolgoro~ni krediti na preprijatijata (so pridones od 80,2% vo porastot na vkupnite krediti na preprijatijata). Vakvite dvi`ewa uka`uvaat na orientacijata na korporativniot sektor za dolgoro~no zadol`uvawe za finansirawe na investiciite vo osnovni sredstva<sup>28</sup>. Kaj kratkoro~nite krediti na preprijatijata zabele`an e porast od 3,2% (nasproti namaluvaweto od 4,2% vo prethodniot kvartal). Godi{nata stapka na porast na vkupnite plasmani na preprijatijata iznesuva 25,2%.

**Namaluvawe na
kamat ni stapki**

Vo domenot na kamatnata politika na bankite, vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina prodol`i trendot na namaluvawe na kamatnite stapki na denarskite krediti i depoziti. Vo dekemvri prose~nata ponderirana aktivna kamatna stapka na denarskite krediti za site rokovi i sektori iznesuva 10,7%, { to pretstavuva namaluvawe od 0,3 procentni poeni vo odnos na septemvri 2006 godina. Vo ramki na denarskite krediti alocirani kaj naselenieto, pozabele`itelno namaluvawe od 0,5 procentni poeni e registrirano kaj dolgoro~nite krediti bez valutna klauzula, kako i kaj kratkoro~nite krediti so valutna klauzula. Kaj denarskite dolgoro~ni krediti odobreni na preprijatijata so i bez valutna klauzula registrirano e namaluvawe od 0,2 procentni poena. Prose~nata ponderirana pasivna kamatna stapka na denarskite depoziti za site rokovi i sektori vo dekemvri 2006 godina iznesuva 4,4%, i na kvartalna osnova zabele`ano e namaluvawe od 0,2 procentni poena. Najgolemo namaluvawe e zabele`ano kaj kamatnite stapki na denarskite depoziti na preprijatijata bez valutna klauzula za 1,1 procenten poen vo sporedba so prethodniot period (glavno se odnesuva na kratkoro~nite oro~eni depoziti). Stesnuvaweto na kamatnata margina prodol`i i vo ~etvrti ot kvartal, pri { to vo prosek iznesuva 6,3 procentni poeni, nasproti 6,5 procentni poeni vo prethodni ot kvartal. Prose~nite ponderirani aktivni i pasivni

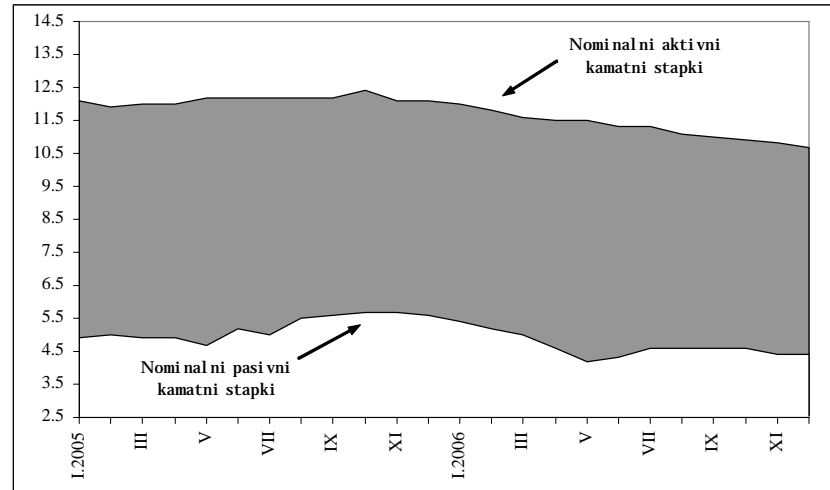
²⁸ [to korespondira i so rezultati te od Anketata za kreditna aktivnost na banki te za Januari 200+ godina.

kamatni stapki na deviznite krediti i depoziti za site rokovi, sektori i valuti vo dekemvri 2006 godina iznesuvaat 8,5% i 1,8%, soodvetno, i na kvartal na osnova bel`at zgol emuvawe od 0,3 i 0,2 procentni poena, soodvetno.

Grafikon 46

Ponderirani kamatni stapki i margini na bankite*

* Se odnesuvaat na denarski krediti i depoziti za site ročnosti i sektori, pri što se vklučeni i denarski krediti i depoziti so valutna klauzula.

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Prilog 5

Rezime na rezultatite od Anketata za kreditna aktivnost od januari 2007 godina²⁹

I. Kreditirawe na pretprijatija

Rezultatite od Anketata za kreditnata aktivnost vo četvrtiot kvartal na 2006 godina ukauvaat na natamočno odruvawe na trendot na *delumno relaksirawe na uslovite za kreditirawe na korporativniot sektor*, vo najgolema merka pod vlijanie na konkurencijata od drugi banki, pristapot na bankata do pazarnoto finansirawe, likvidnosnata pozicija na bankata kako i oekuvawata za perspektivata na grankata na koja i pripaja pretprijatieto. Specifinost za ovoj kvartal pretstavuva znaitelniot porast na procentot na banki koi ukauvaat na delumno relaksirawe na uslovite za dolgoročno kreditirawe (85,4%, nasproti 61,1% vo prethodniot kvartal). *Od aspekt na oddelni specifični uslovi na kreditirawe*, i vo ovoj kvartal najgolem procent od bankite (85,3%) ukauvaat na kamatnata stapka kako uslov što delumno, odnosno znaitelno e porelaksiran. Pritoa, isto kako i vo prethodniot kvartal monetarnata politika, samo 25,3% od bankite ja ocenuvaaat kako faktor što vlijael vrz kamatnata politika na bankite, što moeda se objasni so malite promeni vo monetarnata politika vo ovoj kvartal. *Od aspekt na pobaruva-kata na krediti od strana na korporativniot sektor*, najgolemiot broj od anketirane banki ja ocenuvaaat kako delumno zgolemena, nasproti prethodniot kvartal koga pobaruva-kata na krediti od najgolem broj banki beše oceneta kako nepromeneta. *Oekuvawata na pogolem del od bankite za prviot kvartal na 2007 godina se vo nasoka na*

²⁹ Anketata za kreditnata aktivnost za prvpat e sprovedena vo juli 2006 godina. So Anketata od januari bea anketirani 15 banki, a odgovori dostavi ja 14 banki.

nepromenetost na uslovi te za krediti rawe i delumno zgol emuvawe na pobaruva~kata na krediti .

II. Krediti rawe na naselenie

Vo domenot na krediti rawe na naseleniet o, vo posledni ot kvartal na 2006 godina se zabele`uva pomestuvawe na odgovorite na bankite od vo osnova nepromeneti uslovi na krediti rawe vo nasoka na delumna odnosno zna~itelna relaksiranost na uslovi te za odobruvawe na stanbeni i potro{uva~ki krediti, soodvetno. *Od aspekt na stanbenot o krediti rawe, pove}e od polovina od bankite uka`uvaat na cenata na kreditite i proviziite kako uslovi {to se delumno relaksirani (proviziite vo prethodni ot kvartal pove}e od polovina od bankite gi ocenija kako nepromeneti). Konkurencijata od drugi banki i percepcii te za vkupnata ekonomska aktivnost i ponatamu pretstavuvaat dominantni faktori za podinami~nata aktivnost na pazarot na stanbeni krediti. Pobaruva~kata za stanbeni krediti vo posledni ot kvartal e oceneta kako re~isi nepromeneta.³⁰ *Od aspekt na potro{uva~ki te krediti, cenata na krediti te i nekamatni te pri hodi se navedeni kako faktori {to se delumno ili zna~itelno relaksirani, dodeka konkurencijata od drugi banki i o~ekuvawata za vkupnata ekonomska aktivnost, najgolem del od bankite gi naveduvaat kako faktori {to pri donesuvaat za relaksi rawe na uslovi te na krediti rawe. Kako i vo prethodni ot kvartal, najgolem del od bankite ja ocenuvaat pobaruva~kata na potro{uva~ki krediti kako delumno porelaksirana, pri {to potrebite za finansirawe na potro{uva~kata na trajni dobra i doverbata na potro{uvate se navedeni kako faktori {to pridonesuvaat za porast na pobaruva~kata. O~ekuvawata na najgolem del od bankite za prvi ot kvartal na 2007 godina se vo nasoka na nepromenetost na uslovi te na krediti rawe na naselenieto i delumen porast na pobaruva~kata na krediti na ovoj segment.**

7.

Finansiski pazari

7.1. Berza

Zna~aen porast na vkupni ot berzanski promet vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina

Vkupni ot berzanski promet (vklui~telno blok-transakcii i dr`aven segment) vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina dostigna 5.409,7 milioni denari i zabele`a porast od 53,7% vo odnos na prethodni ot kvartal. Pritoa, 79% od porastot na prometot e rezul tat na povi soki ot obem na promet ostvaren preku blok-transakcii, dodeka klasi ~noto trguvawe ima}e pridones od 20,2%. I stovremeno be}e registri rano trguvawe i na segmentot na Berzata na koj trguva dr`avata³¹ i na segmentot na koj se trguva so

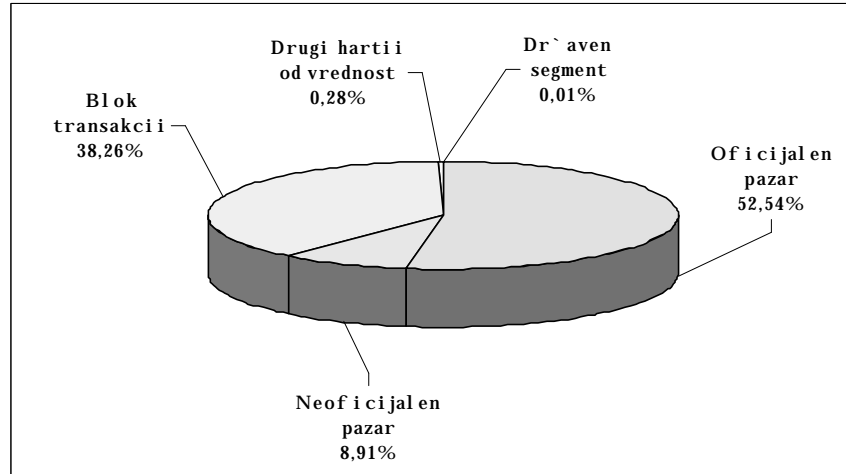
³⁰I ako bankite ne se izjasnuvaat za namaluvawe na pobaruva~kata na stanbeni krediti, se pak okolu 40% od bankite uka`uvaat na perspektivite na pazarot na stanbeni izgradba kako faktor {to delumno pridonesuva za namaluvawe na pobaruva~kata, nasproti prethodni te dva kvartala koga del uva}e i vo obratna nasoka. Vakvata promena, delumno uka`uva na ~uvstvitelnost na ovoj pazaren segment na problemi te na pazarot na nedvi `nosti {to se pojavija vo prethodni ot kvartal.

³¹Na 29.12.2006 godina be}e odr`ana 89-ta javna berzanska aukcija na koja bea ponudeni obi ~ni akcii na tri banki vo sopstvenost na Mini sterstvoto za finansii. Pri toa, be}e real izirana edna transakcija so 89 obi ~ni akcii na Makedonska banka AD Skopje, pri {to vkupnata vrednost na transakcijata iznesuva 331.500,00 denari.

drugi hartii od vrednost (sertifikati), nasproti tretiot kvartal koga na ovie dva segmenta nema{ e realizirano ni kakov promet.

Grafikon 47

Struktura na berzanskiot promet vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina

I zvor: Makedonska berza AD Skopje.

Porast na promet ot ostvaren so klasi~noto trguvawe

Prometot realiziran preku klasi~noto trguvawe (bez blok-transakcii) vo posledniot kvartal na 2006 godina iznesuva 3.324,5 milioni denari i vo odnos na prethodniot kvartal ostvari porast od 13%, pri { to prose~niot dneven berzanski promet iznesuva 85 milioni denari, a vo prosek se realizirani 283 transakcii dnevno.

Dokapitalizacija preku novi emisii na akcii na Berzata

Zgolemeni ot promet na oficijalni ot segment na Berzata glavno e determiniran od pogolemi ot interes na investitori te za akcii te na banki te kotirani na ovoj berzanski segment po najavite za vlez na renomirani stranski banki vo neкои od doma{nite banki. Voedno, vo ramki na kvartalot, Komisijata za hartii od vrednost na Republika Makedonija donese nekolku odluki od domenot na berzanskoto deluvawe na banki te kotirani na Berzata, i toa glavno vo pravec na odobruvawe na novi emisii na hartii od vrednost, odnosno pazarna dokapitalizacija³².

Odborot na direktori na Makedonska berza AD Skopje na sednicata odr`ana na 08.11.2006 godina donese odluka so koja dozvolenite stati~ki dnevni cenovni fluktuacii pri trguvaweto so hartii od vrednost od +/-10% vo odnos na oficijalната prose~na cena od prethodni ot den na trguvawe se namaluvaat na +/-5% so cel stabilizirawe na Berzata. Vakvata odluka delumno e posledica na negativnite implikacii od neuspe{nata prodaba na edna od pogolemite delovni banki po pat na javna ponuda na stranski strate{ki investor, a so cel spre~uvawe na idni zna~itelni

³²Na sednicata odr`ana na 13.10.2006 godina, Komisijata za hartii od vrednost na TTK Banka AD Skopje £ odobri vtora emisija na 226.972 obi~ni akcii so vkupna vrednost od 227 milioni denari nameneti za EBOR, koja stana sopstvenik na 25% od kapitalot. Na sednicata odr`ana na 19.10.2006 godina, Komisijata za hartii od vrednost ja odobri sedumnaesettata emisija na akcii na Investbanka AD Skopje so vkupna vrednost od 15,1 milion denari, so koja bea izdadeni 5.662 obi~ni akcii so nominalna vrednost od 2.670 denari po akcija, so cel pripojuvawe na Makedonska {tedilnica AD Skopje kon Investbanka AD Skopje. Na 24.10.2006 godina Komisijata za hartii od vrednost na Komercijalna banka AD Skopje £ izdade odobrenie za prodaba na 31.513 sopstveni obi~ni akcii po pat na javna ponuda vo iznos od 220.591 milion denari.

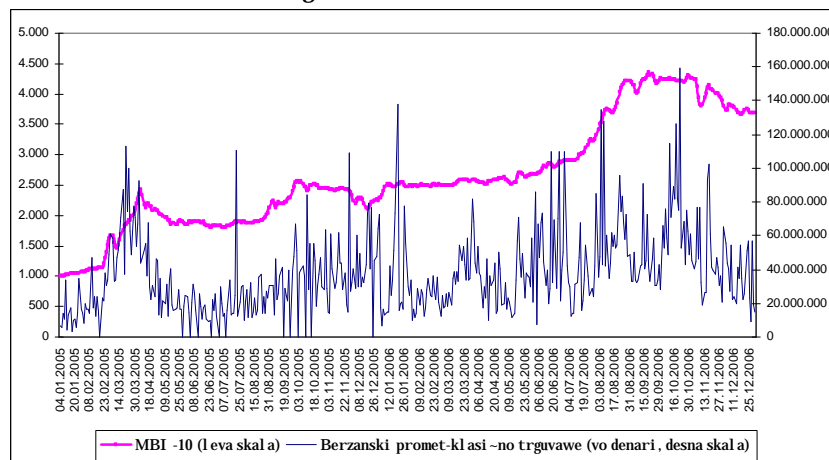

fluktuari na ceni te. Voedno, na 09.11.2006 godi na beše donesena odluka za privremeno prekinuvawe na trgovaweto so obi~nite i prioritetni te akcii na ova banka, kako merka za spre~uvawe na drasti~en cenoven pad i zaštita na investitorite od golemi zagubi. Na 21.11.2006 godi na Odborot na direktori na Makedonska berza AD Skopje odlu-i da gi vrati stari te cenovni ograni~uvawa od +/-10%.

Analizata od aspekt na stranski te investitori poka`uva deka so sostojba na 31.12.2006 godi na tie u~estvuvaat so 18,15% vo vkupni ot kapital na kotirani te kompanii i vo vkupnata nominal na vrednost na kotirani te obvrznic³³ (nasproti 16,3% na krajot na septemvri 2006 godi na), od koi 15,68% se vo sopstvenost na stranski pravni lica, a ostanatite 2,47% se poseduvani od stranski fizi~ki lica. Pritoa, prose~noto u~estvo na stranski te i investitori vo vkupni ot promet na Berzata³⁴ vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godi na na stranata na kupuvawata iznesuva 41,88%, a 11,11% na stranata na prodabi te. Vo dekemvri 2006 godi na beše zabele`ano najvisoko u~estvo na stranski te investitori vo vkupni ot promet na Berzata vo 2006 godi na, i toa od 66,27% na stranata na kupuvawata i 17,55% na stranata na prodabi te.

Na krajot na dekemvri 2006 godi na na oficijalni ot pazaren segment na Berzata kotiraa 43 akci onerski društva, odnosno tri pomalku vo odnos na 30.09.2006 godi na.

Grafikon 48
Makedonski berzanski indeks (MBI -10) i berzanski promet ostvaren so klasi~no trgovawe³⁵

I zvor: Makedonska berza AD Skopje.

Vo tekot na ~etvrti ot kvartal na 2006 godi na, Makedonski ot berzanski indeks MBI -10³⁶ bele`i opa|a~ki trend so zna~ajni oscilacii vo nivoto, osobeno vo noemvri, vo najgolem del predizvikani od neuspešnata prodaba na edna delovna banka. Trendot na rapi dno opa|awe na vrednosta na indeksot zapo~nat vo

**Opa|a~ki trend na
berzanski ot indeks
MBI -10**

³³ Spored podatoci od Central en depozi tar na hartii od vrednost.

³⁴ Prosekot e izveden od sostojbi te na posl edni ot den od meseci te koi go so~i nuvaat kvartal ot, a se odnesuva na u~estvoto na stranski te i investitori vo vkupni ot promet ostvaren na Berzata.

³⁵ Grafikon prikaz na dnevni ot berzanski promet ostvaren so klasi~no trgovawe, osven blok transakcii te gi iskluuva i transakcii te ostvareni na dr`avni ot segment, kako i transakcii te so drugi hartii od vrednost (sertifikati izdadeni za depozi ti te vo propadnati te šteditnici).

³⁶ Cenoven indeks ponderiran so pazarnata kapitalizacija, konstruiran vrz osnova na obi~nite akcii na deset kotirani društva na oficijalni ot pazar.

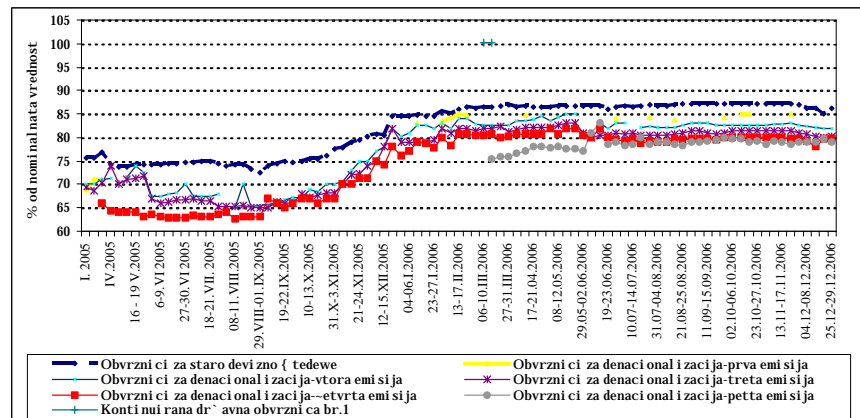
noemvri, so zajaknat intenzi tet prodol`i i vo prvata pol ovi na na dekemvri, koga pad na vrednosta zabele`aa pet od desette akcii koi go so~i nuvaat MBI -10.³⁷ Taka, vrednosta na indeksot na krajot na godinata iznesuva 3.702,54 indeksni poeni, { to odrazuva prose~en pad na cenite na akcii te na desette kompanii { to go so~i nuvaat indeksot od 12,5% sporedeno so sostojbata na 30.09.2006 godina. Istovremeno, pazarnata kapitalizacija na desette najlikvidni kompanii kotirani na of icijalni ot pazaren segment vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godi na se namali za 12,1% vo odnos na krajot na prethodni ot kvartal i iznesuva 37.195,3 milioni denari.

7.2. Pazar na dr`avni hartii od vrednost

Vo posledni ot kvartal na 2006 godina na of icijalni ot pazar na Berzata bea trgovani dr`avni obvrznic i vo vrednost od 353,6 milioni denari, { to pretstavuva namal uvawe od 5% vo odnos na trgovani ot iznos vo prethodni ot kvartal. Ceni te na dr`avni te obvrznic i se dvi`ea od 78% (Obvrznic ata za denacionalizacija od ~etvrtata emisija) do 87,2% od nominalnata vrednost<sup>38</sup> (Obvrznic ata za staroto devizno { tedewe). So Kontinuiranata obvrznica br.2 vo 2005 godi na, so Kontinuiranata obvrznica br.1 vo 2006 godi na, kako i so postarite dr`avni obvrznic i³⁹ (so koi zapo~na da se trguva na Berzata na 28.06.2006 godi na), ne bea realizirani kupoproda`ni transakcii.

Grafikon 49

Dvi`ewe na cenite na dr`avni te obvrznic i

I zvor: Makedonska berza AD Skopje.

Vo tekot na ~etvrti ot kvartal na 2006 godi na I ndeksot OMB⁴⁰ vo pogolem del od kvartal ot gravi tira okolu i ni cijalnata

³⁷ Pad zabele`aa cenite na Grani t AD Skopje, Makpetrol AD Skopje, Stopanska banka AD Bitola, Ohridska banka AD Ohrid i Beton AD Skopje. Beton AD Skopje, zaedno so Makstil AD Skopje od 16.12.2006 godi na se sostaven del na MBI -10, pri { to, vo strukturata na I ndeksot vleguvaat kako zamena za akcii te na Fer{ ped AD Skopje i na Makedonija turisti AD Skopje.

³⁸ Intervalot e utvrden soglasno postignati te posledni nedelni ceni na trgovawe na obvrznic i te vo ramki na analizirani ot kvartal.

³⁹ Obvrznic i te za sanacija na Stopanska banka AD Skopje i Obvrznic i te za nadomestuvawe na selektivni krediti na NBRM, izdadeni od Republika Makedonija vo 1995 godi na.

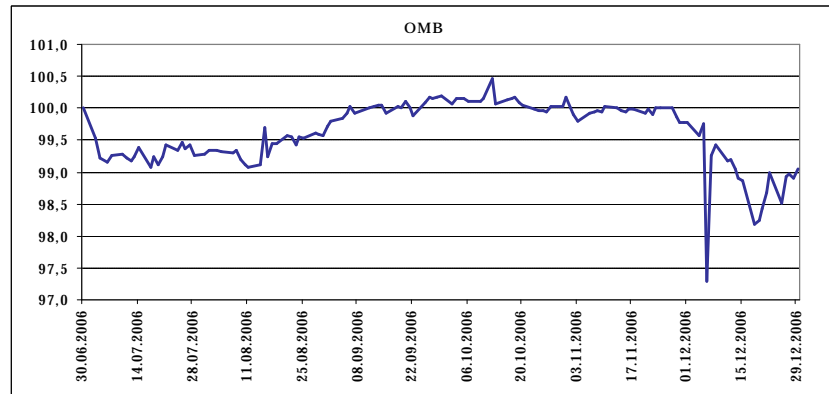
⁴⁰ I ndeksot OMB e sostaven od obvrznic i te za staro devizno { tedewe i Obvrznic i te za denacionalizacija od prvata, vtorata, tretata, ~etvrtata i petтата emisija, pri { to po~etnata vrednost na OMB e 100. OMB e cenoven indeks ponderiran so prometot, so ograni~uvawe deka udelot na nitu edna obvrznica vo sostavot na indeksot ne smee da nadmi nuva 30%.

vrednost, dodeka pogolema nestabilnost i generalen trend na opalawe na vrednosta na I ndeksot se registrirani od 06.12.2006 godina pa sč do krajot na dekmvri. Vrednosta na I ndeksot na krajot na 2006 godi na se pozicionira e na 99,06 indeksni poeni, { to pretstavuva pad od 1,1% vo sporedba so vrednosta na krajot na septemvri 2006 godi na.

Grafikon 50

I ndeks na obvrznici na Makedonskata berza (OMB)

I zvor: Makedonska berza AD Skopje.

Na aukcijata odr`ana na 26.10.2006 godi na Mi ni sterstvoto za finansii na Republika Makedonija izdade dvegodi{na Kontinuirana dr`avna obvrznica br.2 vo 2006 godi na so nominalna vrednost od 300 milioni denari i kuponska kamata od 9% godi{no, koja se ispla}a edna{ godi{no. Nasproti realizirani te 300 milioni denari, pobaruva-kata za dvegodi{nata dr`avna obvrznica na odr`anata aukcija dostigna 552,55 milioni denari. Nominalnata vrednost dostasuva za isplata na 30.10.2008 godi na. Vo sopstveni-kata struktura na dvegodi{nata Kontinuirana dr`avna obvrznica br.2 vo 2006 godi na, banki te u-estvuvaat so 70%, a ostanati te 30% se vo sopstvenost na nebankarski subjekti.

Na 23.11.2006 godina, Ministerstvoto za finansii na Republika Makedonija za prvpat izdade trigodi{na dr`avna obvrznica. Na odr`anata aukcija be e ponuden iznos od 300 milioni denari, a pobaruvaniot iznos od 290,8 milioni denari be e realiziran vo celost. Kuponskata kamata na trigodi{nata dr`avna obvrznica iznesuva 9% godi{no, a }e se isplatuva edna{ godi{no vo period od 3 godi ni. Vo sopstveni-kata struktura na trigodi{nata dr`avna obvrznica izdadena na 23.11.2006 godi na, banki te u-estvuvaat so 79%, a nebankarski te subjekti so 21%.

Na 29.12.2006 godina, Ministerstvoto za finansii na Republika Makedonija izvr{i predvremen otkup na Kontinuiranata dr`avna obvrznica br.2 vo 2005 godi na, pri {to nominalniot iznos od 716 milioni denari zaedno so dostasanata kuponska kamata od 53 milioni denari bea isplateni vo korist na edinstveni ot sopstveni k-Narodna Banka na Republika Makedonija. Predvremeni ot otkup e vo soglasnost so Zakonot za javen dolg i Prospektot za izdavawe i trgovawe na Kontinuiranata dr`avna obvrznica br.2 vo 2005 godina, a e izvr{en vo period na povolna buxetska pozicija, so cel za{tedi vrz osnova na kamaten tro{ok.

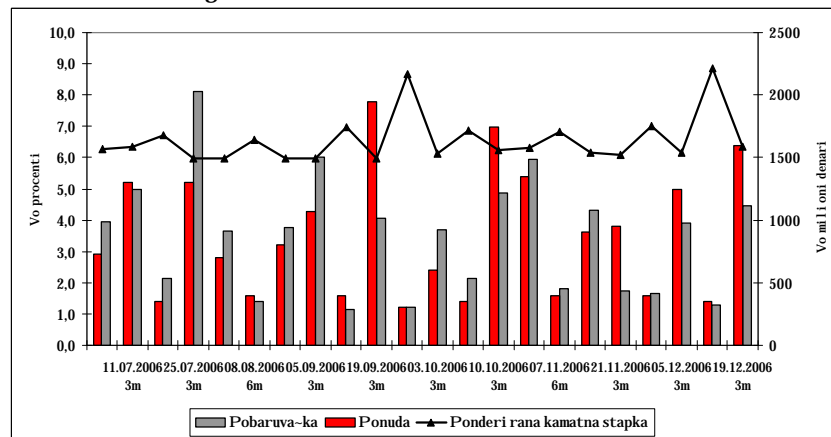
**Vo ~etvrtiot kvartal
pogljena ponuda od
pobaruva~ka na trimese-ni
dr`avni zapisi**

Vo posledni ot kvartal na 2006 godi na, na pri marni ot pazar na dr`avni hartii od vrednost bea odr`ani sedum aukcii na trimese~ni dr`avni zapisi. I meno, pokraj najaveni te { est aukcii soglasno odnapred utvrdeni ot kalendar<sup>41</sup>, na 03.10.2006 godi na be{ e izvr{eno povtorno otvorawe na ve}e odr`ana aukcija (na 19.09.2006 godina), pri {to plasirani te trimese~ni dr`avni zapisi na ovaa aukcija vo celost se nameneti za monetarni celi (600 milioni denari). Na aukcii te odr`ani vo ramki na kvartal ot, vkupni ot ponuden iznos na dr`avni zapisi so rok na dostasuvawe od tri meseci<sup>42</sup> iznesuva{ e 8.395 milioni denari, pobaruvan be{ e iznos od 7.232,6 milioni denari, dodeka vkupnata realizacija iznesuva{ e 6.595 milioni denari (79,5% od realizacijata se odnesuva na dr`avni zapisi za monetarni celi). Na aukcii te odr`ani vo tekot na ~etvrtiot kvartal, prose~nata ponderirana kamatna stapka na dr`avni te zapisi so rok na dostasuvawe od tri meseci iznesuva{ e 6,22%, nasproti 6,07% vo prethodni ot kvartal na 2006 godi na.

Vo ramki na kvartal ot, realizirani ot iznos se dvi`i od 87,5% vo oktombri do 100% od pobaruvani ot iznos na trimese~ni dr`avni hartii od vrednost vo dekemvri. Pritoa, na ~etiri od sedum odr`ani aukcii vo tekot na kvartal ot, ponudeni ot iznos na trimese~ni dr`avni zapisi ne be{ e vo celost apsorbi ran od strana na krajni te i nvesti tori .

Grafikon 51

Ponuda, pobaruva~ka i prose~na ponderirana kamatna stapka na dr`avni zapisi na aukcii te odr`ani vo tretiot i ~etvrtiot kvartal na 2006 godi na

I zvor: Mini sterstvo za f i nansi i na Republ i ka Makedonija.

**Vo ~etvrtiot kvartal
ponudeni ot iznos na
{ est mese-ni dr`avni
zapisi be{ e celosno
realiziran**

Vo tekot na posledni ot kvartal na 2006 godi na se odr`aa tri aukcii na dr`avni zapisi so rok na dostasuvawe od { est meseci. Vkupni ot ponuden iznos od 1.150 milioni denari celosno be{ e apsorbi ran, pri {to okolu 20% od pobaruva~kata ostana nerealizirana. Najvisok interes od strana na i nvesti tori te be{ e zabele`an vo oktombri, koga pobaruvani ot iznos go nadmi nuva{ e ponudeni ot za 53,5%. Prose~nata ponderirana kamatna stapka na { est mese~ni te dr`avni zapisi na aukcii te odr`ani vo ramki na ~etvrtiot kvartal dosti gna 6,91%, nasproti 6,74% vo prethodni ot kvartal na 2006 godi na.

⁴¹ Kalendarot na odr`uvawe na aukcii te na dr`avni hartii od vrednost se objavuva odnapred za peri od ot { est meseci, pri {to precizni ot iznos za sekoja aukcija se objavuva ~etiri dena pred odr`uvaweto na aukcijata.

⁴² So vku~eni dr`avni zapisi za monetarni celi.

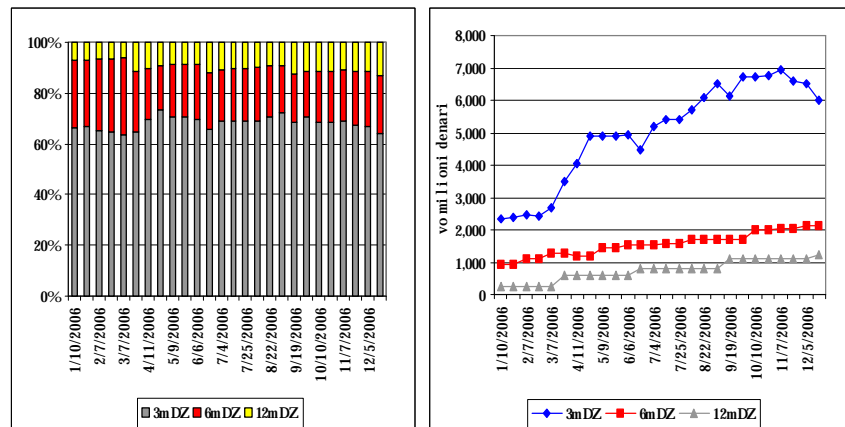

Vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina be{ e odr` ana edna aukcija na dr` avni zapisi so rok na dostasuvawe od dvanaeset meseci. Na odr` anata aukcija bea ponudeni dr` avni zapisi vo iznos od 350 milioni denari, a realizacijata iznesuva{ e 324,1 milion denari, kolku { to iznesuva{ e i pobaruva~kata. Pritoa, prose~nata ponderirana kamatna stapka na odr` anata aukcija iznesuva{ e 8,86% (8,66% vo tretiot kvartal na 2006 godina).

Vkupnata sostojba na izdadeni, a s~ u{ te nedostasani za isplata trimese~ni, { estmese~ni i dvanaesetmese~ni dr` avni zapisi na krajot na 2006 godina iznesuva 9.370,12 milioni denari, so vkladu~eni trimese~ni dr` avni zapisi za monetarni celi⁴³. Pritoa, dominantno u~estvo od 64% imaat trimese~ni te dr` avni zapisi, vo ~ii ramki, dr` avnite zapisi za monetarni celi u~estvuvaat so 77,5%.

Grafikon 52

Struktura i sostojba na nedostasani te dr` avni hartii od vrednost vo periodot januari-dekemvri 2006 godina (so vkladu~eni DHV za monetarni celi)

I zvor: Ministarstvo za finansii na Republika Makedonija.

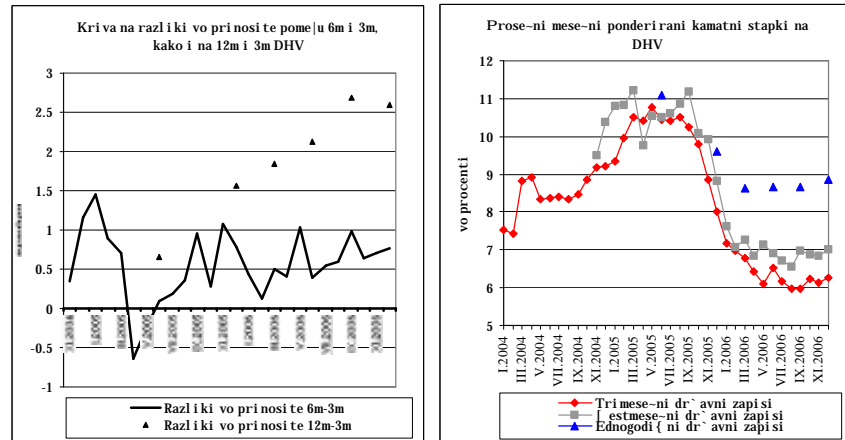
Kamatnata stapka na dr` avni te zapisi pretstavuva bazi~na ili minimalna kamatna stapka, so ogle na faktot { to stanuva zbor za bezrizi~no vlo`uvawe, kade kako izdava~ se javuva dr` avata. Kamatnite stapki na dr` avnite zapisi so razli~ni rokovi na dostasuvawe generalno se dvi`at vo ista nasoka, me|utoa mo`ni se isklu~oci. Pritoa, dr` avni te zapisi so podolg rok na dostasuvawe nosat povioka kamata, soodvetno na pogolemata premija za rizik, so ogle na podolgi ot period na dostasuvawe.

⁴³Spored Zakonot za javen dolg dr` avni te hartii od vrednost za monetarni celi ne se del od javni ot dolg, bi dejji se izdavaat za potrebite na monetarnata politika. Voedno, dr` avata nema pravo na raspolagawe so povle~enite sredstva preku izdavawe dr` avni zapisi za monetarni celi.

Graf i kon 53

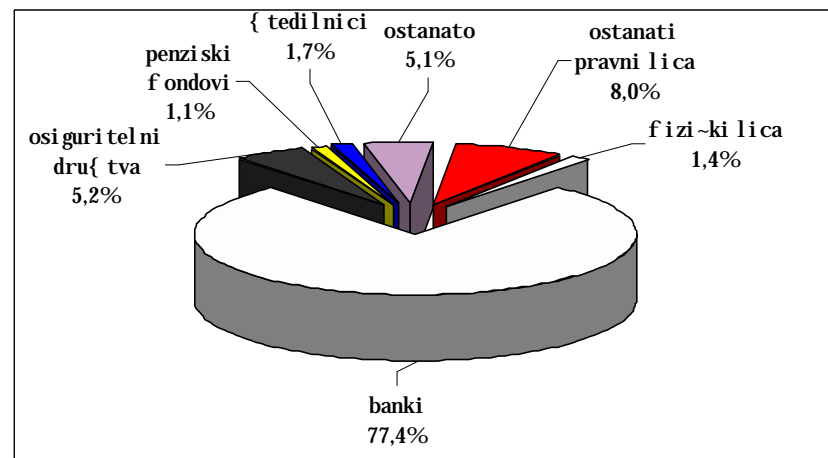
Kri va na razli ki vo kamatni te stapki pome|u 6m i 3m, pome|u 12m i 3m dr`avni zapisi i dvi`ewe na prose~ni te mese~ni ponderirani kamatni stapki na kratkoro~ni te dr`avni zapisi

Anal izata od aspekt na sopstveni ~kata struktura uka`uva na dominantno u~estvo na bankite vo vkupnata sostojba na dr`avni te zapisi so ro~nost od tri, { est i dvanaeset meseci od 77,4%, a potoa sleduvaat nef i nansi ski te pravni subjekti so 8% i osiguri tel ni te dru{ tva so u~estvo od 5,2%.

Graf i kon 54

Sopstveni ~ka struktura na dr`avni zapisi na 31.12.2006 godina (3m, 6m i 12m zapisi so vkl u~eni dr`avni zapisi za monetarni celi)

I zvor: Mi ni sterstvo za f i nansi i na Republ i ka Makedonija.

Vo tekot na ~etvrti ot kvartal na 2006 godina, na Pazarot preku { alter⁴⁴ ne bea sklu~eni kupoproda`ni transakcii so dr`avni zapisi. Vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina vkupni ot realiziran promet so dolgoro~ni dr`avni hartii od vrednost na

⁴⁴ Pazarot preku { alter of i cijal no zapo~na so rabota na 25.04.2005 godi na, a prvata transakcija e sklu~ena na 18.05.2005 godi na. Pri toa, na Pazarot preku { alter se sklu~uvaat kupoproda`ni transakcii so hartii od vrednost nadvor od Berzata. Do 30.06.2006 godi na na Pazarot se trguva{ e so site kratkoro~ni hartii od vrednost i zdadeni od Republ i ka Makedonija, a od 01.07.2006 godi na soglasno dopol nuvawata na Pravi lni kot za na~i not i postapkata za trguvawe i poramnuvawe na transakcii so hartii od vrednost („Slu`ben vesnik na RM“ br.71/2006) NBRM ja pro{ iri pravната regul ativa za trguvawe so dr`avni hartii od vrednost na pazari te preku { alter i za dolgoro~ni te dr`avni hartii od vrednost (osven obvrznicite za staroto devizno { tedewe i obvrznicite za denaci onal i zaci ja).

Pazarot preku { alter iznesuva 392,5 milioni denari, pri { to pove}e od polovina od prometot (55%) se odnesuva na dr`avni obvrznic i so preostanata ro~nost do tri godini, a ostatokot na dr`avni obvrznic i so preostanata ro~nost do dve godini.

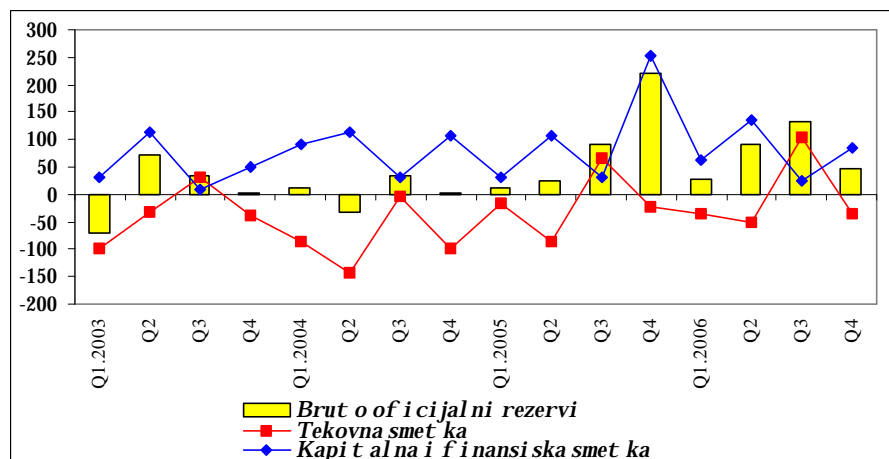
8.

Bilans na pla}awa⁴⁵

Vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina vo tekovната smetka od bilansot na pla}awa e ostvareno negativno bilansno saldo, koe pred s} se dol`i na natamo{ no prodlabo~uvawe na negativni otjaz vo razmenata na stoki. Vo nasoka na vlo}uvawe na bilansot na tekovната smetka vlijae{e i namaluvaweto na prilivite vrz osnova na dohod. Od druga strana, finansiraweto na defici tot i ponatamu se vr}i vo najgolem del od strana na deviznite prilivi vrz osnova na privatni transferi. Voedno, registrirano e i suficitno saldo vo razmenata na uslugite, vo sporedba so defici tot ostvaren vo isti ot period od 2005 godina. Od aspekt na finansiraweto, vo kapitalnata i finansiskata smetka vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina zabele`ani se prilivi vrz osnova na nedol`ni~ko finansirawe (direktni i portfolio investicii), dodeka vo ramki na dol`ni~koto finansirawe e ostvaren pad na dolgoro~ni ot i kratkoro~ni ot nadvore{en dolg. Vakvi te dvi`ewa, dovedoa do porast na bruto devizni te rezervi vo posl edni ot kvartal na 2006 godina.

Grafikon 55

Tekovna smetka, kapitalna i finansiska smetka i bruto oficijalni rezervi (vo milioni evra)

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedonija.

8.1. Tekovna smetka

Deficit vo tekovnat a smetka od bilansot na pla}awa vo posledni ot kvartal na godinat a od 35,9 milioni evra

Vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina ostvareno e negativno saldo na tekovната smetka od bilansot na pla}awa od 35,9 milioni evra. Registrirani ot deficit vo odnos na isti ot period od 2005 godina e zgolemen za 11,9 milioni evra, dodeka vo odnos na ~etvrti ot kvartal na 2004 godina na e ponizok za 64 milioni evra.

⁴⁵Vo dekemvri 2006 godina e napravena promena na podatocite za uvozot vo statistikata na bilansot na pla}awa, zaradi vremensko prilagoduvawe na uvozot na elektri~na energija. Podatocite za nadvore{ notrgovskata razmena od Dr`avni ot zavod za statistika ne se promeneti, so { to podatocite za uvozot od ovi e dva izvora ne se sovpa|aat.

Tabela 4
Tekovna smetka od bilansot na pla}awa /1
(vo milioni evra)

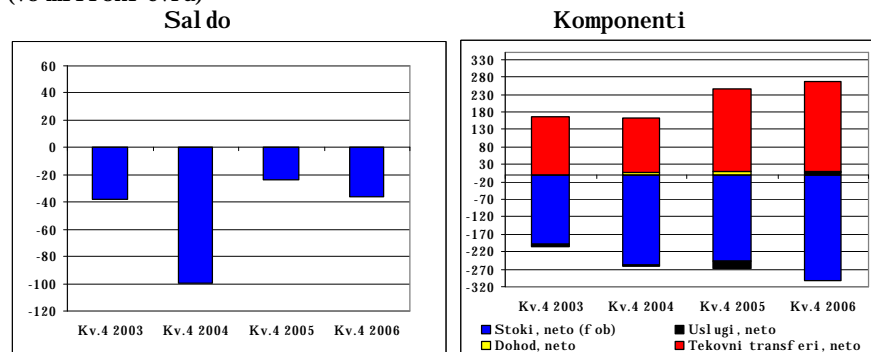
	2005				2006				2006/2005				2006/2005			
	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.4	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.4	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.4	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.4
	razlika vo iznos								stapki na promeni vo (%)							
Stoki, neto (f ob)	-145,5	-272,0	-188,4	-247,4	-221,8	-292,9	-205,0	-301,0	-76,3	-20,9	-16,5	53,5	52,5	7,7	8,8	21,6
Uslugi, neto	-2,9	-13,1	9,4	-20,7	-5,1	-4,4	23,6	5,6	-2,2	8,6	14,2	26,3	78,0	-66,2	151,6	-127,1
Dohod, neto	0,5	-16,3	-36,8	8,2	5,1	-1,4	-9,4	3,9	4,6	14,9	27,4	-4,2	10,4	-91,3	-74,5	-51,8
Tekovni transf eri, neto	131,9	214,6	280,7	236,0	185,3	247,2	295,8	255,5	53,3	32,5	15,1	19,6	40,4	15,1	5,4	8,3
Tekovna smetka	-15,9	-86,8	64,8	-24,0	-36,6	-51,6	105,1	-35,9	-20,7	35,2	40,3	11,9	130,1	-40,6	62,1	49,5

1/ Prethodni podatoci.

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Analizata na tekovната smetka od aspekt na sostavnite komponenti uk`uva na trgovski ot bilans (zgol emeni neto-odlivi za 53,5 milioni) i bilansot na dohod (namaluvawe na neto-prilivite za 4,2 miliona evra) kako faktori { to deluvaa vo nasoka na zgol emuvawe na negativnoto saldo na tekovната smetka. Od druga strana, za podobruvawe na bilansot na tekovната smetka pridonesoa bilansot na uslugi (ostvaruvawe na suficit od 5,6 milioni evra vo odnos na deficitot od istiot period od 2005 godina vo iznos od 20,7 milioni evra) i bilansot na tekovните transf eri (porast na neto-prilivite za 19,6 milioni evra).

Grafikon 56
Saldo i komponenti na tekovната smetka
(vo milioni evra)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

a) Nadvoref not rgovska razmena

Godi{ en porast na vkupnat a nadvoref not rgovska razmena vo ~et vrtiot kvartal na 2006 gdi na od 14,3%

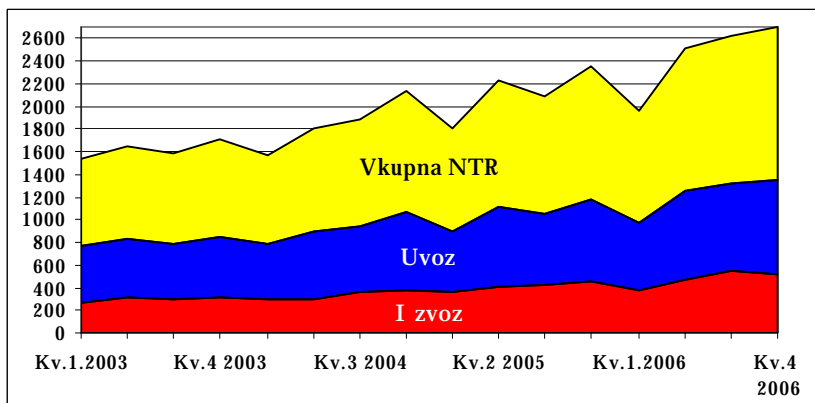
Vkupnat a st okovna razmena na Republika Makedonija so stranstvo vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina vo odnos na istiot peri od od prethodnata godina se zgol emi za 14,3% (godi{ en porast na izvozot i uvozot za 13,4% i 14,9%, soodvetno) i dostigna iznos od 1.349,8 milioni evra⁴⁶ { to pretstavuva najvisok kvartalen iznos od osamostojuvaweto navamu.

⁴⁶ Prethodni podatoci na Dr` avni ot zavod za statistika na Republika Makedonija. I zvozot na stoki e prika` an na f.o.b. osnova, dodeka uvozot na stoki e prika` an na c.i.f. osnova.

Grafikon 57
Nadvore{ notrgovskata razmena na Republika Makedonija
(vo milioni evra)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Porast na izvozot na stoki na godi{ na osnova od 13,4%...

Vo posledni ot kvartal na 2006 godina izvozot na stoki i znesuva 513,4 milioni evra, { to pretstavuva kvartal en porast od 13,4%. Vo ramki na podelbata na izvozot na pova`ni grupi na izvozni proizvodi, pridones za godi{ noto zgol emuvawe na izvozot i maatsite kategori i na stoki, so iskl u-ok na izvozot na tutunot i izvozot na obleka i tekstil.

Tabela 5
I zvoz po grupi proizvodi spored SMTK⁴⁷
(vo milioni evra)

grupi proizvodi	Kv.4 2005	Kv.4 2006	Kv.4 2006-Kv.4 2005	Kv.4 2006/ Kv.4 2005	struktura(vo%)		Pridones vo porastot na Kv.4 2006
	i znos		razlika vo apsoluten i znos	stapki na promena vo (%)			(%)
Vkupan izvoz na stoki	452,8	513,4	60,5	13,4			
Ovo{ je i zelen-uk	22,3	25,9	3,5	15,8	4,9	5,0	5,8
Pijalaci	13,7	13,9	0,2	1,5	3,0	2,7	0,3
Tutun i prerabotki od tutun	27,3	18,9	-8,4	-30,9	6,0	3,7	-13,9
Metal na ruda i otpadoci	11,2	18,2	7,0	62,5	2,5	3,6	11,6
Obleka i tekstil	120,6	114,1	-6,5	-5,4	26,6	22,2	-10,7
@elezo i -elik	93,5	161,1	67,5	72,2	20,7	31,4	111,5
Naf ta i proizvodi od naf ta	41,2	41,6	0,4	0,9	9,1	8,1	0,6

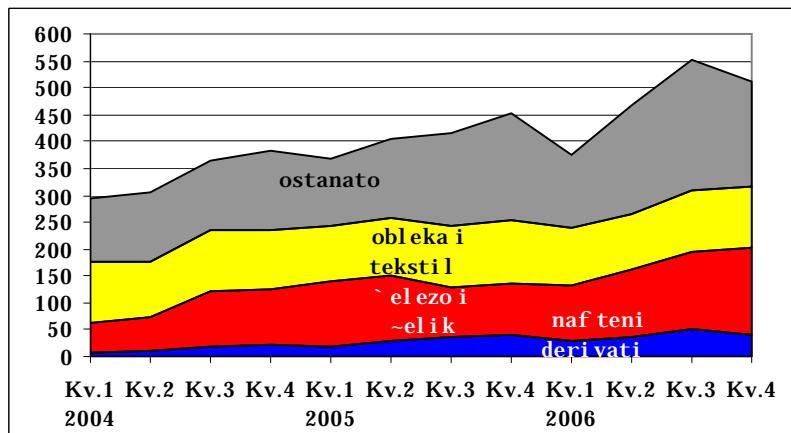
I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

I zvoznite performansi vo posledni ot kvartal na 2006 godina, vo najgolema merka ja reflektiraat zasilenata aktivnost vo ~eli~nata industrija, ~ij pridones za porastot na izvozot vo 2006 godina kontinuirano se intenzivira. Taka, vo posledni ot kvartal na 2006 godina, izvozot na `elezo i ~elik ima najgolem pridones za porastot na vkupni ot izvoz, sporedeno so prethodni te tri kvartali. Relativno zna~aen pridones za izvoznata aktivnost vo ~etvrti ot kvartal i maati kategori i te metalni rudi i otpadoci i ovo{ je i zelen-uk (11,6% i 5,8%, soodvetno). Karakteristi ~no za ovoj kvartal e namaleni ot izvoz na energija (nasproti prethodni te tri kvartali), { to vo uslovi povi soki izvozni ceni, vo celost gi reflektira poniski te kol i ~ini.

⁴⁷ Standardna me|unarodna trgovska klasifikacija.

Grafikon 58
Dinamika na izvozot po grupi proizvodi
(vo milioni evra)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

..pri istovremeno porast na uvozot na stoki na godi na osnova od 14,9%

Vo poslednite tri meseci na 2006 godina, uvozot na stoki dostigna iznos od 836,4 milioni evra, { to pretstavuva godi{ en porast od 14,9%, pri povisok uvoz na site kategoriji pova`ni uvozni proizvodi. Vakvata dinamika na uvozot korespondira so visokata uvozna zavisnost na makedonski ot izvoz i ekonomijata voop{ to, so { to intenziviranata ekonomska aktivnost i impli ci ra i povi sok uvoz na stoki.

Tabela 6
Uvoz po grupi proizvodi spored SMTK
(vo milioni evra)

grupi proizvodi	Kv.4 2005	Kv.4 2006	Kv.4 2006/Kv.4 2005		Kv.4 2005		Pridones vo porastot na Kv.4 2006 (%)
			promena vo apsoluten iznos vo milioni evra	stapki na promena vo (%)	struktura(vo%)		
Vkupan uvoz na stoki	728,0	836,4	108,5	14,9			
Uvoz na mineralni goriva, maziva i sl.	143,7	181,4	37,6	26,2	19,7	21,7	34,7
nafta i proizvodi od nafta	121,9	154,5	32,6	26,8	16,7	18,5	30,1
gas - prirodni ili industrijski	7,6	8,3	0,7	9,3	1,0	1,0	0,6
elektri-na energija	8,4	12,4	4,0	47,9	1,2	1,5	3,7
Proizvodi klasirani po materijali	210,3	245,0	34,7	16,5	28,9	29,3	32,0
`elezo i -elik	59,3	82,9	23,6	39,8	8,1	9,9	21,7
tekstil prediva i sli-no	75,0	76,8	1,8	2,4	10,3	9,2	1,7
oboeni metali	12,0	14,3	2,3	18,8	1,7	1,7	2,1
Ma{ini i transportni uredi	128,2	147,0	18,8	14,6	17,6	17,6	17,3
specijalni ma{ini za industrija	14,7	18,5	3,8	26,0	2,0	2,2	3,5
industrijski ma{ini za op{ta upotreba	15,4	20,5	5,1	32,8	2,1	2,5	4,7
elektri-ni ma{ini, delovi-nespomenato	22,0	23,5	1,5	7,0	3,0	2,8	1,4
drumski vozila	34,1	38,9	4,8	14,0	4,7	4,7	4,4
ostanati transportni sredstva	0,1	0,6	0,5	320,2	0,0	0,1	0,4

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

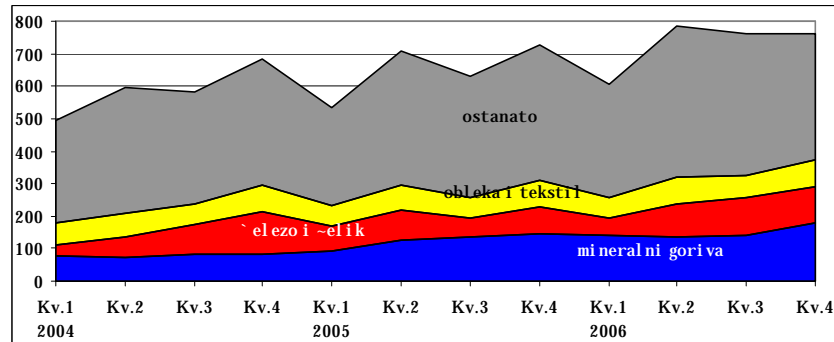
Analizata od aspekt na pova`nite uvozni grupi na proizvodi poka`uva deka najgolem pridones (34,7%) za zgolemuweto na uvozot ima zgolemeni ot uvoz na mineralni goriva. Vo ramki na ova grupa, vo nasoka na zgolemuweto na uvozot deluvaa site vidovi energenti, pri { to dominanten pridones (30,1% od vkupni ot porast) ima uvozot na nafta i nafteni derivati, { to se dol`i na zgolemeni te uvezeni koli`ini vo uslovi na re~isi nepromeneta cena. Zna-aen pridones (32%) vo vkupni ot porast ima i kategorijata na proizvodi klasirani po materijali, vo ~ii ramki dominanten del (21,7% pridones vo vkupni ot porast) zazema zgolemeni ot uvoz na `elezo i -elik, { to e rezultat na zgolemenata proizvodstvena aktivnost na ovoj sektor. Kaj kategorijata ma{ini i transportni uredi pozna-en pridones za intenziviraweto na vkupni ot uvoz imaat uvozot na industrijski

mašini za opšta upotreba i drumska vozila so 4,7% i 4,4%, soodvetno.

Grafikon 59

Dimenzija na uvozot po grupi proizvodi
(vo milioni evra)

Izvor: Državen zavod za statistiku na Republika Makedonija.

Zgleden trgovski deficit na godišna osnova za 17,4%

Vo uslovi na pozitiven porast na uvozot od izvozot, trgovski deficit vo četvrti ot kvartal na 2006 godina zabeležen porast od 17,4% i dostignal iznos od 323 milioni evra. Istovremeno, stopkata na pokrienosot na uvozot so izvoz se namalila za 0,8 procentni poeni i iznesuva 61,4%.

Prilog 6

Strukturna konkurentnost na izvozot na Republika Makedonija

Kvantificiraveto na komparativnata prednost na oddelnite industrii ovozmožava podlabinski uvid vo potencialot na nadvoren trgovskata razmena, a so toa i voopšto vo razvojniot kapacitet na edna nacionalna ekonomija. Strukturnata komparativna prednost na oddelnite industrii se sogleduva preku Indikatorot za pridonesot na oddelnite industrijski granki vo trgovskoto saldo (*CTB-Contribution to the trade balance*), koj se presmetuva spored slednava formula:

$$CTBi = \frac{2}{(X + M)} \left[(Xi - Mi) - \frac{(Xi + Mi)(X - M)}{(X + M)} \right]$$

Xi -izvoz na industrijata i ;

Mi -uvoz na industrijata i ;

X -vkupen izvoz na zemjata;

M -vkupen uvoz na zemjata.

Pozitiven pridones vo trgovskoto saldo se interpretira kako strukturna komparativna prednost na konkretnata granaka. Vrednosta na indeksot za daden period bi iznesovala nula koga soodnosot pomeju neto izvozot na industrijata i vkupniot neto izvoz e ednakov na uvestvoto na nadvoren trgovskata razmena na industrijata vo vkupnata nadvoren trgovska razmena na zemjata, pri što ta granaka nema ni tu strukturna komparativna prednost ni tu komparativna slabost. Dokolku sekoja od industriite nema ni tu komparativna prednost ni tu komparativna slabost, toga vkupnoto trgovsko saldo na zemjata (bilo da se raboti za suficit ili za deficit) bi trebalo da bide distribuirano pomeju

oddelnite industrijski granki soglasno nivnoto u-estvoto vo vkupnata nadvore{ no-trgovska razmena.

$$CTBi=0 \text{ ako } \frac{Xi - Mi}{X - M} = \frac{Xi + Mi}{X + M}.$$

Vrednosta na indeksot }e bide pozitivna ili negativna vo zavisnost od toa dali neto-izvozot e pogolem ili pomal relativno vo odnos na „neutralnata vrednost“. Treba da se ima predvid deka ako industrijskata granika ima mal trgovski suficit, no nejznata nadvore{ notrgovska razmena ima zna-ajno u-estvo vo vkupnata nadvore{ notrgovska razmena na zemjata, toga{ vo uslovi na trgovski deficit na zemjata, taa industrijska granika iako ima suficit vo razmenata, bele`i negativen *CTBi* indeks, koj go odrazuva maliot trgovski suficit na grankata nasproti nejznoto visoko u-estvo vo vkupnata nadvore{ notrgovska razmena (va`i i obratnoto). Zna-i i pokraj fakti~kiot trgovski suficit, mereno preku Indeksot za pridonesot vo trgovskiot bilans, grankata bele`i strukturen deficit. So drugi zborovi, *CTBi* go poka`uva strukturniot pridones na trgovskoto saldo na grankata vo vkupniot trgovski bilans na zemjata. Od tie pri~ini, ako *CTBi* e pozitiven broj i ako bele`i raste~ki trend, taa granika ima raste~ka va`nost za izvozot; ako e pozitiven broj i bele`i opa|a~ki trend, taa granika ima opa|a~ka va`nost za izvozot; ako *CTBi* e negativen broj i ako negativnosta se prodlabo~uva, taa granika ima raste~ka va`nost za uvozot; ako e negativen broj i ako negativnosta se namaluva, taa granika ima opa|a~ka va`nost za uvozot.

Tabela 7
Indikator za pridonesot na oddelnite industrijski granki vo trgovskiot bilans- *CTBi*

	2002	2003	2004	2005	2006
Meso i drugi klani-ni proizvodi	-1,2055	-1,1156	-1,7390	-1,8116	-1,1842
@itarki	-0,7841	-0,7173	-1,5788	-0,9363	-0,2882
Pijalaci, alkoholi i ocet	2,1700	2,8132	3,2348	4,3690	2,7642
Tutun i prerabotki od tutun	3,2112	4,0563	4,3892	7,6876	4,0749
Mineralni goriva i ni vni destilati	-6,5748	-6,0929	-9,9387	-15,0240	-10,2963
Farmaceutski proizvodi	-0,2554	-0,4112	-0,4215	0,0607	-0,1721
Plasti-ni masi i ni vni proizvodi	-1,1187	-1,3148	-2,4327	-3,4817	-2,3681
Drvo i proizvodi od drvo; drven jaglen	-0,8228	-0,9677	-1,3905	-1,5563	-0,9075
Pleteni ili kuki-ani materijali	0,1941	0,2328	-0,1055	-0,8176	-0,5605
Obleka i pribor za obleka, pleteni ili kuki-ani	2,3357	3,3816	5,5248	5,2637	2,2247
Obleka i pribor za obleka, osven pleteni ili kuki-ani	12,6955	18,2908	26,2829	32,0659	16,1107
Obuvki	1,4630	2,0087	2,9126	3,9827	1,6947
@elezo i -elik	5,0269	9,8782	11,5670	24,9731	14,1739
Proizvodi od `elezo i -elik	0,8279	1,2970	3,6668	5,4621	3,3737
Bakar i proizvodi od bakar	-0,3069	-0,1868	-0,4441	-0,4910	0,1306
Nikel i proizvodi od nikel	-0,0018	-0,0009	-0,0048	-0,0034	-0,0040
Alumini um i proizvodi od alumini um	0,1427	0,2824	-0,2723	-0,3230	-0,2781
Cink i proizvodi od cink	1,8397	1,1066	-0,1797	-0,1960	-0,3707

I zvor: Dr`aven zavod za statistika i United Nations Database. Razgrani~uvaweto na nadvore{ notrgovskata razmena po oddelnite industrijski i e izvr`eno soglasno HS2002 klasifikacijata.

Tabela 1 ja prikazuje evolucijata na *CTBi* indeksot vo 18 najzna-ajni industrijski granki od makedonskata ekonomija, odbrani sporedni vnata va`nost za nadvore{ notrgovskata razmena. Analizata e fokusirana na periodot 2002-2006 godina, odnosno periodot po vlezot na Republika Makedonija vo STO, koj se smeta za period vo koj nadvore{ no-trgovskata razmena po~nuva porealo da gi otkriva komparativnite prednosti na ekonomijata, zaradi faktot {to trgovskata liberalizacija i ~lenstvoto vo STO podrazbiraat zna~itelno pomal opf at na ve{ta~ki distorzii vrz razmenata (distorzii od tipot na vladini politiki i intervencii, kako na primer uvozni restrikcii, izvozni subvencii i drugi

politiki na aktiven protekcionizam koi seriozno gi naru{ uvaat kvantitativnite indikatori za strukturnata komparativna prednost).

Vo periodot 2002-2005 godina zgolemena va`nost za makedonskiot izvoz, a so toa i zgolemen pozitiven strukturen pridones kon trgovskoto saldo imaat slednive industrii: industrijata za proizvodstvo na pijalaci, tutun i prerabotki od tutun, konfekcija i dodatoci na obleka, obuvki, `elezo i `elik i proizvodi od `elezo i `elik. Sepak, vo 2006 godina vo odnos na 2005 godina si te ovie granki bele`at namaluvawe na strukturni ot pozitiven pridones vo trgovskoto saldo na Republika Makedonija. Pri toa, vo 2005 godina koga vrednosta na *CTBi* indeksot za ovie industrijski granki e na maksimum (vo ramki na analiziraniot period), sporedeno so 2002 godina, proizvodstvoto na proizvodi od `elezo i `elik bele`i najvisok porast na va`nosta za izvozot (porast od 6,6 pati).

Permanentno zgolemuwawe na va`nosta za makedonskiot uvoz vo periodot 2002-2005 godina bele`at slednive industrii: industrijata za proizvodstvo na meso i drugi klani`ni proizvodi, industrijata za prerabotka na mineralni gori va i proizvodstvo na nivni destilati, industrijata za plasti`ni masi i proizvodi od plastika, drvnata industrija i industrijata za proizvodstvo na bakar i proizvodi od bakar. Ovie granki, vo 2006 godina vo odnos na 2005 godina bele`at namaluvawe na va`nosta za uvozot, pri { to industrijata za proizvodstvo na bakar i proizvodi od bakar vo 2006 godina bele`i presvrt, odnosno registri ra pozitiven strukturen pridones vo trgovski ot bilans, odnosno zna`ajnost na stranata na izvozot ({ to glavno e odraz na restartiraweto na eden pozna`aen rudarski kapacitet vo maj 2005 godina).

Od druga strana, industriite koi se zanimavaat so proizvodstvo na aluminijum i proizvodi od aluminijum, cink i proizvodi od cink, kako i so proizvodstvo na pleteni materijali, vo 2004 godina ja gubat komparativnata prednost od aspekt na pozitivni ot strukturen pridones kon trgovski ot bilans i vo 2005 i 2006 godina davaat pridones na stranata na uvozot. Od analizirani te granki koi vo periodot 2002-2006 godina permanentno odr`uvaat pozitivna vrednost na *CTBi* indeksot, proizvodstvoto na obuvki i grankata koja se zanimava so proizvodstvo na obleka i pribor za obleka, imaat najniski vrednosti na indeksot, { to glavno se dol`i na nivnata visoka uvozna zavisnost.

**Proizvodi te za
reprodukcija dominant ni
na izvoznata i uvoznata
strana**

Nabquduvano od aspekt na ekonomskata namena na proizvodite, vo nadvore{ notrgovskata razmena i ponatamu se dominantni proizvodi te za reprodukcija,⁴⁸ koi zazemaat 59,2% i 66,3%, soodvetno vo strukturata na izvozot i na uvozot, dodeka u`estvata na stokite za { iroka potro{ uva`ka iznesuvaat 38,6% i 23,1% na stranata na izvozot i uvozot, soodvetno. Od aspekt na strukturata na izvozot, analizata na godi { ni te promeni poka`uva porast na u`estvoto na izvozot na proizvodi te za reprodukcija (za 6,5 procentni poeni), dodeka ponisko u`estvo e zabele`ano kaj stokite za { iroka potro{ uva`ka i sredstvata za rabota (za 5,9 procentni poeni i 0,5 procentni poeni, soodvetno). Vo strukturata uvozot se zabele`uva zgolemuwawe na u`estvoto na proizvodi te za

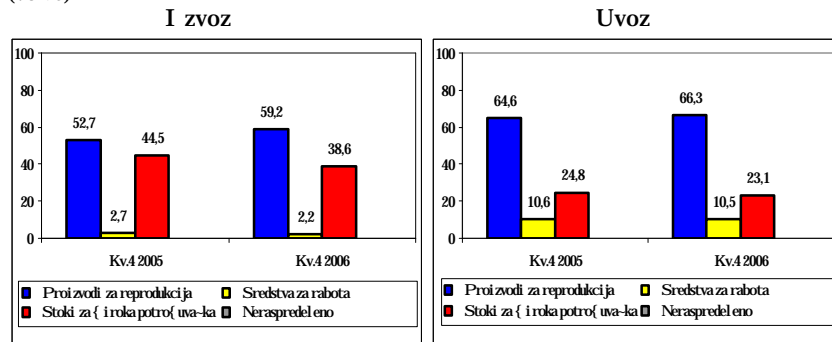
⁴⁸ Proizvodi te za reprodukcija vku-uvaat: surovini i poluproizvodi, pogonsko gori vo i gotovi proizvodi za reprodukcija.

reprodukcija za smetka na namaluvawe na u-estvoto na stokite za { i roka potro{ uva~ka (za 1,6 procentni poeni). Vakvi te promeni ja odrazuvaat zgolemenata aktivnost na dejnostite koi rabotat so dorabotki.

Grafikon 60

Stokovna razmena na Republika Makedonija spored ekonomskata namena na proizvodi te (vo %)

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

**Evropskata unija -
dominanten trgovski
partner**

I vo poslednite tri meseci na 2006 godina, izvozot na stoki od Republika Makedonija e prete`no orientiran kon dve grupacii, Evropskata unija so 55,6% od vkupniot izvoz (kade e zabele`ano i zgolemuwawe na strukturnoto u-estvo na godi{ na osnova za 4,7 procentni poeni) i republikite od porane{ na SFRJ (30,7% od vkupniot izvoz). Istovremeno, najgolemiot del od stokite (43%) se uvezuvaat od na{iot glaven trgovski partner - Evropskata unija i zemjite od Centralna i Istona Evropa (28,7% od vkupniot uvoz).

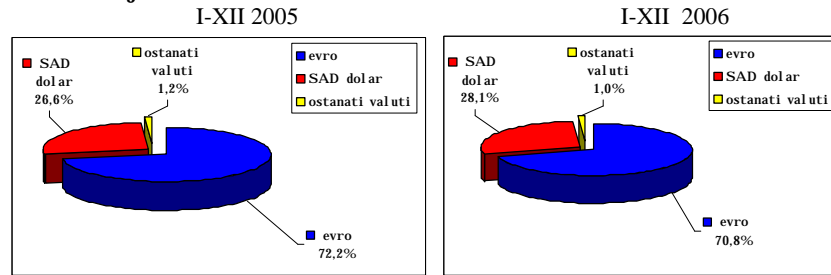
Vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina, najgolemi trgovski partneri na Republika Makedonija se Srbija, Germanija i Rusija so u-estvo od 36,2% od vkupno ostvareni ot i zvoz. Promena vo odnos na isti ot peri od od prethodnata godina pretstavuva vlezot na Rusija vo grupata na trite najva`ni trgovski partneri za smetka na Grcija. Najvisok stepen na pokrienost na uvozot so izvozot e ostvaren vo razmenata so Srbija od 172,6%, kako rezultat na zgolemeni ot i zvoz na naf teni derivati, dodeka najni zok stepen na pokrienost na uvozot so izvoz e zabele`an so Rusija od 2,6%, { to proi zleguva od zgolemeni ot uvoz na naf ta i naf teni derivati.

Vo 2006 godina vo valutnata struktura na stokovata razmena dominantna valuta na stranata na uvozot i na stranata na izvozot e evroto (73,7% i 69%, soodvetno). Sepak, vo odnos na isti ot peri od od prethodnata godina zabele`ani se pomestuvawa, odnosno namaluvawe na strukturnoto u-estvo na evroto i na ostanatite valuti vo nadvore{ notrgovskata razmena (za 1,4 procentni poeni i za 0,2 procentni poena, soodvetno) za smetka na zgolemuwawe na strukturnoto u-estvo na SAD dolarot (za 1,6 procentni poeni).

Grafikon 61

Valutna struktura na nadvojni notrgovskata razmena na Republika Makedonija

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Prilog 7**Ostvaruvawe na proekcijata na izvozot i uvozot na stoki vo 2006 godina i proekcija za 2007 godina**

Vo funkcija na izgotvuvawe na proekcija na bilansot na pla}awa na Republika Makedonija, voobi~aeno edna} do dva pati godi}no, NBRM spreduva Anketa za delovnite planovi na najzna~ajnite nositeli na nadvojni notrgovskata aktivnost na Republika Makedonija. Vo 2006 godina ova aktivnost be}e realizirana vo februar, maj i oktombri. Pritoa, treba da se napomene deka pri anketiraweto vo februar i maj bea opfateni mal broj na pretprijatija pred s} od oblata na metalurgijata i energetikata, ~ii biznis planovi delumno se promeni}a pod vli}jane na promeni te na cenite na svetski te berzi.

Anketata sprovedena vo oktombri 2006 godina ima}e zna~itelno pogolem opfat, so ogled na promeni te i pro}iruwaweto na listata na nositeli na nadvojni notrgovskata aktivnost so stoki i pritoa za prv pat bea anketirani kompanii od uslu`niot sektor. Taka, so oktombri skata anketa bea opfateni vkupno 94 pretprijatija i toa: tekstil (9 kompanii), `elezo i ~elik (8), hrana (4), pijalaci (4), tutun (7), elektri~ni ma}ini i delovi (7), vozila i delovi (4), oprema (3), obuvki (7), lekovi (4), cement, mermer (4), gips (2), aluminijum (3), kerami~ki proizvodi (5), bakar (1), rudi, zguri i pepeli (1), nafta, nafteni derivati i ostanati energenti (6) i od uslu`niot sektor (15 kompanii).

Na dostaveni ot pra}alni k odgovorija 84 pretprijatija, ili 89,4% od anketirani te. Pretprijatijata koi dostavija odgovori u~estvuvaat so 53% vo vkupni ot realiziran izvozot na stoki (vo prvata polovina na 2006 godina) } to upatuvaa na visok stepen na upotreblivost na podatocite od anketata za potrebite na proekti raweto.

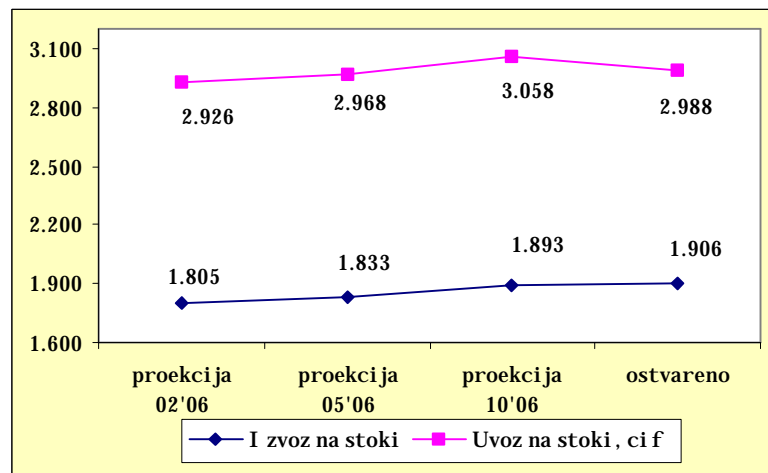
Vo 2006 godina, inicijalnata proekcija izgotvena vo februar i oficijalno be}e revidirana vo maj i oktombri. Pritoa, revidiraweto na stranata na izvozot be}e vo nasoka na negovo zgolemuwawe, pred s} determinirano od intenzivnata proizvodstvena i izvozna aktivnost na zna~ajna kompanija od sferata na metalurgijata. Promeni te na stranata na uvozot bea determinirani od visoki ot stepen na uvozna zavisnost na makedonski te izvoznici, kako i od promeni te na cenata na energijata (pad na cenata na naftata i porast na cenata na elektri~nata energija).

Sporedbite na realizacijata na nadvore{ notrgovskata razmena vo odnos na proekcijata od fevruari 2006 godina⁴⁹, poka`uvaat deka na stranata na izvozot e ostvareno natf rlawe na proekcijata od 101 milion evra (zaradi povisok izvoz na `elezo i ~elik, tutun, hrana, rudi, elektri ~ni ma{ ini i oprema), dodeka na stranata na uvozot natf rlaweto e pomalo i iznesuva 62 miliona evra (pred s` pogolem uvoz na `elezo i ~elik). Sledstveno, vo uslovi na pogolemo natf rlawe na izvozot vo sporedba so uvozot, ostvaren e *ponizok t rgovski deficit* za 39 milioni evra vo odnos na fevruarskata proekcija.

Grafikon 62

Proekcija i ostvaruvawe na izvozot i uvozot na stoki vo 2006 godina
(vo milioni evra)

I zvor: Proekcija na Narodna banka na Republika Makedonija, ostvaruvawe spored podatoci na Dr`avni ot zavod za stati stika.

Soglasno proekcijata na oddelnite komponenti na nadvore{ notrgovskata razmena na Republika Makedonija (bazi rana na odgovorite na anketirane pretprijatija, planirane porast na bruto doma{niot proizvod na Republika Makedonija i na razvitenite zemji - zna~ajni nadvore{ notrgovski partneri, kako i proekciite na drugi makroekonomski varijabli), vo 2007 godina se o~ekuva umeren porast na deficitot na trgovskata smetka od bilansot na pla}awa, meren kako procent od BDP (od 19,3% vo 2006 godina, na 20,4% vo 2007 godina). Toa e odraz na visokata uvozna zavisnost na izvoznite kompanii, kako i o~ekuvani ot zgolemen uvoz na oprema za novonajavenite stranski direktni investicii. Deficitot od razmenata na energija bi se zadr`al na istoto nivo od 2006 godina (8% od BDP) vo uslovi na mal pad na cenite na naftata, od edna strana i porast na cenite na elektri ~nata energija, od druga strana. Sledstveno, izvozot i uvozot na stoki na godi{na osnova se o~ekuva da ostvarat porast od 9,8% i 10,9%, soodvetno.

b) Ost anat i komponent i na tekovnat a smet ka

Ost vareno pozitivno saldo kaj bilansot na uslugite...

Vo posledniot kvartal na 2006 godina, bilansot na razmenata na uslugi iznesuva 5,6 milioni evra, odnosno e registri rano pozitivno bilansno saldo vo odnos na deficitot od

⁴⁹ Revidirawata od maj i oktombri vkl u~vaat tekovni ostvaruvawa.

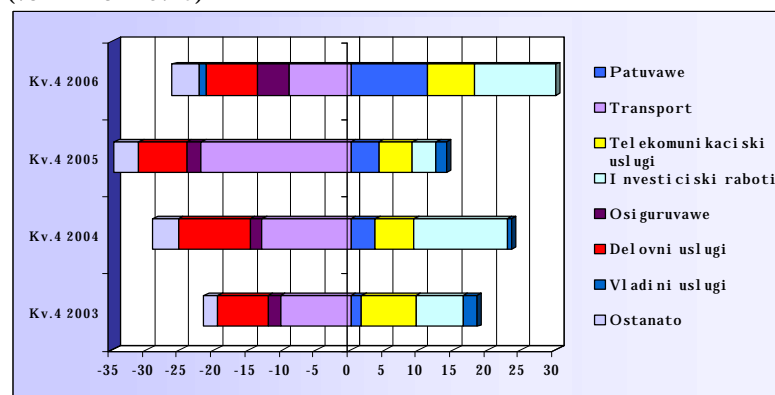

20,7 milioni evra ostvaren vo ~etvrtiot kvartal na 2005 godina. Dominanten pridonos (48,6%) vo ostvareniot suficit vo poslednite tri meseci imaat namalenite neto-odlivi (za 12,8 miliononi evra) na realizirani transportni uslugi so stranstvo, { to se rezultat na porastot na izvozot na stoki i sledstveno na toa, zgolemeni prihodi od transport na stoki. Zna~aen pridonos (38,9%) imaat i transakciite vrz osnova na investicijski raboti vo stranstvo (izvr{ uvawe na grade`ni raboti vo stranstvo). I meno, ostvareni se neto-prilivi od 13,7 milioni evra, { to pretstavuva porast od 10,2 miliona evra. Neto-prilivite od patuvawa (turizam) u~estvuvaat so 27,6% vo vkupniot porast, odnosno na godi{ na osnova e realiziran porast od 7,3 milioni evra, { to se dol`i na zgolemen priliv od igri na sre}a i zgolemen promet po pari~ni kartici.

Grafikon 63

Saldo na oddelните kategorii na uslugi
(vo milioni evra)

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

**...i namaluvawe na
pozitivnoto saldo vo
podbilansot na dohodot**

Vo bilansot na dohod vo poslednite tri meseci na 2006 godina e zabele`an suficit od 3,9 milioni evra, { to pretstavuva namaluvawe (od 4,2 miliona evra) vo odnos na isti otperi od 2005 godina, koga be{e ostvaren suficit od 8,2 miliona evra. Osnoven dvigatel vo namaluvaweto na pozitivnoto saldo se zgolemenite neto-odlivi (za 7 milioni evra) kaj dohodot od investicii, vo ~ii ramki najgolemi neto-odlivi (6,1 milion evra) se zabele`uvaat kaj portfolio investiciite, kako rezultat na isplata na kamata vrz osnova na Evroobvrznicite vo dekemvri 2006 godina. Od druga strana, kaj neto-prilivite vrz osnova na primeni plati i drugi nadomestoci za vraboteni rezidenti e registri ran godi{ en porast od 2,8 milioni evra i istite iznesuvaat 15,4 milioni evra.

**Zgolemeni neto-prilivi na
tekovni t transfere**

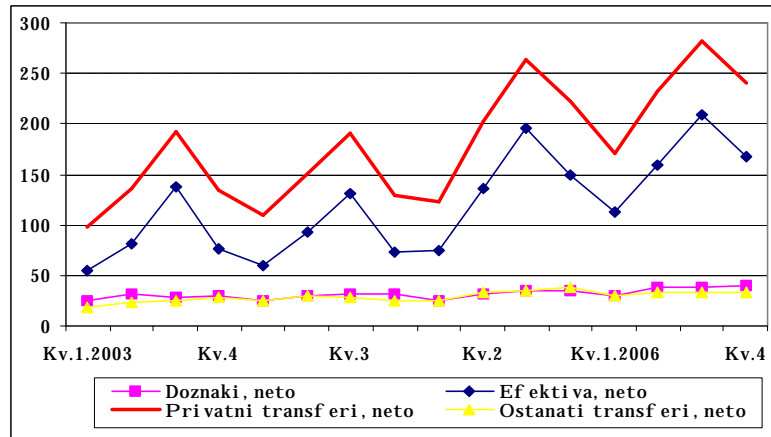
Tekovnite transfere vo periodot oktombri-dekemvri 2006 godina iznesuvaat 255,5 milioni evra i na godi{ na osnova se zgolemija za 19,6 milioni evra. Osnoven generator na porastot (u~estvo od 95,9% vo vkupniot porast) na tekovnite transfere pretstavuvat neto-prilivite vrz osnova na privatnite transfere koi iznesuvaat 240,6 milioni evra. Od aspekt na sostavnite komponenti, vo ramki na privatnite transfere se pojavuvaat divergentni dvi`ewa. Taka, vo nasoka na porast deluvaat pred s~c, menuva~koto rabotewe (efektivata) vo iznos od 167,7 milioni evra (so pridonos vo vkupniot porast od 95,1%) i doznakite koi iznesuvaat 39,3 milioni evra (so u~estvo od 27%), dodeka vo nasoka na namaluvawe (5,1 milion evra) deluvaa ostanatite transfere koi iznesuvaat 33,6 milioni evra. Neto-prilivite od oficijalni

transfери (14,9 milioni evra) zabele`aa minimalen godi{ en porast od 0,8 milioni evra.

Grafikon 64

Dimi ka na privatni transfери po komponenti na neto osnova (vo milioni evra)

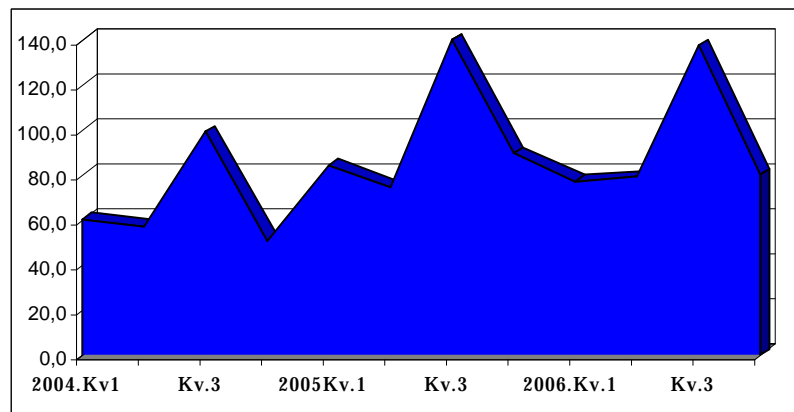

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Kako rezultat na pointenzivni ot godi{ en porast na trgovski ot def i ci t vo odnos na porastot na privatni te transfери, stepenot na pokri enost na trgovski ot def i ci t so neto-privatni te transfери vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina iznesuva 79,9% (namal uvawe za 9,7 procenteni poeni vo odnos na posledni ot kvartal na 2005 godina, no zgolemuwawe za 29,2 procentni poena vo odnos na ~etvrti ot kvartal na 2004 godina).

Grafikon 65

Pokri enost na trgovski ot def i ci t so privatni transfери (vo %)

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

8.2. Kapitalna i finansiska smetka

Namalen i devizni prilivi vo kapitalna i finansiska smetka

Vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina vo kapitalnata i finansiska smetka od bilansot na pla}awa ostvareni te stranski finansiski prilivi se namaleni za 166,7 milioni evra vo sporedba so posledni ot kvartal od prethodnata godina. Dokol ku se koregira efektot od evroobvrznicite (149,2 miliona evra) kaj portfolio investiciite vo 2005 godina, finansiskite prilivi na godi{ na osnova se poni ski za 17,5 milioni evra.

Tabela 8
Kapitalna i finansiska smetka od bilansot na plawa /1
(vo milioni evra)

	2005				2006				2006-2005				2006-2005			
	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.4	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.4	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.4	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.4
Kapitalna smetka, neto	0.0	-0.2	0.2	-1.8	0.4	-0.4	-0.2	-0.6	0.4	-0.3	-0.4	1.2	7532.3	181.8	-199.0	-67.5
	vo milioni evra				vo milioni evra				razlika vo iznos				stapki na promeni vo (%)			
Finansiska smetka, neto	30.1	107.8	30.3	253.3	61.3	137.3	248	85.4	31.2	29.4	-5.5	-167.9	103.7	27.3	-18.2	-66.3
Direktni investicii, neto	27.7	26.6	14.1	8.7	239.4	17.2	9.4	20.0	211.7	-9.4	-4.7	11.3	764.9	-35.4	-33.5	128.8
Portfolio investicii, neto*	12.5	3.8	14.4	167.3	11.8	24.8	7.0	21.9	-0.7	21.0	-7.4	-145.4	-5.8	539.0	-51.2	-86.9
Trgovski krediti, neto	-45.7	66.4	-32.1	32.5	5.8	32.0	-45.3	39.0	51.6	-34.4	-13.2	6.5	-112.8	-51.8	41.0	19.8
Zaemi, neto	14.3	64.8	4.7	41.2	-133.8	56.8	24.7	30.9	-148.1	-8.0	20.0	-10.2	-9.3	pati	-12.3	4.7
Valuti i depoziti, neto**	17.9	-57.9	24.4	-5.2	-66.8	-3.2	22.6	-36.4	-84.7	54.7	-1.8	-31.2	-3.8	pati	94.4	-7.3
Drugi, neto***	3.4	4.2	4.7	8.8	4.9	9.6	6.2	10.0	1.5	5.5	1.5	1.2	43.2	130.1	31.3	13.7
Kapitalna i finansiska smetka	30.1	107.7	30.5	251.6	61.7	136.8	246	84.8	31.6	29.1	-5.9	-166.7	104.9	27.1	-19.3	-66.3

1/ Prethodni podatoci.

* vo Kv.4 2005 godi na so evroobvrznicite.

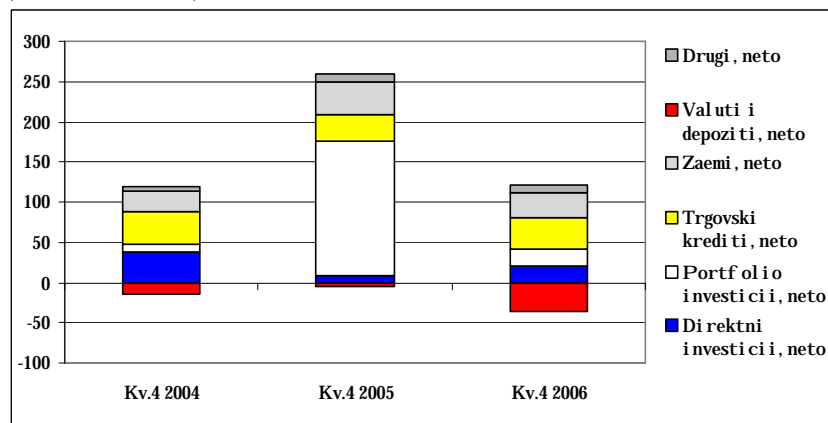
** (-) zna~i zgolemuvawe.

*** Dostasani neplateni obvrski

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Nabquduvano spored sostavnite komponenti na finansiskata smetka, vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina registriрани se devizni prilivi vo iznos od 41,9 milioni evra vrz direktni i portfolio investicii, { to so koregiran efekt od evroobvrznicite od prethodnata godina zna~i zgolemuvawe na godi { no nivo za 15 milioni evra. Voedno, godi { en porast na deviznite prilivi se javuva i kaj kategorii te trgovski krediti i valuti i depoziti od 6,5 milioni evra i 31,2 miliona evra, soodvetno. Od druga strana, kaj zadol`uvaweto vrz osnova na koristewe na dolgoro~ni i kratkoro~ni zaemi i krediti se registriрани namaleni neto-prilivi od stranstvo (za 10,2 miliona evra vo sporedba so posl edni ot kvartal na 2005 godi na).

Grafikon 66
Komponenti na finansiskata smetka
(vo milioni evra)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

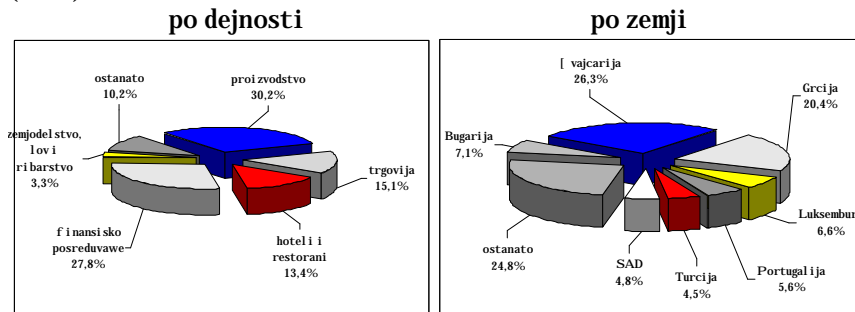
Vo poslednite tri meseci od 2006 godina neto-prilivite vrz osnova na stranski direktni investicii iznesuvaat 20,2 miliona evra i na godi { na osnova ostvari ja porast za 2,1 pati, { to uka`uva na zgolemena zainteresiranost na stranski te investitori za investirawe vo zemjata. Analizata od aspekt na dejnostite poka`uva deka najprivle~ni oblasti za investirawe se proizvodstvoto, vo ~ii ramki najgolem del od investiciite se vo metalnata industrija, kako i finansiskoto posreduvawe. Ostanatiot del od direktnite investicii se naso~eni kon vlo`uvawata vo trgovijata i toa pred se vo trgovijata na golemo i vo hoteli i restorani. Od aspekt na zemjite na poteklo na stranskite direktni investicii, analizata poka`uva deka vo

posledni ot kvartal na 2006 godina najgolemi investitori se [vajcarija, Grcija, Bugarija, Luksemburg i Portugalija.

Grafikon 67

Stranski direktni investicii vo Republika Makedonija vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina (vo %)

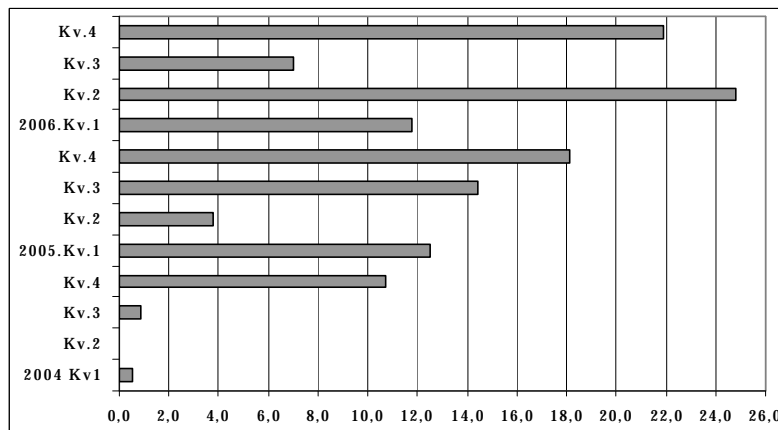
Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina doma{nite investitori imaat vlo`eno 0,2 miliona evra vo stranstvo, { to pretstavuva pad na godi{na osnova za 0,9 milioni evra. Pritoa, najgolem del od investiciite se naso`eni kon grade`ni{tvoto i nedvi`enimot, a najmnogu se investira vo Srbija i Slovenija.

Portfolio-investiciite vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina iznesuvaat 21,9 milioni evra i zabele`aa godi{en pad od 86,9% ({ to se dol`i na emisijata na evroobvrznicite vo dekmври 2005 godina). Dokolku se koregira ednokratniot efekt od izdavaweto na evroobvrznicite, na godi{na osnova e registri ran porast na neto-prilivite za 3,8 milioni evra. Pritoa, 95,1% od investiciite proizleguvaat od proda`ba na sopstveni ~ki hartii od vrednost od strana na doma{nii kompanii na nerezidenti.

Grafikon 68

Di namika na portfolio-investicii vo Republika Makedonija/* (vo milioni evra)

* Vo Kv.4 2005 godina bez prilivite od evroobvrznicite.

Izvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

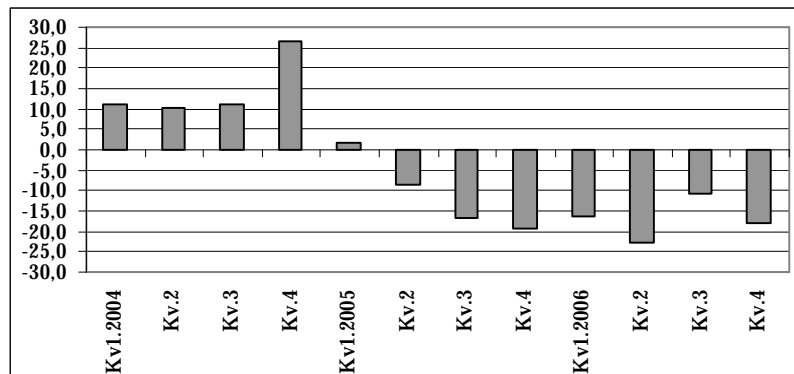
Kaj trgovskite krediti ostvaren e suficit vo iznos od 39 milioni evra, { to vo odnos istiot kvartal na prethodnata godina pretstavuva porast od 6,5 milioni evra. Zgol emuvaweto na trgovskite krediti korespondira so zgol emuvaweto na uvozot.

Zgolemuwawe od 36,4 milioni evra vo posledni ot kvartal na 2006 godi na e registri rano i kaj kategori jata valuti i depoziti. Ovoj porast e glavno voden od porastot na neto-prilivite kaj komercijalnite banki od 18,3 milioni evra. Istovremeno, kaj ostanatite sektori e registri rano zgolemuwawe na efektivni stranski sredstva nadvor od bankarski ot sistem vo iznos od 18 milioni evra, od koi vo sopstvenost na naseleni eto se 18,1 milion evra (19,4 milioni evra vo posledni ot kvartal na 2005 godi na), { to se dol ` i glavno na pogol emi ot iznos na podi gnata ef ekti va vrz osnova na brz transf er na pari .

Graf i kon 69

Di nami ka na neto-devi zni te sredstva na nasel eni eto
(vo milioni evra)

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

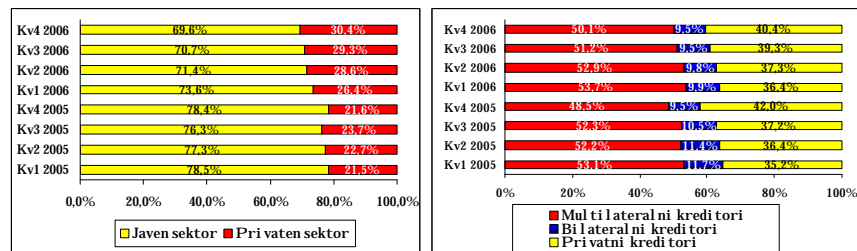
Vkupni ot nadvoref en dolg na Republi ka Makedoni ja na 31.12.2006 godi na iznesuva 1.848,7 milioni evra i na kvartal na osnova se zgolemi za 37,5 milioni evra, ili za 2,1%, dodeka na godi { na osnova ostvaren e pad od 79,6 milion evra ({ to se dol ` i na celosnata otplata na dolg ot kon Londonski ot klub na kredi tori).

Kvartal no zgolemuwawe na nadvoref ni ot dol gro-en dolg za 1,9%

Sostojbata na nadvoref ni ot dol goro~en dolg zaklu~no so 31.12.2006 godi na iznesuva 1.758,4 milioni evra, { to vo odnos na kraj ot na prethodni ot kvartal pretstavuva zgolemuwawe za 1,9%. Vakvi ot kvartalen porast na dol goro~ni ot dolg e rezultat na pogol emi ot iznos na koristen i sredstva od platena glavni ca, glavno poradi zgolemuwaweto na dolg ot na banki te (koi u~estvuvaat so 77,8% vo porastot na vkupni ot dol goro-en dolg).

Graf i kon 70

Struktura na dol goro~ni ot dolg so sostojba na kraj na kvartal ot*
Dol ` ni ci Kredi tori

*Prethodni podatoci.

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Promeni te vo strukturata na nadvoref ni ot dolg od aspekt na dol ` ni ci te i kredi tori te se vo soglasnost so zgolemeni ot

stepen na liberalizacija na kreditnite transakcii. Taka, od aspekt na dol`nicite i ponatamu postepeno, no kontinuirano se zgolemuva u-estvoto na dolgot na privatniot sektor, koe vo ~etvrtiot kvartal dostigna 30,4%. Nezna-itelni pomestuvawa vo strukturata od aspekt na kreditorite se zabele`ani kaj privatni te kreditori, ~ie u-estvo (40,4%) se zgolemuva za smetka na namaluvaweto na u-estvoto na multilateralnite kreditori (50,1%).

Kratkoro~niot dolg na krajot na 2006 godina, (vo celost dolg na privatniot sektor) iznesuva 90,2 miliona evra i ostvari kvartalen porast od 5,5%.

Vrz osnova na dolgoro~ni krediti i zaemi, vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina povle~eni se 88 milioni evra...

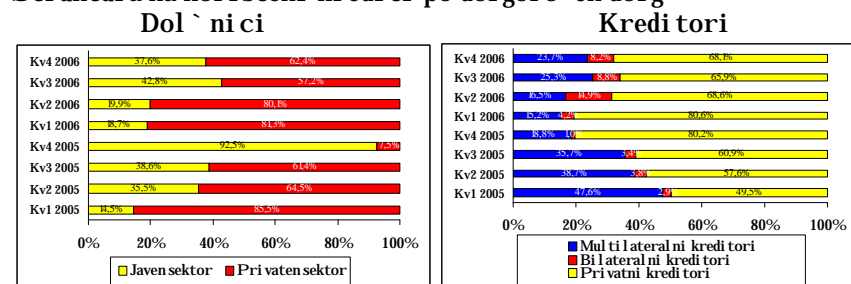
Prilivite od zadol`uvawa na rezidenti kaj stranski kreditori vrz osnova na *dolgoro~ni krediti i zaemi* vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina iznesuvaat 88 milioni evra⁵⁰, { to pretstavuva kvartalen porast od 27,6%.

Analizirano od *aspekt na kreditorite*, porastot na koristenite sredstva na kvartal na osnova e determiniran pred se od pogolemiot iznos na povle~eni sredstva od privatnite kreditori, odnosno od stranskite banki (76,1% u-estvo vo vkupniot kvartalen porast). Analizata na strukturata na povlekuvawata uka`uva na dominantno u-estvo (68,1%) na privatni te kreditori, dodeka multilateralni te i bilateralni te kreditori zaedno so~inuvaat 31,9%, (odnosno 23,7% i 8,2%, soodvetno).

Od *aspekt na dol`nicite*, kvartalniot porast se dol`i pred se na zgolemenite koristewa od strana na bankarskiot sektor (91,4% u-estvo vo vkupniot porast na koristenite sredstva). Strukturata na koristewata poka`uva dominantno u-estvo (62,4%) na zadol`uvawata na privatniot sektor, od koi na bankite i nebankarskiot sektor otpa|aat 35,7% i 26,7%, soodvetno. Povle~enite sredstva od javniot sektor u-estvuvaat so 37,6% vo vkupnite povlekuvawa, vo ~ii ramki pogolemiot del od sredstvata (66,1%) se povle~eni od strana na javnite pretprijatija (dominiraat sredstva povle~eni od Bankata za razvoj pri Sovetot na Evropa i Evropskata investici ona banka).

Grafikon 71

Struktura na koristenite krediti po dolgoro~en dolg*

*Prethodni podatoci.

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

...dodeka plat enite obvrski iznesuvaat 60,6 milioni evra

Vo periodot oktombri-dekembri 2006 godina vkupnite plat eni obvrski kon stranskite kreditori po koristenite *dolgoro~ni krediti i zaemi* iznesuvaat 60,6 milioni evra (40,8 milioni evra glavni ca i 19,7 milioni evra kamata), pri { to na

⁵⁰ Prethodni podatoci na NBRM.

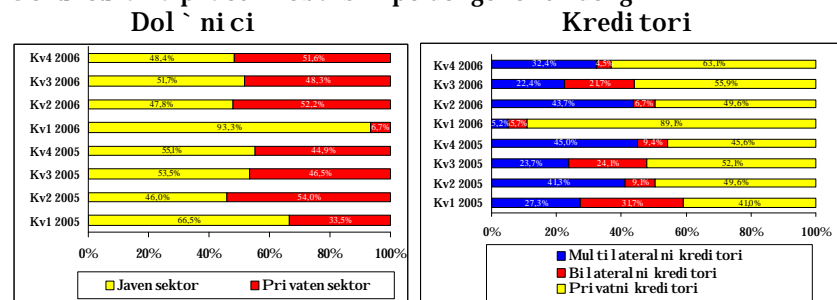

kvartal na osnova e ostvaren nezna-itel en pad od 0,3%. Analizata *po kredit ori* uka`uva na odredeni pomestuvawa vo strukturata na platenite obvrski. I meno, strukturnoto u-estvo (63,1%) na privatnite kredit ori vo odnos na prethodniot kvartal se zgolemuva za smetka na namaluvaweto na u-estvoto (36,9%) na of icijalni te kredit ori za 7,2 procentni poena.

Strukturnata raspredelba na platenite obvrski *od aspekt na dol`nicite* poka`uva deka pogolemiot del od obvrskite (51,6%) se servisirani od strana na privatniot sektor, od koi dominanten iznos e isplaten od strana na nebankarskiot privaten sektor. Ostanatite 48,4% od vkupno isplatenite obvrski se odnesuvaat na javniot sektor, kade najgolem pridones ima centralnata dr`avna vlast.

Grafikon 72

Struktura na plateni obvrski po dolgoro-~en dolg*

*Prethodni podatoci.

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Skl u-~enite kredit i vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina, koi vo celost se odnesuvaat na privatniot sektor bele`at zna-itel en porast od 3,8 pati i iznesuvaat 133,8 milioni evra. Vo strukturnata raspredelba pogolemiot del se odnesuva na privatnite banki (65,4%), dodeka ostanati ot del (34,6%) se odnesuva na skl u-~eni kredit i so nebankarski ot privaten sektor.

Korist enite sredstva vrz osnova na odobreni krat koro-~ni kredit i vo poslednite tri meseci na 2006 godina iznesuvaat 8,5 milioni evra, koi celosno se zadol`uvawe na nebankarski ot privaten sektor. *Platenite obvrski po krat koro-~ni kredit i* vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina iznesuvaat 6,1 milion evra i vo celost se odnesuvaat na nebankarski ot privaten sektor.

Korist eni krat koro-~ni kredit i vo iznos od 8,5 milioni evra i plateni obvrski vo iznos od 6,1 milion evra

9.

Devizni dvi`ewa

Vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina prometot na *devizni ot pazar* iznesuva`e 1.155,5 milioni evra i ostvari godi`en porast od 23,3%. Vo uslovi na prodlabo-~en trgovski def icit vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina, sporedeno so isti ot kvartal od prethodnata godina, na pazarni ot segment banki-pretpriyatija diskrepancata pome|u pobaruva-~kata i ponudata na devizi od strana na pretpriyatijata se zgolemi za 35 milioni evra na godi`na osnova. Vo soglasnost so poi ntenzi vnata di nami ka na porast na uvozot od porastot na izvozot na stoki vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina vo sporedba so isti ot period od prethodnata godina, pobaruva-~kata na devizi od strana na pretpriyatijata zabele`a pointenzi ven porast vo odnos na

Godi`en porast na promet ot na devizni ot pazar od 23,3%

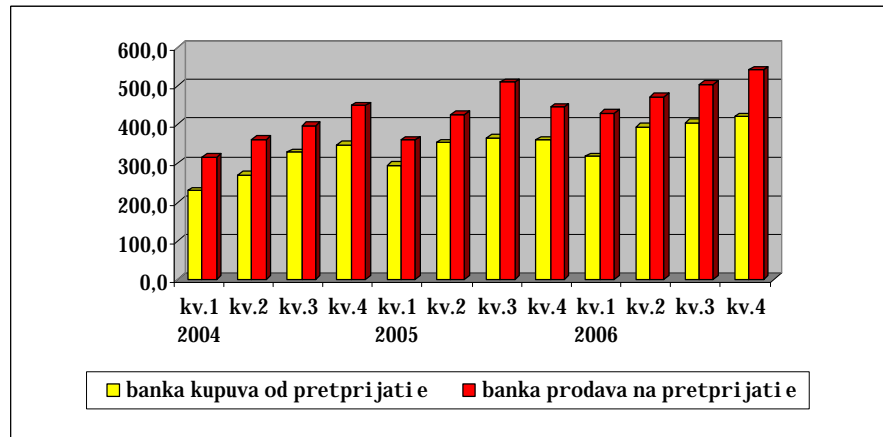

ponudata na devizi (porast na godiš na osnova od 21,5% i 16,9%, soodvetno), so šteto delovnite banki realiziraa zgolemena neto-proda`ba na devizi za 40,9% na godiš no nivo.

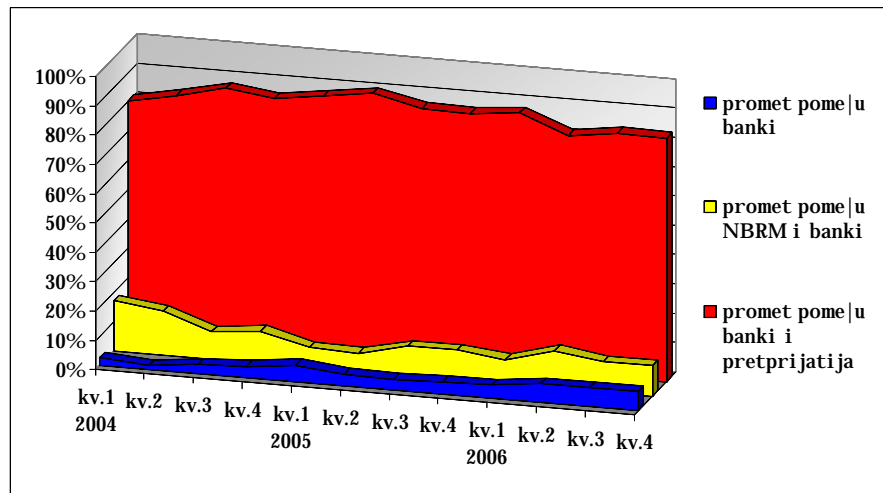
Grafikon 73
Transakcii banki-pretprijatija
(vo milioni evra)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Analizata na strukturata od aspekt na oddelnite segmenti na devizniot pazar poka`uva domianacija na strukturnoto u-estvo na prometot na pazarni segment banki-pretprijatija od 83,2% (pad na godi{no nivo za 2,7 procentni poeni). Od druga strana, strukturnoto u-estvo na prometot ostvaren pome|u NBRM i bankite se zgolemi vo odnos na ~etvrti ot kvartal na 2005 godi na (za 0,4 procentni poeni) i dostigna 10,4%, dodeka prometot realiziran pome|u bankite ostvari najvisoko u-estvo od 2004 godi na navamu od 6,4% (ili na godi{na osnova povi soko u-estvo za 2,3 procentni poeni).

Grafikon 74
U-estvo na oddelnite segmenti vo vkupni ot promet na devizni ot pazar
(vo %)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina visokiot iznos na privatni transf eri, kako i porastot na portf olio investicii te i zadol`uawata na privatni ot sektor vo odnos na prethodni ot kvartal, kreira pri tisci za apresijacija na doma{ nata valuta na devizni ot pazar. Dvi `ewata na devizni ot pazar bea stabili ziani preku transakcii te na NBRM so neto-otkup na devizi (60,2 miliona evra). Taka, devizni ot kurs na denarot vo odnos na evroto vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina vo prosek iznesuva{ e 61,19

**Stabilen devizen kurs
na denarot vo odnos na
evrot o...**

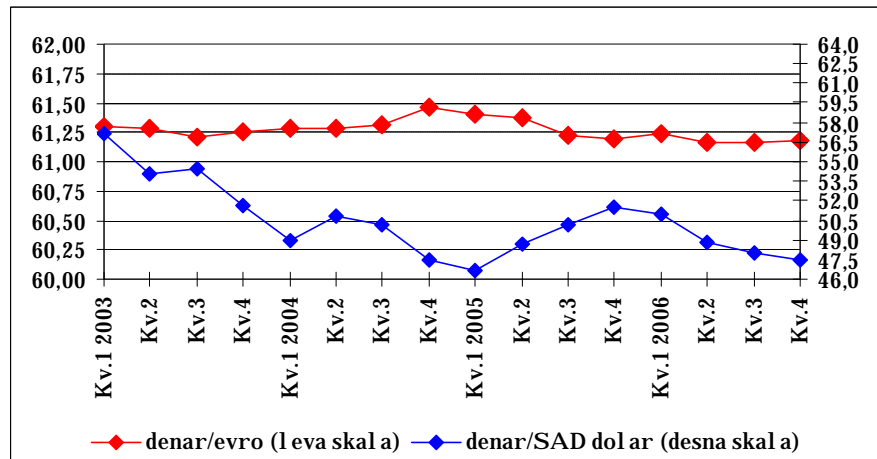
denari za edno evro i e re~isi na istoto nivo vo sporedba so prethodniot kvartal, kako i vo sporedba so istiot kvartal od prethodnata godina.

Dvi `eweto na odnosot pome|u evroto i ameri kanski ot dolar na svetski te pazari be{ e determi ni rano pred sç od sil ni ot ekonomski rast na evrozona ta, naspro ti poumereni ot rast na ameri kanski ta ekonomija, { to pridone se za zajaknuvawe na vrednosta na evroto vo odnos na ameri kanski ot dolar vo tekot na ~etvrti ot kvartal na 2006 godina. Ottuka, vo ovoj period i denarot vo odnos na ameri kanski ot dolar zabele `a apresijacija (1,1% vo sporedba so tret i ot kvartal na 2006 godina), pri { to vo prosek se razmenuvaa 47,48 denari, naspro ti 48,01 denar za eden ameri kanski dol ar vo prethodni ot kvartal .

..dodeka devizni ot kurs na denarot vo odnos na ameri kanski ot dolar zabele `a apresijacija od 1,1%

Graf i kon 75

Prose~en devizen kurs na denarot vo odnos na evroto i ameri kanski ot dol ar na devi zni ot paz ar
(denari za edi ni ca stranska val uta)

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

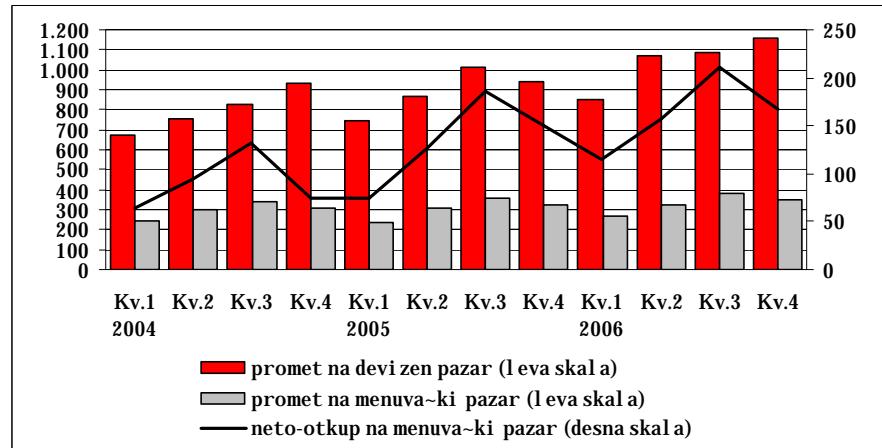
Net o-ot kupot na menuva~ki ot paz ar povisok za 11,2% na gdi { na osnova

Vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina prometot na menuva~ki ot paz ar iznesuva{ e 352,3 mi li oni evra i vo odnos na isti ot kvartal na 2005 godina se zgo le mi za 10%. Pri toa, vo uslo vi na poi ntenzi ven porast na ponudata od pobaruva~kata na devi zi (od 10,3% i 8,9%, soodvetno), neto-otkupot na menuva~ki ot paz ar vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina se zgo le mi za 11,2% vo odnos na ~etvrti ot kvartal na 2005 godina i iznesuva{ e 166,5 mi li oni evra.

Grafikon 76

Dvitelevni na vkupni ot promet na devizni ot i menuva~ki ot pazar
(vo milioni evra)

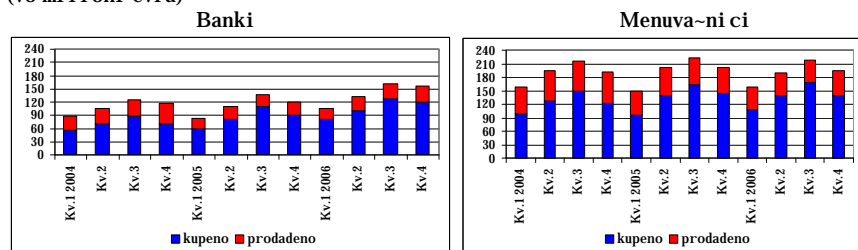

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Analizata od aspekt na strukturata, vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina poka`uva u-estvo na menuva~nicite od 55,3% vo vkupni ot promet na menuva~ki ot pazar, dodeka u-estvoto na bankite iznesuva 44,7%. Pri toa, strukturnoto u-estvo na prometot od menuva~ko rabotewe realiziran preku delovnite banki e zgol emeno za 7,5 procentni poeni vo odnos na isti ot peri od od 2005 godi na.

Grafikon 77

Dvitelevni na prometot na menuva~ki ot pazar
(vo milioni evra)

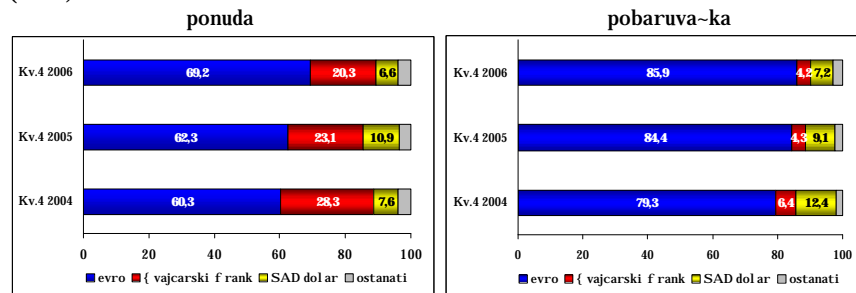
I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Zgol emeno strukturno u-estvo na evrot o vo prometot na menuva~ki ot pazar

Od aspekt na valutnata struktura na prometot na menuva~ki ot pazar, vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina dominantna valuta na stranata na ponudata i pobaruva~kata e evroto, ~ie u-estvo na godi { na osnova se zgol emi (za 6,9 procentni poeni i 1,4 procentni poeni, soodvetno) i iznesuva 69,2% i 85,9%, soodvetno. Od druga strana, { vajcarski ot frank i ameri kanski ot dolar, kako sledni valuti so najgolema zastapenost, go namalija svoeto u-estvo na dvete strani od razmenata.

Grafikon 78
Valutna struktura na prometot na menuva~kiot pazar
(vo %)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Devizniot kurs na denarot vo odnos na evrot o i amerikanskiot dolar na menuva~kiot pazar gi sledi dvi`ewata na devizniot pazar

Deviznite kursevi na menuva~kiot pazar gi sledea dvi`ewata na deviznite kursevi na devizniot pazar. Taka, vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina, prose~niot devizen kurs na denarot vo odnos na evroto na menuva~kiot pazar iznesuva{ e 61,40 denari za edno evro i vo odnos na prethodniot kvartal e re~isi nepromenet. Amerikanskiot dolar vo prosek se razmenuva{ e za 47,55 denari i vo sporedba so tretiot kvartal na 2006 godina denarot apresi ra{ e za 1%.

Mala apresijacija na REDK na denarot presmetan spored indeksot na tro{oci na `ivot

Vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina, *indeksot na realniot efektiven devizen kurs na denarot (REDK)* presmetan spored indeksot na tro{oci na `ivot vo odnos na ~etvrtiot kvartal na 2005 godina zabele`a apresijacija, dodeka spored indeksot na ceni te na proizvodi telite na industri ski proizvodi ostvari depresijacija. I meno, prose~niot indeks na REDK na denarot vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina presmetan spored indeksot na tro{oci na `ivot zabele`a mala apresijacija od 0,2% vo odnos na isti ot kvartal na prethodnata godina. Vakvata promena na REDK na denarot se dol`i na apresijacijata na nominalni ot efektiven devizen kurs na denarot (NEDK) od 0,1% (pred sç zaradi apresijacijata na denarot vo odnos na amerikanski ot dolar) i na padot na relativni te ceni (nezna~itelno pointenziven porast na doma{ nite vo odnos na stranski te tro{oci na `ivot⁵¹, 3,2% i 3,1%, soodvetno). Od druga strana, prose~niot indeks na REDK na denarot presmetan spored indeksot na ceni te na proizvodi telite na industri ski proizvodi vo ~etvrtiot kvartal na 2006 godina, vo odnos na isti ot kvartal na prethodnata godina zabele`a depresijacija od 1%, { to se dol`i na godi{ ni ot porast na relativni te ceni od 1,2% (pointenziven porast na stranski te vo odnos na doma{ nite ceni na proizvodi telite na industri ski proizvodi za 3,4% i 2,2%¹, soodvetno).

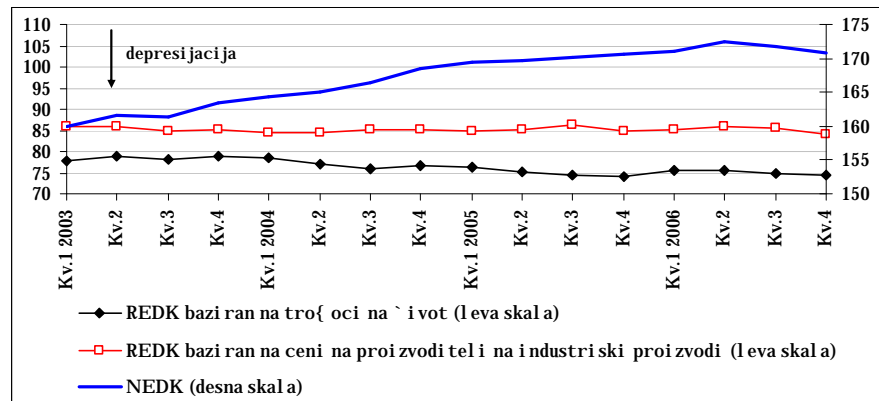
...i depresijacija na REDK na denarot presmetan spored indeksot na ceni te na proizvodi telite na industri ski proizvodi

⁵¹ Se odnesuva na promenata tekoven kvartal vo odnos na isti ot kvartal od prethodnata godina, so baza prosek 1995 godina.

Grafikon 79

I ndeks na REDK* i NEDK na denarot
(baza 1995=100, ponderi NTR=2003)

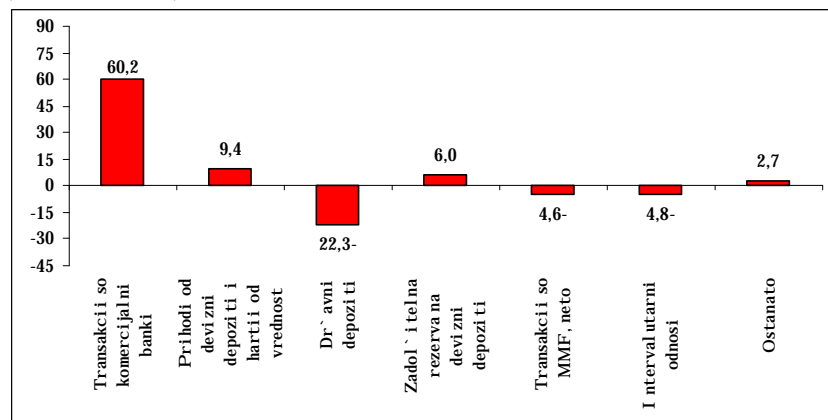
*I ndeks pod 100 označava zgolemena izvozna konkurentnost.
I zvor: Narodna Banka na Republika Makedonija.

Zgolemeni bruto devizni rezervi za 46,6 milijoni evra vo sporedba so pret hodni ot kvartal

Bruto devizne rezervi na krajot na dekmvri 2006 godi na go dostignaa istoriski najvisokoto nivoo od 1.416,7 milijoni evra i vo sporedba so krajot na prethodni ot kvartal se zgolemija za 46,6 milijoni evra. Pozitivnata promena na bruto devizne rezervi e rezultat pred sã na realizirani ot neto-otkup od strana na NBRM na devizni ot pazar.

Grafikon 80

Faktori na promena na bruto devizne rezervi vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godi na
(vo milijoni evra)

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Vo sporedba so sostojbata registrirana na krajot na 2005 godi na (bez efektot od prod`bata na evroobvrznicite), bruto devizne rezervi se zgolemija za 442,9 milijoni evra. Pri toa, na krajot na 2006 godi na, nivoto na bruto devizni rezervi ovozmo`uva 4,6 mese~na pokrienost na uvozot na stoki (f.o.b.) i odlivot na uslugi od narednata godina⁵².

⁵²Spored proekcijata na bilansot na plawa izgotvena pri poslednata misija na MMF vo februaru 2007 godi na.

Nasproti prethodni te dva kvartal a koga buxetskoto saldo beše vo suficit, vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina buxetski te rashodi zna~itelno go nadminaa nivoto na buxetski te prihodi kreiraj}i buxetski deficit od 2.366 milioni denari. Karakteristi~no za ovoj kvartal e visokata koncentracija na buxetskoto troewe vo posledni ot mesec od godina (delumno zaradi zadocnetoto donesuvawe na rebalansot na Buxetot za 2006 godina), pri {to zna~itelno porast beše registriran kaj troocite za stoki i usluga i transferite. Vo strukturata na finansiraweto na deficitot vo posledni ot kvartal na godina dominantno u~estvo ima doma{noto finansirawe, odnosno odlivite od smetkata na dr`avata kaj NBRM i vo pomala merka neto-zadol`uvaweto preku izdavaweto na novi dr`avni zapisi za fiskalni celi. Prilivite od privatizacija i neto-eksternoto finansirawe vo posledni ot kvartal na 2006 godina imaa nezna~itelno u~estvo vo finansirawe na buxetski ot deficit.

Vkupnite javni prihodi vo ~etvrti ot kvartal dostignaa 28.505 milioni denari, {to pretstavuva godi{en porast od 7,1%. Analizirano od aspekt na strukturata na javni te prihodi, glavni determinanti na godi{ni ot porast na javni te prihodi se povisoki ot iznos na dano~nite prihodi i pridonesite od pridonesite, kako i zgolemeni ot iznos na kapitalni te prihodi, dodeka prilivot od nedano~nite prihodi i od stranski te donacii bele`i namaluvawe. Dano~nite prihodi, kako dominantna komponenta vo strukturata na vkupni te javni prihodi (u~estvo od 57,4%) ostvarija godi{en porast od 6,8%. Pri toa, kaj pogolemi ot del od kategorii te na danoci e zabele`an porast, so iskluk na pridonesite od danokot na dodadena vrednost i pridonesite od carinite, kade e registriran pad (od 5,1% i 0,3%, soodvetno) i pokraj zgolemeni ot uvoz na stoki i usluga. Najgolem pridones za porastot na dano~nite prihodi ima danokot na dobivka (od 56%). Zna~een pridones vo porastot na dano~nite prihodi (od 43,5%) imaat i pridonesite od akcizite ({to korespondira so zgolemeni ot uvoz na vozila i na alkoholni pijalaci). Dopolni tel en pridones za godi{ni ot porast na dono~nite prihodi (od 30,3%) imaat i ostanati te danoci koi zabele`aa intenzi ven porast (za 2,8 pati), koj se dol`i na zakonski te izmeni⁵⁴ so koi se vovedoaa dopolni tel ni dava~ki za proizvodstvo na cigari. Relativno zna~een pridones od 9,4% za porastot na dano~nite prihodi, imaat pridonesite od personalni ot danok na dohod. Vo nasoka na zgol emuvawe na nivoto na javni te prihodi deluvaa i pridonesite od pridonesite, koi zabele`aa godi{en porast od 9,7%, determiniran od zgolemeni te pridonesi za penzisko, zdravstveno osiguruvawe i osiguruvawe vo slu~aj na nevrabotenost. Kapitalni te prihodi zabele`aa porast za 2,1 pati.

Godi{en porast na javni te prihodi od 7,1%...

⁵³ Delot za javni te finansii se odnesuva na pridonesite i rashodite na buxetot na centralnata vlast, koj spored novata definicija koja se pri menuva od 2005 godina gi konsolidira centralni ot buxet i buxetite na vonbuxetski te fondovi (Fond za PI OM, Fond za zdravstvo, Fond za pati{ta i Agencijata za vrabotuvawe na RM).

⁵⁴ Od 1 januari 2006 godina se presmetuva i pla}a nadomest pri proizvodstvo ili uvoz na tutunski proizvodi vo soglasnost so Zakonot za izmenuvawe i dopolnuvawe na Zakonot za zdravstvena za{tita („Slu`ben vesnik na RM“ br. 111/2005) i Odlukata za opredeluvawe na proizvodi te za koi se pla}a nadomestok pri promet, uvoz/i zvoz („Slu`ben vesnik na RM“ br. 75/2005), koja proizleguva od Zakonot za `ivotna sredi na i od 1 april 2006 godina vo soglasnost so Zakonot za tutun („Slu`ben vesnik na RM“ br. 24/2006).

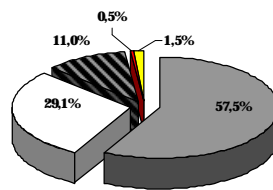

Od druga strana, godišni otpad na nedano-nite prihodi vo najgolem del se dol`i na poniški otpriliv vrz osnova na prihodi od participacija i na administrativnite taksi i nadomestoci. Sepak, vo ramki na nedano-nite prihodi ovoj efekt delumno se neutralizira so poviški otpriliv vrz osnova na profit od javni i finansijski institucii i so porastot na ostanatite nedano-ni prihodi (za 85,6% i 77,5% na godišna osnova, soodvetno). Prilivite od stranski donacii zabele`aa godišno namaluvawe za 43,8%.

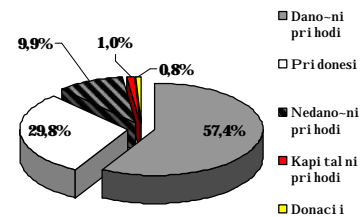
Grafikon 81

Učestvo na oddelnite prihodni kategorii vo vkupnite javni prihodi

Kv4. 2005 godina

Kv4.2006 godina

Izvor: Ministarstvo za finansii na Republika Makedonija.

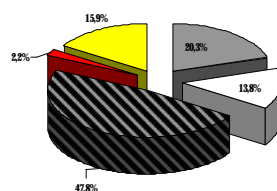
...pri godišen porast na javni te rashodi za 6,1%

Od druga strana, javni te rashodi vo četvrti ot kvartal na 2006 godina zabele`aa godišen porast (za 6,1%), koj vo celost se dol`i na zgolemeni te tekovni trošoci na državata (za 12,6%), vo uslovi na zna`itelno namaleni kapitalni trošewa (za 28,4%). Porastot na tekovni te trošoci (koi voedno so`inuvaat 89,3% od vkupni te javni rashodi) e determiniran od zgolemeni te trošoci kaj site kategorii. Najgolem pridones za porastot na tekovni te trošoci imaat zgolemeni te transferi (pridones od 73%) i od porastot na trošocite za kamatni plašawa (pridones od 17,7%), što glavno se dol`i na poviški te kamatni rashodi za stranski dolg. Vo nasoka na zgolemuvawe na nivoto na vkupni te javni rashodi deluva`e i porastot na trošocite za plati i naemni ni (godišen porast od 3,2%).

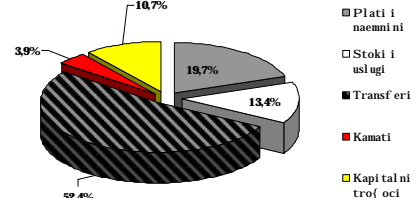
Grafikon 82

Učestvo na oddelnite rashodni kategorii vo vkupni te javni rashodi

Kv4. 2005 godina

Kv4. 2006 godina

Izvor: Ministarstvo za finansii na Republika Makedonija.

Analizirano od aspekt na kvartalната dinamika, vo četvrti ot kvartal na 2006 godina vo odnos na tretii ot kvartal od godinata, vkupni te javni prihodi se poviški za 8,7%, kako rezultat na poviškoto ni vo na prihodi kaj site glavni kategorii. Kapitalni te prihodi zabele`aa najintenzivno zgolemuvawe (za 90,2%), dodeka zna`itelno kvartalno porast e registriran i kaj stranski te donacii (za 39,2). Dopolnitelno pridones za porastot

na vkupnite javni prihodi imaat i dano~nite prihodi, koi na kvartalno nivo se povi soki (za 7,8%), pri registri ran porast na prihode te re~isi kaj site oddelni danoci, osven kaj akci zite. Taka, najgol em ef ekt za porastot na dano~nite prihodi i maat danokot na dobi vka i personal ni ot danok na dohod (kvartal en porast od 17,8% i 16,4%, soodvetno). I sto taka, vo nasoka na zgol emuvawe na nivoto na javnite prihodi deluvaa i prihodite od pridonesite, kako i nedano~nite prihodi koi zabele`aa kvartalen porast od 12% i 4,1%, soodvetno.

Javnite rashodi, vo ~etvrtiot kvartal od godinata, zabele`aa poitzenzi ven kvartal en porast vo odnos na porastot na javnite prihodi (od 23,1%). Pri toa, porastot proizleguva od povi sokoto nivo na tekovnite tro{oci (za 23,4%, vo ~ii ramki site kategorii na tro{oci bele`at zgol emuvawe), paralelno so zgol emuvaweto na kapitalnite rashodi (od 20%) koe proizleguva od zgol emenite vlo`uvawa vo fiksni sredstva i zgol emenite transf eri vo Fondot za pati {ta.

**Pozna~ajni ekonomski nastani i promeni vo zakonskata regulativa
vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godina**

- ❖ Na 2 okt omvri doo INCEBO stana prvoto oficijalno telo za sertifikacija na HACCP i EUREPGAP standarde za bezbednost na hrana vo zemjavo, koje izdava nacionalno i meunarodno prepoznatlivi sertifikati.
- ❖ Na 4 okt omvri vo Skopje se odr`a simpozium na tema „V`nost a na statistiki~kite podatoci vo procesot na kreirawena domawnatapolitika i pristapuvaweto kon EU“, organiziran od Dr`avniot zavod za statistika na R.Makedonija vo sorabotkaso [vedski ot zavod za statistika. Glavnata cel na simpoziumot be`e istaknuvawena ulogata na nepristrasnite statistiki~kite podatoci vo pazarno orientirane demokratii, kako i vo procesot na integracija vo EU.
- ❖ Na 4 okt omvri Evropskata banka za obnova i razvoj (EBOR) stana sopstvenik na 25 procenti od TTK bankata (formirana so spajuvawena Teteks-Kreditna banka i Tetovska banka), pri to be`e potpi{an dogovor vo vrednost od 3,7 milioni evra.
- ❖ Na 5 okt omvri vo slobodnata ekonomska zona Bunarxik be`e postaven kamentemelni kot za izgradba na fabrikata za avtomobilska elektronika, investicija na amerikanskata kompanija „Xonson kontrols“, ~ij{to proizvodstven proces treba da zapo~ne za edna godina.
- ❖ Na 20 okt omvri vo Ministerstvoto za zemjodelstvo, {umarstvo i vodostopanstvo se potpi{ani dogovore za realizacija na vtoratafaza od Programata za ruralen razvoj, koja pretstavuva podgotovka za koristeneweto na sredstvata od pretpristapnata pomo{ na Evropskata unija.
- ❖ Na 27 okt omvri e potpi{an dogovorot za izgradba na vtoratafaza od projektot „Programa za navodnuvawena ju`nata dolina na Vardar“, vo vrednost od okolu 300 iljadi evra.
- ❖ Na 31 okt omvri kompanijata „Clean Food Group“ od [vedska oficijalno stana sopstvenik na industriskograde`nozemji{tovo Skopje, na koje na 27 dekvri zapo~nazi gradbatana novatamodernamlekarница „Swedmilk Makedonija“.
- ❖ Na 2 noemvri Upravata za javni prihodi i Stopanskata komora na Makedonija japromoviraa rabotata na Direkcijata za golemi dano~ni obvrznici i na~inot na nejzinotofunkcionirawepredpretstavnicina nad 100 kompanii - golemi dano~ni obvrznici. Direkcijata funkcionira od juli 2006 i ima za cel da se obezbedi podobruvawena naplatatana danocite i na investiciskata klima vo Republika Makedonija.
- ❖ Od 16-17 noemvri vo organizacija na Evro-infocentrot i vo sorabotkaso konsultantkata ku}a „Europartners“, vo Skopje be`e odr`an trening na tema „EU fondovi i EU projekt“ so poddr{ka od Ministerstvoto za ekonomija. Na treningot bea razgledani na~inite na finansirawena EU, finansiskite instrumenti{to EU gi koristi za pomo{ na zemjite od Jugoi{to~na Evropa i mo`nostite za koristenewena sredstvata na Unijata.
- ❖ Na 17 noemvri Ministerstvoto za ekonomija na Republika Makedonija be`e domawina na Sami ot na ministarskiot sovet na Energetskata zaednica na JIE, {to pretstavuva prv sostanok po spajuvaweto vo sila na Dogovorot za osnovawena Energetskata zaednica na JIE.
- ❖ Od 21-22 noemvri vo Skopje se odr`a Konferencija za regulatorno upravuvawena Balkanot, organizirana od Agencijata za dr`avni slu`benici so finansiska poddr{ka

na EU vo sorabot ka so Organizacijata za ekonomska sorabot ka i razvoj (OECD). Konferencijata beše organizirana so cel podobruvawe na regionalnata sorabot ka od oblasta na javnata administracija, zavrstuvawe na administrativnoto kapacitet neophoden za evrointegrativni procesi i razvivawe na ~ovekite resursi soglasno so evropskite principii.

- ❖ Na 23 noemvri vo organizacija na Narodnata banka na Republika Makedonija se odr`a rabotilnicata na tema „Energetskata potrošuvarka vo Makedonija i nejzivotefekt vrz bilansot na plawa“, pri što uesnicite prezentiraa merki za podobruvawe na sostojbatavo energetskiot sektor.
- ❖ Na 1 dekemvri pod pokrovitelstvo na Evropskata komisija se odr`a vtorata Ministarska konferencija za razvoj na transportnata mreža vo Jugisto~na Evropa na koja ministrite za transport na zemjite od JIE potpišaa Rezolucija za razvoj na glavnata regionalnata transportnata mreža vo JIE i Deklaracija na Ministrite za transport na `eleznici.
- ❖ Na 8 dekemvri vo Riga beše potpišan Dogovor za izbegnuvawe na dvojnoto odano~uvawe me/umakedonija i Letonija, koj se o~ekuva da pridonese za zajaknuvawe na ekonomskata sorabot ka me/udvete zemji, kako i za potpišuvawe drugi bilateralni spogodbi odostanat i oblasti od zaedni~ki interesi.
- ❖ Na 13 dekemvri bea promovirani Nacionalnata strategija za vrabotuvawe 2010 i Nacionalniot akcioni plan za vrabotuvawe 2006-2008 na Konferencijata za politikit e za vrabotuvawe organizirana od Ministerstvoto za trud i socijalna politika vo sorabot ka so KARDS projektot „Politika za vrabotuvawe 2“, koja se odr`ava vo Skopje.
- ❖ Na 19 dekemvri vo Bukurešt beše usvoena zaedni~kata Deklaracija za proćiruvawe na CEFTA - Dogovorot za slobodnata trgovija vo Centralna Evropa od strana na pretstavnicina Makedonija, Hrvatska, BiH, Srbija, Crna Gora, Albanija, Moldavija, Romaniya, Bugariya i na UNMIK (Kosovo), što je ja intenziviratogovijata me/uzemjite od regionot, je pomogne vo privlekuvaweto stranski investicii i je go olesni ispolnuvaweto na uslovite za ~lenstvo vo Evropskata unija.
- ❖ Na 19 dekemvri Vlada ta ja usvoi informacijata za projektot „Poddrška vo podgotovkata na Nacionalnata strategija za odr`liv razvoj vo Makedonija“ ~ija realizacija e finansiski potpomognata od vladata na Kralstvoto [vedskai od {vedskata Agencija za meunarodna sorabot ka i razvoj (SIDA).
- ❖ Na 22 dekemvri od strana na Svet skata banka beše odobrena implementacijata na Projektot za odr`liva energija za Makedonija, vo vrednost od 5,5 milioni dolari finansiran so grant od GEF Fondot. Celta na ovoj projekt e razvoj na odr`liv pazar za efikasna i obnovлива energija, što je pridonese za zgolemuvawe na konkurentnostana makedonskata ekonomija i namaluvawe na zavisnosta od uvoz na energija.
- ❖ Vo tekot na ~etvrtiot kvartal na 2006 godina, Regulatornata komisija za energetikagi donese slednite odluki za opredeluvawe najvisokiceni na oddelni naft eni derivati, utvrdeni soglasno so Metodologijata:
  - na 2 okt omvri, odluka spored koja, maloproda`nite i rafineriskite ceni na naft enite derivati se namaluvaa vo proseki 3,69% i 5,19%, soodvetno („Sluben vesnik na RM“ br. 103/2006 godina);
  - na 16 okt omvri, odluka spored koja maloproda`nite i rafineriskite ceni na naft enite derivati se namaluvaa vo proseki za 1,04% i 1,58%, soodvetno („Sluben vesnik na RM“ br. 107/2006 godina);
  - na 30 okt omvri, odluka so koja rafineriskite ceni na naft enite derivati bea zgolemeni vo proseki za 0,75%, a maloproda`nite ceni ostanaa nepromeneti („Sluben vesnik na RM“ br. 112/2006 godina);

- na 13 noemvri, odluka za namaluvawe na maloproda`nite i rafineriskite ceni na naf t eni t e derivat i vo prosek za 1,35% i 2,34%, soodvet no („Slu`ben vesnik na RM“ br. 117/2006 godi na);
- na 27 noemvri, odluka spored koja maloproda`nite i rafineriskite ceni na naf t eni t e derivat i se zgolemuvaat vo prosek za 0,74% i 1,19%, soodvet no („Slu`ben vesnik na RM“ br. 123/2006 godi na);
- na 11 dekemvri, odluka spored koja maloproda`nite i rafineriskite ceni na naf t eni t e derivat i se zgolemuvaat vo prosek za 2,31% i 3,72%, soodvet no („Slu`ben vesnik na RM“ br. 129/2006 godi na);
- na 25 dekemvri, odluka za namaluvawe na maloproda`nite i rafineriskite ceni na naf t eni t e derivat i vo prosek za 0,47% i 0,58%, soodvet no („Slu`ben vesnik na RM“ br. 134/2006 godi na).

❖ Novi zakonski propisi:

- Odluka za odobruvawe na t arif nit e st avovi za isporaka na t oplinska energija na t arif nit e pot ro{ uva~i prikl~eni na t oplodnat a mre`a na Skopje Sever - AD Skopje, za period od 15 sept emvri 2006 godina do 31 dekemvri 2006 godina („Slu`ben vesnik nz RM“ br. 105/2006);
- Odluka za odobruvawe na t arif nit e st avovi za isporaka na t oplinska energija na t arif nit e pot ro{ uva~i prikl~eni na t oplodnat a mre`a na Toplif ikacija Bit ola - DOO Skopje, za period od 15 sept emvri 2006 godina do 31 dekemvri 2006 godina („Slu`ben vesnik nz RM“ br. 105/2006).
- So ovie odluki od okt omvri cenat a na t oplinskat a energija ispora~ana od t oplodnat a mre`a na Skopje Sever - AD Skopje i od t oplodnat a mre`a na Toplif ikacija Bit ola - DOO Skopje e povi soka za pribli`no 48% i 30%, soodvet no, vo odnos na dosega pri menuvani t e ceni.
- Zakon za izmenuvawe na Zakonot za popi s na zemjodel st vot o vo Republ i ka Makedonija, 2006 godina („Slu`ben vesnik nz RM“ br. 113/2006);
- I zmenuvawe i dopolnuvawe na Buxet ot na Republi ka Makedonija za 2006 godina - rebalans na buxet ot za 2006 godina („Slu`ben vesnik nz RM“ br. 120/2006).
- Odluka za usoglasuvawe i menuvawe na Carinskat a t arif a za 2007 godina („Slu`ben vesnik nz RM“ br. 125/2006).
- Odluka za izdavawe kovani pari vo apoeni od 10 i 50 denari („Slu`ben vesnik na RM“ br. 128/2006);
- Zakon za izmenuvawe i dopolnuvawe na Zakonot za Narodnat a banka na Republi ka Makedonija („Slu`ben vesnik na RM“ br. 129/2006). So izmenite se pot encira zna~ewet o na obezbeduvawet o siguren i st abilen bankarski sist em, napraveni se izmeni vo nasoka na pogolema t ransparent nost i ef ikasnost na NBRM i izmeni vo del ot na raspredel uvawet o na net o dobi vkat a i pokri vawet o na zagubat a;
- Odluka za voveduvawe gil ot ina na propisi t e („Slu`ben vesnik na RM“ br. 129/2006), so cel nivno poednost avuvawe, odnosno minimizirawe na formalnost ite i administ rat ivnit e pre~ki, koi namet nuvaat nesu{ t inski obvrski za pravnit e i fizi ~kit elica;
- Odluka za izmenuvawe i dopolnuvawe na Odlukat a br.02-1868/1 za prose~na cena na proizvodst vo, dist ribucija i snabduvawe so t oplinska energija za greewe za regul iran period na Skopje Sever AD - Skopje („Slu`ben vesnik na RM“ br. 134/2006). So ovaa odluka vo regul irani ot period od 15 sept emvri do 31 dekemvri 2006 godina t oplanat a Skopje Sever AD - Skopje }e ja primenuva cenat a na t oplinska energija koja bila pri menuvana vo peri odot pred 15 sept emvri 2006 godina;
- Odluka za donesuvawe na Energet ski ot bi lans na Republ i ka Makedonija za 2007 godina („Slu`ben vesnik na RM“ br. 136/2006);
- Makroekonomska poli t i ka na Republ i ka Makedonija za 2007 godina („Slu`ben vesnik na RM“ br. 136/2006);
- Odluka za cel ite na monet arnat a poli t i ka za 2007 godina („Slu`ben vesnik na RM“ br. 138/2006);
- F inansi ski plan na Narodna banka na Republ i ka Makedonija za 2007 godina („Slu`ben vesnik na RM“ br. 138/2006);
- Buxet na Republ i ka Makedonija za 2007 godina („Slu`ben vesnik na RM“ br. 139/2006);

- *Zakon za izmenuvawe i dopolnuvawe na Zakonot za personalni ot danok na dohod („Slu`ben vesnik na RM“ br. 139/2006). So ovoj zakon st apkata na personalni ot danok na dohod }e iznesuva 12%, namesto dosega{ nit e st apki od 15%, 18% i 24%;*
- *Zakon za izmenuvawe i dopolnuvawe na Zakonot za danokot na dobi vka („Slu`ben vesnik na RM“ br. 139/2006). So ovoj zakon st apkata na danokot na dobi vka }e iznesuva 12% namesto dosega{ nat a st apka od 15%.*

Statisti~ki pri log**1. Ceni****Tabela 1**

Tro{ oci na ` ivot i ceni na malo

	XII.2006	XII.2006	I-XII.2006
	XI.2006	XII.2005	I-XII.2005
	vo %		
Tro{ oci na ` ivotot	-0,1	2,9	3,2
I shrana	0,1	2,0	2,2
Tutun i pijal aci	0,0	18,0	17,8
Obleka i obuvki	0,1	0,8	0,2
Domuvawe	-1,2	3,4	2,0
Stan (stanari na, voda, uslugi)	0,1	-2,1	-0,7
Ogrev i osvetl eni e	-2,0	6,6	3,7
Hi gi ena i zdravje	0,0	2,6	2,0
Kul tura i razonoda	-0,7	4,4	6,4
Soobra} ajni sredstva i uslugi	0,4	-0,8	1,8
<i>St oki</i>	<i>0,1</i>	<i>3,7</i>	<i>3,7</i>
<i>Uslugi</i>	<i>-1,0</i>	<i>-0,5</i>	<i>1,3</i>
Ceni na malo	-0,1	2,9	3,9
Zemjodel ski proi zvodi	2,1	1,3	4,8
Neprehranbeni i ndustri ski proi zvodi	0,3	5,0	5,5
I ndustri sko - prehranbeni proi zvodi	-0,4	1,7	0,8
Pijal aci	0,0	0,1	-0,4
<i>St oki</i>	<i>0,2</i>	<i>3,7</i>	<i>4,0</i>
<i>Uslugi</i>	<i>-0,6</i>	<i>1,7</i>	<i>3,7</i>

I zvor: Dr ` aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 2
Ceni na proizvodi tel i na i ndustri ski proizvodi

	XII.2006	XII.2006	I-XII.2006
	XI.2006	XII.2005	I-XII.2005
	vo %		
Ceni na proizvodi tel i na i ndustri ski proizvodi	0,6	3,2	4,5
Energija	2,3	4,7	10,2
I ntermedi jarni proizvodi , osven energija	0,2	2,4	-0,2
Kapi tal ni proizvodi	0,0	6,0	4,9
Trajni proizvodi za { i roka potro{ uva~ka	0,0	0,6	2,7
Netrajni proizvodi za { i roka potro{ uva~ka	0,0	2,8	4,5
<i>Vadewe rudi i kamen</i>	<i>0,3</i>	<i>2,9</i>	<i>3,3</i>
<i>Prerabot uva~ka i ndust rija</i>	<i>0,9</i>	<i>2,4</i>	<i>4,8</i>
Proizvodstvo na prehranbeni proizvodi i pijal aci	0,3	-0,5	0,5
Proizvodstvo na tutunski proizvodi	-0,1	22,9	21,6
Proizvodstvo na tekstil ni tkaeni ni	0,0	-0,3	0,2
Proizvodstvo na predmeti za obl eka; dorabotka i boewe na krzno	0,0	-2,1	-2,5
I zdava~ka dejnost, pe~atewe i reprodukcija na sni meni medi umi	0,0	-1,0	0,7
Proizvodstvo na koks, derivati na naf ta i nukl earno gori vo	5,6	1,1	16,7
Proizvodstvo na hemi kal i i i hemi ski proizvodi	0,0	-0,2	-0,2
Proizvodstvo na proizvodi od guma i proizvodi od plasti ~ni masi	0,0	5,1	1,9
Proizvodstvo na proizvodi od drugi nemetal ni mi neral i	-0,3	3,8	3,2
Proizvodstvo na osnovni metal i	0,0	6,0	-1,8
Proizvodstvo na metal ni proizvodi vo metal oprerabotuva~kata f aza, osven ma{ i ni i uredi	0,0	10,5	8,7
Proizvodstvo na elektri ~ni ma{ i ni i aparati , nespomnati na drugo mesto	0,0	8,7	7,6
<i>Snabduvawe so elekt ri ~na energija, gas i voda</i>	<i>-1,4</i>	<i>9,4</i>	<i>2,1</i>

*Prethodni podatoci.

I zvor: Prethodni podatoci na Dr` aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 3

Potro{ uva~ka ko{ ni ca za i shrana i pijal aci *

	2006			
	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.4
	vo denari			
Vkupno	10.323	10.476	10.081	10.232
Proizvodi od `i to	1.782	1.760	1.756	1.766
Meso	2.252	2.270	2.279	2.283
Riba	220	223	225	229
Mleko, mle~ni proizvodi i jajca	1.763	1.768	1.756	1.773
Maslo i masnoti i	450	449	443	438
Ovo{ je	420	441	528	434
Zel en~uk	1.489	1.586	1.113	1.327
[e}er, ~okolada i konditorski proizvodi	419	449	452	449
Drugi nespomnati prehranbeni proizvodi	308	315	315	313
Kaf e, ~aj	316	317	317	320
Bezalkohol ni pijal aci	439	434	432	435
Alkohol ni pijal aci	462	464	464	464

*Site proizvodi od kategorijata ishrana i pijalaci koji su inuivat ko{ nicata se odredeni kako prose~ni mese~ni potrebi na jedno ~etiri ~leno nezemjodjelsko domajinstvo i toj spisok na proizvodi e konstanten (isti proizvodi - isti koli ~estva) vo tekot na edna godi na.

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 4

Rashodni agregati na BDP

(nominalni stapki na porast)

Rashodni agregati na BDP	2005					2006			nominalna promena 2006/2005 vo %		
	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.4	vkupno 2005	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.1/Kv.1	Kv.2/Kv.2	Kv.3/Kv.3
	Javna potro{ uva~ka	14.127	14.252	14.142	16.402	58.923	14.682	16.202	14.557	3,9	13,7
Investiciji vo ma{ini i oprema	3.983	5.341	3.975	4.902	18.200	4.350	6.626	4.942	9,2	24,1	24,4
Izvoz na stoki i usluzi	27.071	30.624	32.674	33.577	123.788	29.006	35.236	41.682	7,1	15,1	27,6
Stoki (FOB)	22.546	24.964	25.447	27.676	100.538	22.928	28.473	33.473	1,7	14,1	31,5
Usluzi	4.525	5.660	7.227	5.901	23.250	6.075	6.763	8.209	34,3	19,5	13,6
Uvoz na stoki i usluzi	36.168	48.149	43.643	49.957	177.582	41.932	53.092	51.350	15,9	10,3	17,7
Stoki (FOB)	31.469	41.662	36.987	42.793	152.663	35.542	46.065	44.588	12,9	10,6	20,5
Usluzi	4.699	6.487	6.656	7.164	24.920	6.390	7.036	6.762	36,0	8,5	1,6

I zvor: Prethodni podatoci na Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

2. Ekonomska akti vnost

Tabela 5
Proizvodstvena strana na BDP

<i>po postojani ceni, vo denari od 1997</i>	2006 <i>vo milioni denari</i>			Realna promena 2006/2005 <i>(vo %)</i>			Pridones vo promenata <i>(vo %)</i>		
	Kv.1	Kv.2	Kv.3	Kv.1/Kv.1	Kv.2/Kv.2	Kv.3/Kv.3	Kv.1	Kv.2	Kv.3
Vkupno	52.589	57.943	58.877	2,5	2,6	3,0	100	100	100
<i>Zemjodelst vo, lov, { umarst vo i ribarst vo</i>	5.113	5.297	5.373	0,9	0,8	0,5	3,5	2,9	1,6
<i>Vadewe na rudi i kamen, prerabot uva-ka i industrija, snabduvawe so elekt ri -na energija, gas i voda</i>	11.610	13.644	13.887	0,5	1,6	4,2	4,8	14,3	32,7
<i>Grade`ni { t vo</i>	1.856	3.213	3.560	-2,4	1,4	1,8	-3,4	3,0	3,6
<i>Trgovija na golemo i malo, popravka na mot orni vozila, mot orcikli i predmet i za li -na upotreba i za doma}instva</i>	6.773	7.475	7.383	6,9	4,6	4,8	35,9	23,0	20,3
<i>Hot eli i restorani</i>	776	875	1.029	1,0	-1,6	-0,8	0,6	-0,9	-0,4
<i>Soobra}aj, skladi rawe i vrski</i>	4.170	4.491	4.581	8,4	7,2	5,1	26,7	21,2	13,3
<i>Finansijsko posreduvawe; Akti vnost i vo vraska so nedvi`enimot, i znajmuvawe i delovni akti vnost i</i>	7.169	7.222	7.260	1,4	1,7	2,0	7,9	8,1	8,3
<i>Javna uprava i odbrana, zadol`itelna socijalna za{tita; Obrazovawe; Zdravstvo i socijalna rabota</i>	7.937	8.027	8.033	1,1	2,4	2,3	6,5	12,7	10,4

I zvor: Prethodni podatoci na Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 6
I ndustri sko proi zvodstvo vo Republ i ka Makedoni ja

	struktura vo %	XII.2006	XII.2006	I-XII.2006
		XI.2006	XII.2005	I-XII.2005
		vo %		
Vkupno	100,0	4,0	-2,2	2,5
Energija	21,9	15,8	14,0	1,5
I ntermedi jarni proi zvod i , osven energija	33,8	0,4	2,7	7,3
Kapi tal ni proi zvod i	4,8	-15,5	0,0	8,2
Trajni proi zvod i za { i roka potro{ uva~ka	1,4	22,6	-4,3	-5,0
Netrajni proi zvod i za { i roka potro{ uva~ka	38,1	2,0	-15,0	-2,2
Vadewe rudi i kamen	1,8	8,2	-3,8	28,0
Prerabot uva~ka i indust rija	79,4	1,2	-4,5	2,4
Proi zvodstvo na prehranbeni proi zvod i i pijal aci	20,0	8,9	-17,1	0,1
Proi zvodstvo na tutunski proi zvod i	3,9	-41,3	-29,8	5,5
Proi zvodstvo na tekstil ni tkaeni ni	2,5	4,4	11,4	6,7
Proi zvodstvo na predmeti za obl eka; dorabotka i boewe na krzno	8,6	-9,1	-6,2	-3,7
I zdava~ka dejnost, pe~atewe i reprodukci ja na sni meni medi umi	3,9	20,7	-12,0	-17,9
Proi zvodstvo na koks, deri vati na naf ta i nukl earno gori vo	3,0	15,2	42,6	12,3
Proi zvodstvo na hemi kal i i i hemi ski proi zvod i	5,9	3,0	-11,6	1,4
Proi zvodstvo na proi zvod i od guma i proi zvod i od plasti ~ni masi	2,6	-3,7	32,3	-5,9
Proi zvodstvo na proi zvod i od drugi nemetal ni mi neral i	8,2	-6,5	-1,7	14,0
Proi zvodstvo na osnovni metal i	6,0	11,9	23,3	11,8
Proi zvodstvo na metal ni proi zvod i vo metal oprerabotuva~kata f aza, osven ma{ i ni i uredi	3,8	-14,6	37,1	5,7
Proi zvodstvo na elektri ~ni ma{ i ni i aparati	3,2	-5,6	-23,4	3,7
Snabduvawe so elekt ri ~na energija, gas i voda	18,8	16,0	8,3	-0,6

* Prethodni podatoci.

I zvor: Prethodni podatoci na Dr` aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 7

Industrijsko proizvodstvo vo Republika Makedonija - kumulativni stapki na rast

	struktura	kumulativni promeni vo %											
		I-2006 I-2005	I-II-2006 I-II-2005	I-III-2006 I-III-2005	I-IV-2006 I-IV-2005	I-V-2006 I-V-2005	I-VI-2006 I-VI-2005	I-VII-2006 I-VII-2005	I-VIII-2006 I-VIII-2005	I-IX-2006 I-IX-2005	I-X-2006 I-X-2005	I-XI-2006 I-XI-2005	I-XII-2006 I-XII-2005
Vkupno	100,0	1,8	-0,3	0,5	-0,9	0,5	1,1	1,9	2,8	2,2	2,8	3,0	2,5
Energija	21,9	9,0	1,7	3,0	-1,4	0,5	-0,2	0,7	2,5	-0,2	-0,3	0,1	1,5
Intermedijarni proizvodi, osven energija	33,8	4,8	6,2	5,6	3,7	4,6	5,3	6,6	7,3	7,6	8,4	7,7	7,3
Kapitalni proizvodi	4,8	-4,0	-19,3	-5,6	4,0	4,4	6,1	2,1	2,0	3,4	6,0	9,1	8,2
Trajni proizvodi za (i roka potro{uva-ka	1,4	-23,1	5,8	10,8	8,4	-6,2	-2,7	0,7	-0,6	-1,6	-3,3	-5,1	-5,0
Netrajni proizvodi za (i roka potro{uva-ka	38,1	-6,2	-5,8	-6,1	-5,9	-4,1	-2,8	-2,2	-1,5	-2,1	-1,3	-0,6	-2,2
Vadewe rudi i kamun	1,8	2,4 pat i	2,3 pat i	2 pat i	2 pat i	85,4	63,7	49,1	42,3	39,9	35,2	32,5	28,0
Prerabot uva-ka industrija	79,4	-1,4	-2,2	-0,8	-2,1	-0,6	0,4	1,4	2,1	2,0	2,9	3,2	2,4
Proizvodstvo na prehranbeni proizvodi i pijalaci	20,0	-5,0	-0,8	-1,1	0,5	2,8	2,4	2,3	1,7	0,1	1,8	2,6	0,1
Proizvodstvo na tutunski proizvodi	3,9	-27,2	-23,4	-14,6	-1,0	-1,6	2,0	1,6	5,4	7,6	7,1	7,6	5,5
Proizvodstvo na tekstilni tkaveni	2,5	7,8	-9,1	2,8	4,3	11,8	12,4	12,1	9,2	7,3	7,3	6,3	6,7
Proizvodstvo na predmeti za obleka; dorabotka i boewe na krzno	8,6	-11,8	-4,6	-4,9	-8,4	-9,1	-6,8	-4,9	-2,6	-3,2	-3,8	-3,4	-3,7
Izdava-ka dejnost, pe-atewe i reprodukcija na snimni mediumi	3,9	12,1	-11,6	-22,5	-24,6	-23,1	-22,8	-23,2	-22,8	-21,6	-20,5	-18,6	-17,9
Proizvodstvo na koks, derivati na naf ta i nuklearno gorivo	3,0	39,3	15,8	32,6	9,6	14,5	8,8	9,1	8,8	7,0	5,7	8,9	12,3
Proizvodstvo na hemikalii i hemijski proizvodi	5,9	9,1	4,5	-5,9	-3,5	-1,5	-3,2	-1,8	-2,7	-0,5	2,2	2,9	1,4
Proizvodstvo na proizvodi od guma i proizvodi od plasti-ni masi	2,6	-19,0	-18,9	-25,5	-19,1	-14,1	-10,6	-12,6	-13,1	-14,3	-11,1	-8,7	-5,9
Proizvodstvo na proizvodi od drugi nemetalni minerali	8,1	53,0	58,5	43,7	27,3	24,7	26,8	26,9	25,5	21,8	18,9	15,3	14,0
Proizvodstvo na osnovni metal i	6,0	-21,8	-21,1	-17,4	-16,8	-14,4	-8,4	-1,2	3,1	7,8	11,8	10,7	11,8
Proizvodstvo na metalni proizvodi vo metalopreraotuva-kata faza, osven ma{ini i uredi	3,8	-21,8	-19,5	-8,7	-6,5	-3,5	-1,7	-4,7	-5,4	-2,5	1,1	3,4	5,7
Proizvodstvo na elektrini ma{ini i aparati	3,2	118,5	39,6	42,4	25,2	20,8	7,4	-0,2	4,0	3,1	5,6	7,1	3,7
Snabduvawe se elekt ri-na energija, gas i voda	18,8	5,2	-0,3	-0,8	-3,0	-1,5	-1,7	-0,8	1,4	-1,6	-1,5	-1,6	-0,6

I zvor: Prethodni podatoci na Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 8

Otkup na zemjodelski proizvodi

	X.2006	XI.2006	XII.2006	Kv. IV 2006		Kv. III 2006	Kv. IV 2005
				i znos	u-estva	promena vo %	
Vkupno	615.999	751.678	968.493	2.336.170	100,0	-10,1	-13,0
Otkup od individualni zemjodelski proizvodi te li	162.064	245.191	509.743	916.998	39,3	17,0	-39,7
Proda`ba od sopstveno proizvodstvo	453.935	506.487	458.750	1.419.172	60,7	-21,8	21,9
Poljodelstvo	183.275	135.456	462.083	780.814	33,4	-52,3	35,8
`ita	87.205	78.044	113.930	279.179	12,0	-59,2	53,5
Industrijski rastenija	57.666	16.661	328.349	402.676	17,2	1028,7	21,6
Gradinarski rastenija	36.627	38.162	18.659	93.448	4,0	-89,7	68,1
Fura`ni rastenija	1.777	2.589	1.145	5.511	0,2	-49,1	-12,0
Ovo{tarstvo i lozarstvo	132.263	118.136	145.783	396.182	17,0	343,7	-59,6
Ovo{je	19.253	725	3.869	23.847	1,0	0,1	109,5
Grozje	113.010	117.411	141.914	372.335	15,9	468,9	-61,6
Alkoholni proizvodi	116.882	119.739	169.689	406.310	17,4	48,9	10,8
Sto-arstvo	179.539	318.675	183.858	682.072	29,2	22,9	-1,3
Dobitok	43.574	29.355	30.751	103.680	4,4	-6,9	-20,5
`ivi na I jajca	14.966	12.960	21.591	49.517	2,1	27,4	39,7
Mleko	115.211	267.181	123.201	505.593	21,6	29,8	0,3
Mle~ni proizvodi	5.752	8.999	8.312	23.063	1,0	52,0	10,7
Ko`a I volna	36	180	3	219	0,0	776,0	1268,8
Riba	1.757	4.465	3.253	9.475	0,4	146,0	-26,3
Drugi proizvodi	2.283	55.207	3.827	61.317	2,6	47,0	2,7

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 9
Promet vo trgovija

	I znosi				Promeni		
	X.2006	XI.2006	XII.2006	Kv4.2006	Kv4.2006 Kv3.2006	Kv4.2006 Kv4.2005	I-XII.2006 I-XII.2005
	vo mi li oni denari				vo %		
Promet vo trgovija - vkupno*	15.068	14.967	17.474	47.509	3,2	0,9	2,2
Trgovija na malo*	6.148	5.877	6.647	18.672	-6,2	6,2	8,7
Trgovija na gol emo*	8.921	9.090	10.826	28.837	10,3	-2,3	-2,0

* Procenka.

I zvor: Dr`aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 10
Vrednost na dogovoreni i i zvr{ eni grade` ni raboti

	I znosi				Promeni		
	X.2006	XI.2006	XII.2006	Kv4.2006	Kv4.2006 Kv3.2006	Kv4.2006 Kv4.2005	I-XII.2006 I-XII.2005
	vo mi li oni denari				vo %		
Vrednost na dogovoreni grade` ni raboti	314	394	247	956	-51,6	-35,6	5,7
Vrednost na i zvr{ eni grade` ni raboti	502	500	766	1.769	-8,8	-28,7	-12,3

I zvor: Dr`aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

3. Vrabotenost i plati

Tabela 11
Vraboteni po dejnosti

	broj na vraboteni				promeni, vo %	
	X.2006	XI.2006	XII.2006	Kv4.2006	IV kv 2006 III kv 2006	IV kv 2006 IV kv 2005
	Vkupno	260.556	260.120	259.762	260.146	-1,2
Zenjodelstvo	9.363	9.259	9.190	9.271	-5,4	-4,8
Zenjodelstvo, lov i { umarstvo	9.207	9.107	9.044	9.119	-5,4	-4,9
Ribarstvo	156	152	146	151	-10,3	0,2
I ndustrija	109.632	109.224	108.808	109.221	-2,1	-2,9
Vadewe na rudi i kamen	2.092	2.088	2.080	2.087	-2,2	-5,1
Prerabotuva-ka i industrija	76.395	76.063	75.805	76.088	-2,5	-3,1
Snabduvawe so el ektri ~na energija, gas i voda	14.070	14.051	14.094	14.072	-0,1	-0,4
Grade ` ni { tvo	17.075	17.022	16.829	16.975	-1,6	-4,1
Uslugi	141.561	141.637	141.764	141.654	-0,2	17,6
Trgovija na gol emo i malo, popravka na motorni vozila, motoci kli i predmeti za li ~na upotreba i za doma} i nstva	12.092	12.060	12.115	12.089	-1,4	-1,3
Hoteli i restorani	3.831	3.817	3.824	3.824	-0,3	-2,0
Soobra} aj, skladi rawe i vrski	13.860	13.772	13.742	13.791	-1,3	-8,0
F i nansi sko posreduvawe	5.827	5.851	5.857	5.845	1,0	5,8
Akti vnosti vo vrska so nedvi ` en i mot, i znajmuvawe i delovni akti vnosti	6.650	6.715	6.689	6.685	-0,2	1,8
Javna uprava i odbrana, zadol ` i tel na socijal na za{ ti ta	36.812	36.855	37.042	36.903	0,3	140,2
Obrazovani e	30.319	30.430	30.488	30.412	1,4	2,0
Zdravstvo i socijal na rabota	23.794	23.749	23.669	23.737	-1,4	0,5
Drugi komunalni uslugi, op{ ti i li ~ni uslu ` ni akti vnosti	8.376	8.388	8.338	8.367	-1,3	-1,3

I zvor: Dr ` aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 12
Prose~na neto-plata

	I znosi				Promeni		
	X.2006	XI.2006	XII.2006	X-XII.2006	Kv4.2006 Kv3.2006	Kv4.2006 Kv4.2005	I-XII.2006 I-XII.2005
	vo mi li oni denari				vo %		
Noni nal na prose~na neto plata po rabotnik	13.812	13.895	13.854	13.854	2,0	7,2	7,3
Tro{ oci na ` ivotot	0,1	0,9	-0,1				
Real na promena na prose~nata neto plata po rabotnik	1,4	-0,3	-0,2				
Noni nal na prose~na neto plata po sektori:							
Zenjodelstvo	11.819	12.120	11.198	11.712	-0,6	2,8	2,1
I ndustrija	14.484	14.217	14.262	14.321	1,0	8,7	9,8
Uslugi	15.189	15.423	15.440	15.351	1,5	3,4	3,3

I zvor: Dr ` aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

4. Monetarna politika

Tabela 13
Primarni pari

	30.09.2006	Promeni po meseci			Vkupno	31.12.2006
	godi na	oktomvri	noemvri	dekemvri		godi na
Primarni pari	21.358	870	481	2.182	3.533	24.891
Gotovi pari vo optek	14.810	-14	-495	1.905	1.396	16.206
Li kvi dni sredstva na banki te	6.548	884	976	277	2.137	8.685

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

5. Pari ~na masa

Tabela 14
Monetaren agregat M1

	30.09.2006	Promeni po meseci			Vkupno	31.12.2006
	godi na	oktomvri	noemvri	dekemvri		godi na
Pari ~na masa M1	32.090	497	-573	2.719	2.643	34.733
Gotovi pari vo optek	14.810	-14	-495	1.905	1.396	16.206
Depozitni pari	17.280	511	-78	814	1.247	18.527
- Depozitni pari na nasel eni e	3.318	218	-163	329	384	3.702
- Depozitni pari na pretprijatija	11.550	168	326	807	1.301	12.851

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 15
Po{ i roki monetarni agregati

	30.09.2006	Promeni po meseci			Vkupno	31.12.2006
	godi na	oktomvri	noemvri	dekemvri		godi na
Monet aren agregat M1	32.090	497	-573	2.719	2.643	34.733
Kratkoro~ni denarski depoziti	30.638	2.277	1.416	1.985	5.678	36.316
Monet aren agregat M2 - denarski del	62.728	2.774	843	4.704	8.321	71.049
Kratkoro~ni devizni depoziti	55.224	621	1.076	509	2.206	57.430
Monet aren agregat M2	117.952	3.395	1.919	5.213	10.527	128.479
Nemonetarni depoziti	5.917	196	496	29	721	6.638
- denarski	3.243	75	305	7	387	3.630
- devizni	2.674	121	191	22	334	3.008
Monet aren agregat M4	123.869	3.591	2.415	5.242	11.248	135.117

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 16
Vкупni depoziti na nedr`avni ot sektor

	30.09.2006	Promeni po meseci			Vкупno	31.12.2006
	godi na	oktomvri	noemvri	dekemvri		godi na
Vкупni depoziti	90.833	3.086	2.653	2.469	8.208	99.041
1. Spored ro~nost						
- kratkoro~ni	85.862	2.898	2.492	2.494	7.884	93.746
- dolgoro~ni	4.971	188	161	-25	324	5.295
2. Spored valuta						
- denarski	32.935	2.344	1.386	1.938	5.668	38.603
- devizni	57.898	742	1.267	531	2.540	60.438

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 17
Depoziti na naseleni e i pretpri jatija

	30.09.2006	Promeni po meseci			Vкупno	31.12.2006
	godi na	oktomvri	noemvri	dekemvri		godi na
Vкупni depoziti na naseleni eto	62.767	2.305	890	1.390	4.585	67.352
1. Spored ro~nost						
- kratkoro~ni	59.233	2.184	797	1.244	4.225	63.458
- dolgoro~ni	3.534	121	93	146	360	3.894
2. Spored valuta						
- denarski	18.978	1.942	619	907	3.468	22.446
- devizni	43.789	363	271	483	1.117	44.906
Vкупni depoziti na pretpri jatijata	27.161	799	1.706	1.108	3.613	30.774
1. Spored ro~nost						
- kratkoro~ni	25.782	733	1.638	1.285	3.656	29.438
- dolgoro~ni	1.379	66	68	-177	-43	1.336
2. Spored valuta						
- denarski	13.380	393	696	1.046	2.135	15.515
- devizni	13.781	406	1.010	62	1.478	15.259

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

6. Plasmani na banki te

Tabela 18
Plasmani na banki te
vo mili oni denari

vo mili oni denari	30.09.2006	Promeni po meseci			Vкупno	31.12.2006
	godi na	oktomvri	noemvri	dekemvri		godi na
Vкупni plasmani	82.084	3.340	1.790	2.566	7.696	89.780
<i>Denarski plasmani</i>	60.349	2.698	1.088	2.278	6.064	66.413
<i>Devizni plasmani</i>	21.735	642	702	288	1.632	23.367

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 19
Struktura na vkupni te pl asmani

	30.09.2006 godi na	Promeni po meseci			Vkupno	31.12.2006 godi na
		oktomvri	noemvri	dekemvri		
Ro~na struktura						
- kratkoro~ni	34.552	1.654	-358	611	1.907	36.459
- dolgoro~ni	47.532	1.686	2.148	1.955	5.789	53.321
Valutna struktura						
- denarski	60.349	2.698	1.088	2.278	6.064	66.413
- devizni	21.735	642	702	288	1.632	23.367
Sektorska struktura						
- pretprijati ja	54.380	2.311	846	1.283	4.440	58.820
- nasel eni e	27.623	1.002	985	1.245	3.232	30.855
- ostanato	81	27	-41	38	24	105

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 20
Ro~na i sektorska struktura na denarski te i na devizni te pl asmani

	31.12.2006	Kvartal na	Godi { na
	godi na	promena	promena
	(vo %)	(vo procentni poeni)	
Denarski pl asmani			
<i>ro~na struktura</i>			
- kratkoro~ni	46,2	-1,5	-4,9
- dolgoro~ni	53,8	1,5	4,9
<i>sektorska struktura</i>			
- pretprijati ja	56,0	-0,6	-3,3
- nasel eni e	43,9	0,7	3,5
- ostanato	0,2	0,1	-0,1
Devizni pl asmani			
<i>ro~na struktura</i>			
- kratkoro~ni	24,8	-1,8	-1,5
- dolgoro~ni	75,2	1,8	1,5
<i>sektorska struktura</i>			
- pretprijati ja	92,7	-0,3	88,4
- nasel eni e	7,3	0,3	7,2
- ostanato	0,0	0,0	-0,1

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

7. Finansiski pazari**Tabela 21**
Berzanski pokazateli

	juli-septemvri 2006	oktonvri-dekenvri 2006	% promena
Promet (denari)			
Klasi~no trgovawe	2.942.499.861	3.324.483.715	12,98
Akcii	2.570.336.537	2.970.841.034	15,58
Obvrznicii	372.163.325	353.642.680	-4,98
Prose~en dneven promet (denari)	46.383.978	85.008.166	83,27
Prose~en dneven broj na transakcii	255	283	10,98
Blok transakcii	577.314.543	2.069.914.099	258,54
Dr`aven segment	-	331.500	
Akcii	-	331.500	
Udeli	-	-	
Drugi hartii od vrednost		14.921.940	
Vkupno	3.519.814.404	5.409.651.253	53,69
Pazarna kapitalizacija (denari)^{1/}			
Pazarna kapitalizacija na akcii-kotirani dru{tva	56.797.160.083	86.482.150.528	52,26
Pazarna kapitalizacija na obvrznicii	24.194.747.949	22.436.317.815	-7,27
MBI -10^{1/}	4.231,17	3.702,54	-12,49
Broj na kotirani dru{tva^{1/}	46	43	-6,52

1/ Sostojba kraj na peri odot.

I zvor: Makedonska berza AD Skopje.

Tabela 22
Berzanski promet vo ~etvrti ot kvartal na 2006 godi na

Struktura na berzanski ot promet				
Pazaren segment	Promet (denari)	Promet (evra)	%	Broj na transakcii
Oficijalen pazar	2.842.259.768	46.455.201	52,5	15.267
Neoficijalen pazar	482.223.946	7.881.730	8,9	2.799
Blok transakcii	2.069.914.099	33.828.991	38,3	85
Drugi hartii od vrednost	14.921.940	243.903	0,3	1
Dr`aven segment	331.500	5.417	0,0	1
Vkupno	5.409.651.253	88.415.242	100	18.153

I zvor: Makedonska berza AD Skopje.

Tabela 23

Ponuda, pobaruva~ka i kamatna stapka na dr` avni zapisi

	Ponuda	Pobaruva~ka	Realizacija	Prose~na ponderirana kamatna stapka
Trimese~ni dr` avni zapisi				
	<i>(vo denari)</i>			
X.2006	3.695.000.000	3.626.060.000	3.171.210.000	6,24
XI.2006	1.850.000.000	1.515.530.000	1.332.730.000	6,13
XII.2006	2.850.000.000	2.091.040.000	2.091.040.000	6,26
Vkupno za kvartal ot:	8.395.000.000	7.232.630.000	6.594.980.000	6,22
[estnese~ni dr` avni zapisi				
	<i>(vo denari)</i>			
X.2006	350.000.000	536.600.000	350.000.000	6,88
XI.2006	400.000.000	455.370.000	400.000.000	6,84
XII.2006	400.000.000	413.460.000	400.000.000	7,02
Vkupno za kvartal ot:	1.150.000.000	1.405.430.000	1.150.000.000	6,91
Ednogodi{ ni dr` avni zapisi				
	<i>(vo denari)</i>			
XII.2006	350.000.000	324.160.000	324.160.000	8,86
Vkupno za kvartal ot:	350.000.000	324.160.000	324.160.000	8,86

I zvor: Mi ni sterstvo za f i nansi i na Republ i ka Makedoni ja.

8 Bilans na pla}awa**Tabela 24**Bilans na pla}awa na Republika Makedonija ^{1/}
(vo milioni evra)

	2005				2005	2006				2006
	Q1	Q2	Q3	Q4		Q1	Q2	Q3	Q4	
I. Tekovna smetka	-15,89	-86,76	64,85	-23,99	-61,80	-36,56	-51,57	105,10	-35,87	-18,90
STOKI, neto	-145,48	-272,04	-188,45	-247,44	-853,41	-221,82	-292,90	-204,97	-300,95	-1.020,63
I zvoz, f.o.b	367	407	416	452	1642	374,30	466,29	549,40	512,65	1.902,65
Uvoz, f.o.b/2	-513	-679	-604	-700	-2496	-596,12	-759,19	-754,36	-813,60	-2.923,28
USLUGI, neto	-2,87	-13,06	9,40	-20,69	-27,23	-5,11	-4,41	23,64	5,61	19,72
DOHOD, neto	0,52	-16,30	-36,78	8,18	-44,38	5,11	-1,41	-9,36	3,95	-1,71
od koj: kamata, neto	-7,61	-3,70	-8,70	-0,67	-20,68	-7,62	-2,90	-5,27	-3,58	-19,36
TEKOVNI TRANSFERI, neto	131,95	214,64	280,68	235,95	863,22	185,26	247,15	295,80	255,52	983,72
Oficijalni	8,99	12,71	16,65	14,13	52,48	14,06	15,79	13,96	14,93	58,73
Privatni	122,96	201,92	264,03	221,82	810,74	171,20	231,37	281,83	240,59	924,99
II. Kapitalna i finansiska smetka	19,52	83,88	-61,85	30,37	71,93	33,14	46,98	-106,54	36,75	10,33
KAPITALNA SMETKA, neto	0,00	-0,15	0,19	-1,78	-1,73	0,37	-0,43	-0,19	-0,58	-0,82
Kapitalni transferi, neto	0,00	-0,15	0,19	-1,78	-1,73	0,37	-0,43	-0,19	-0,58	-0,82
Oficijalni	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Drugi	0	0	0	-2	-2	0,37	-0,43	-0,19	-0,58	-0,82
Steknuvawe/raspologawe so	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
FINANSISKA SMETKA, neto	19,52	84,04	-62,04	32,14	73,66	32,76	47,40	-106,35	37,33	11,15
Direktni investicii, neto	27,67	26,60	14,11	8,74	77,12	239,36	17,18	9,38	20,00	285,93
Portfolio investicii, neto	12,52	3,76	14,39	167,30	197,98	11,80	24,80	7,03	21,88	65,51
Drugi investicii, neto	-10,09	77,49	1,76	77,29	146,45	-189,83	95,28	8,34	43,52	-42,69
Trgovski krediti, neto	-46	66	-32	33	21	5,85	32,03	-45,26	39,01	31,63
Zaemi, neto	14	65	5	41	125	-133,81	56,84	24,75	30,92	-21,31
Valuti i depoziti, neto	18	-58	24	-5	-21	-66,79	-3,24	22,65	-36,36	-83,74
od koj: monetarna vlast, neto	0	0	0	0	0	-56,75	-0,02	51,07	-0,05	-5,74
komercijalni banki, neto	16	-49	41	14	22	6,12	19,35	-17,60	-18,29	-10,42
ostanati sektori, neto	2	-9	-17	-19	-43	-16,17	-22,57	-10,83	-18,01	-67,59
Drugi, neto	3	4	5	9	21	4,93	9,65	6,21	9,95	30,73
Bruto oficijalni rezervi, (- = zgol emuvawe) /4	-10,59	-23,81	-92,31	-221,19	-347,90	-28,56	-89,86	-131,10	-48,08	-297,60
III. Gre{ki i propusti	-3,63	2,88	-3,00	-6,37	-10,13	3,42	4,59	1,44	-0,88	8,57

1/ Prethodni podatoci.

2/ Uvozot e prika`an na f.o.b. pari tet soglasno V izdani e na pri ra-ni kot za platen bilans od MMF.

Presmetkata na c.i.f. - f.o.b. faktorot kako procent od uvozot c.i.f. iznesuva 4,06%.

Za 2006 godi na napraveno e i vremensko prilagoduвање za uvozot na elektrina energija.

3/ Promeni vo metodologijata: Podatoci te za platni ot bilans za 2006 godi na vkl u-vaat nov izvor na podatoci:

Mese-ni izve{tai za sostojbi te i prometot na smetki te na rezidenti te vo stranstvo i evidentni te smetki.

4/ Bez monetarno zlato i kursni razliki.

1/ Prethodni podatoci.

2/ Uvozot e prika`an na f.o.b. pari tet soglasno V izdani e na pri ra-ni kot za platen bilans od MMF.

Presmetkata na c.i.f. - f.o.b. faktorot kako procent od uvozot c.i.f. iznesuva 4,06%.

Za 2006 godi na napraveno e i vremensko prilagoduвање za uvozot na elektrina energija.

3/ Promeni vo metodologijata: Podatoci te za platni ot bilans za 2006 godi na vkl u-vaat nov izvor na podatoci:

Mese-ni izve{tai za sostojbi te i prometot na smetki te na rezidenti te vo stranstvo i evidentni te smetki.

4/ Bez monetarno zlato i kursni razliki.

I zvor: Narodna banka na Republika Makedonija.

Tabela 25 Nadvore{ notrgovska razmena na Republika Makedonija
(vo milioni evra)

	Kv.4 2005	Kv.4 2006	Kv.4 2006	
			Kv.4 2005	%
	iznos		iznos	%
Vkupna razmena	1.180,8	1.349,8	169,0	14,3
I zvoz	452,8	513,4	60,5	13,4
Uvoz	728,0	836,4	108,5	14,9
Saldo	-275,1	-323,0	-47,9	17,4

I zvor: Dr`aven zavod za statistika na Republika Makedonija.

Tabela 26

Geograf ska di stri buci ja na nadvore{ notrgovskata razmena na Republ i ka Makedoni ja
(vo mi li oni evra)

	I zvoz		Uvoz		Vkupna razmena		Trgovsko saldo		Pokri enost na uvozot so izvoz						
	Kv 4.2005		Kv 4.2006		Kv 4.2005		Kv 4.2006		Kv 4.2006						
	vo mi li oni evra				vo (%)				vo mi li oni evra				vo (%)		
Evropska unija	230,3	336,8	567,1	-106,4	68,4	285,4	359,9	645,3	-74,5	79,3					
Germanija	72,8	76,9	149,8	-4,1	94,7	76,9	82,5	159,3	-5,6	93,2					
Grcija	64,6	66,6	131,1	-2,0	97,0	64,1	71,0	135,2	-6,9	90,3					
Italija	33,9	43,8	77,7	-9,9	77,4	50,4	51,8	102,2	-1,3	97,4					
Ostanati	59,0	149,5	208,5	-90,5	39,5	93,9	154,6	248,5	-60,7	60,7					
Zenji od Centralna i Isto-na Evropa i porane{ en SSSR	36,9	187,6	224,5	-150,7	19,7	50,1	239,8	289,9	-189,8	20,9					
Rusija	4,8	107,9	112,7	-103,1	4,5	3,7	141,4	145,1	-137,6	2,6					
Bugarija	21,3	47,8	69,1	-26,4	44,7	32,7	51,9	84,7	-19,2	63,0					
Romani ja	1,2	12,8	13,9	-11,6	9,1	3,8	23,3	27,1	-19,5	16,2					
Ostanati	9,6	19,2	28,8	-9,6	49,9	9,9	23,2	33,1	-13,4	42,5					
Republi ki na porane{ na SFRJ	141,3	80,1	221,4	61,2	176,4	157,5	90,7	248,2	66,8	173,6					
Srbija i Crna Gora	111,1	56,5	167,6	54,7	196,8	116,9	67,7	184,6	49,2	172,6					
Ostanati	30,2	23,6	53,8	6,5	127,7	40,6	23,0	63,5	17,6	176,7					
Ostanati zenji	44,3	123,5	167,8	-79,1	35,9	20,5	146,0	166,5	-125,5	14,0					
Kina	0,1	26,0	26,1	-25,9	0,4	0,0	31,0	31,0	-30,9	0,1					
Ostanati	44,2	97,5	141,7	-53,2	45,4	20,4	115,0	135,5	-94,6	17,8					
VKUPNO	452,8	728,0	1.180,8	-275,1	62,2	513,4	836,4	1.349,8	-323,0	61,4					

I zvor: Dr` aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 27

Deset najgol emi trgovski partneri na Republ i ka Makedoni ja, IX - XII, 2006 godi na
(vo mi li oni evra)

	Obemna stokovna razmena		U-estvo		I zvoz		U-estvo		Uvoz		U-estvo		Pokri enost na uvozot so izvoz	
	iznos		%		iznos		%		iznos		%		%	
	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%	iznos	%
REPUBLI KA MAKEDONI JA	1.349,8	100,0	513,4	100,0	836,4	100,0	61,4							
od toa:														
Srbija i Crna Gora	184,6	13,7	116,9	22,8	67,7	8,1	172,6							
Germanija	159,3	11,8	76,9	15,0	82,5	9,9	93,2							
Rusija	145,1	10,7	3,7	0,7	141,4	16,9	2,6							
Grcija	135,2	10,0	64,1	12,5	71,0	8,5	90,3							
Italija	102,2	7,6	50,4	9,8	51,8	6,2	97,4							
Bugarija	84,7	6,3	32,7	6,4	51,9	6,2	63,0							
Hrvatska	42,1	3,1	24,8	4,8	17,3	2,1	143,7							
Turcija	40,9	3,0	11,4	2,2	29,4	3,5	38,9							
Sloveni ja	35,0	2,6	8,1	1,6	26,9	3,2	30,0							
Bel gija	34,1	2,5	27,7	5,4	6,4	0,8	432,6							
Vkupno (10 najgol emi part neri)	963,1	71,4	416,8	81,2	546,3	65,3	76,3							

I zvor: Dr` aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 28

Stokovna razmena na Republ i ka Makedoni ja so stranstvo spored ekonomskata namena na proi zvodi te

	i znos				struktura			
	I zvoz		Uvoz		I zvoz		Uvoz	
	Kv.4 2005	Kv.4 2006	Kv.4 2005	Kv.4 2006	Kv.4 2005	Kv.4 2006	Kv.4 2005	Kv.4 2006
VKUPNO	452,8	513,4	728,0	836,4	100,0	100,0	100,0	100,0
Proi zvodi za reprodukcija	238,7	303,9	470,4	554,2	52,7	59,2	64,6	66,3
Sredstva za rabota	12,2	11,2	76,8	87,9	2,7	2,2	10,6	10,5
Stoki za { i roka potro{ uva-ka	201,6	198,1	180,2	193,5	44,5	38,6	24,8	23,1
Neraspredel eno	0,2	0,2	0,5	0,8	0,0	0,0	0,1	0,1

I zvor: Dr` aven zavod za stati sti ka na Republ i ka Makedoni ja.

Tabela 29

Sostojba na nadvore{ ni ot dol goro~en dol g*

	Sostojba:			Promeni		U~estvo vo vкупni ot dol g
	31.12.2005	30.09.2006	31.12.2006	kvartal na	godi { na	
<i>Od aspekt na dol`nici:</i>	vo milioni evra			%		
Javen sektor	1.441,2	1.219,8	1.223,0	0,3	-15,1	69,6
Privaten sektor	407,9	505,8	535,4	5,9	31,3	30,4
<i>Od aspekt na kredit ori:</i>						
Multilateralni kredit ori	891,7	883,7	881,6	-0,2	-1,1	50,1
Bilateralni kredit ori	174,0	164,3	166,4	1,3	-4,4	9,5
Privatni kredit ori	783,3	677,5	710,4	4,8	-9,3	40,4
Vkupno:	1.849,1	1.725,6	1.758,4	1,9	-4,9	100,0

* Prethodni podatoci

I zvor: Narodna Banka na Republ i ka Makedoni ja

Tabela 30

Koristeni sredstva i plateni obvrski po dol goro~en dol g*

	Koristeni sredstva	Promeni		Glavni ca	Kamata	Plateni obvrski	Promeni	
		Kv 4 2006	godi { na				Kv 4 2006	Kv 4 2006
<i>Od aspekt na dol`nici:</i>	vo milioni evra							
Javen sektor	33,1	3,6	-155,1	15,5	13,9	29,3	-2,1	12,0
Privaten sektor	54,9	15,5	30,7	25,4	5,9	31,2	1,9	15,4
<i>Od aspekt na kredit ori:</i>								
Multilateralni kredit ori	20,9	3,4	-17,3	13,1	6,5	19,6	6,0	5,4
Bilateralni kredit ori	7,2	1,1	5,1	2,3	0,4	2,7	-10,5	-0,2
Privatni kredit ori	59,9	14,5	-112,3	25,5	12,8	38,2	4,3	22,3
Vkupno:	88,0	19,0	-124,5	40,8	19,7	60,6	-0,2	27,4

* Prethodni podatoci

I zvor: Narodna Banka na Republ i ka Makedoni ja

Tabela 31

Nadvore{ en dolgoro~en dolg na Republika Makedonija, koristeni krediti i plateni obvrski, po krediti, po meseci *
(vo mi li oni evra)

	Sostojba na dolg			Koristeni krediti			Plateni obvrski		
	31.10.2006	30.11.2006	31.12.2006	X-2006	XI-2006	XII-2006	X-2006	XI-2006	XII-2006
Oficijalni krediti	1.052,2	1.045,9	1.048,0	11,2	8,1	8,8	7,3	5,8	9,2
od toa:									
Multilateralni krediti	884,1	879,6	881,6	6,7	7,1	7,1	6,8	5,4	7,4
MMF	46,1	43,6	42,4	0,0	0,0	0,0	1,1	2,2	1,3
MBOR	203,5	201,3	200,3	0,2	1,2	0,5	0,4	1,6	2,7
MFK	3,3	3,2	3,2	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0
MZR	296,5	292,1	291,9	0,3	0,1	0,0	1,3	0,1	0,4
EI B	119,7	122,4	125,1	0,0	3,5	2,8	3,2	1,2	0,2
EKF@P	6,1	6,1	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2
Banka za razvoj pri Sovet na Evrop	23,4	23,2	22,9	5,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,3
EBOR	83,4	85,6	88,3	1,2	2,2	3,3	0,0	0,0	0,8
EU	90,0	90,0	90,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
MFRZ	12,2	12,0	12,5	0,0	0,0	0,5	0,1	0,0	0,0
EAR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bilateralni krediti	168,1	166,2	166,4	4,4	1,0	1,8	0,5	0,4	1,8
Pari ski klub (reprogrami rawe 1995)	80,2	78,7	78,5	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Nereprogramiran dolg	6,6	6,6	6,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pari ski klub (reprogrami rawe 2000)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Novoskl u~eni krediti	81,3	80,9	81,2	4,4	1,0	1,8	0,4	0,4	1,8
Privatni krediti	677,4	682,2	710,4	7,9	15,2	36,8	13,8	6,0	18,4
od toa:									
Londonski klub	0,0	0,0	0,0				0,0	0,0	0,0
Evroobvrznic	150,0	150,0	150,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,9
Ostanati privatni krediti	527,4	532,2	560,4	7,9	15,2	36,8	13,8	6,0	11,4
Banki i f i nansi ski i nst i tuc i i	249,0	258,9	284,5	2,8	14,7	31,0	5,8	1,9	6,1
Nef i nansi ski pri vaten sektor	278,4	273,3	275,8	5,2	0,5	5,8	8,0	4,2	5,4
Vklupen dol goro~en dolg	1.729,6	1.728,1	1.758,4	19,1	23,3	45,6	21,2	11,8	27,6

* Prethodni podatoci

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.

9. Javni finansii

Tabela 32

Buxet na central na vlast (konsolidiran central en buxet i buxet na von-buxetski te f ondovi)
(vo milioni denari)

	Kv.3 2006	Kv.3 2006 / Kv.3 2005 (vo%)	Kv.3 2006 / Kv.2 2006 (vo%)	Kv.4 2006	Kv.4 2006 / Kv.4 2005 (vo%)	Kv.4 2006 / Kv.3 2006 (vo%)
Vkupni prihodi	26.216	-6,1	-0,3	28.505	7,1	8,7
Prihodi od danoci i pridoesi:	23.080	8,4	1,3	24.888	7,5	7,8
<i>Dano-ni prihodi (SRA):</i>	35	-50,0	-30,0	35	-61,5	0,0
<i>Dano-ni prihodi:</i>	15.459	9,6	2,4	16.360	6,8	5,8
- personal en danok na dohod	2.025	3,8	-3,5	2.358	4,3	16,4
- danok od dobi vka	950	52,5	3,9	1.119	109,6	17,8
- danok na dodadena vrednost	7.155	7,6	-2,5	7.514	-5,1	5,0
- akcizi	3.373	-0,4	18,8	3.419	15,3	1,4
- carini	1.474	10,4	-1,3	1.459	-0,3	-1,0
- ostanati danoci	482	3 pati	17,6	491	180,6	1,9
<i>Pri donesi</i>	7.586	6,7	-0,6	8.493	9,7	12,0
Nedano-ni prihodi:	2.715	-49,5	-3,6	2.826	-3,5	4,1
- nedano-ni prihodi (SRA)	1.605	3,6	30,4	1.656	-1,2	3,2
- profit od javni i finansii nstiuuci i	56	-98,0	-86,2	258	85,6	360,7
- administrativni taksi i nadomestoci	308	-14,0	-27,7	364	-19,6	18,2
- prihodi od participacija	65	-5,8	-13,3	22	-81,0	-66,2
- ostanati administrativni taksi	38	-19,1	-25,5	26	-36,6	-31,6
- ostanati nedano-ni prihodi	209	294,3	19,4	126	77,5	-39,7
- nadomestok za upotreba na avtopat	434	-6,3	-3,8	374	-13,2	-13,8
Kapitalni prihodi	143	-75,6	-63,3	272	114,2	90,2
Donacii (od stranstvo)	166	-75,3	-44,5	231	-43,8	39,2
Vkupni rashodi	25.085	2,5	-4,5	30.871	6,1	23,1
Tekovni tro{ oci	22.334	2,9	-7,5	27.569	12,6	23,4
- plati i naemni ni	5.707	2,5	-2,9	6.085	3,2	6,6
- stoki i uslugi	2.655	1,3	-18,7	4.128	2,5	55,5
- transferi	13.167	2,9	-7,7	16.163	16,2	22,8
- kamati	418	-42,5	-43,2	1.193	84,1	185,4
Kapitalni tro{ oci	2.751	-0,9	29,8	3.301	-28,4	20,0
Buxetsko saldo	1.131	-67,1	4.817,4	-2.366	-4,5	-309,2
Finansirawe	-1.131			2.366		
Eksterno finansirawe, neto	-368			49		
Finansirawe od doma{ ni izvori, neto	43			-1.468		
- prodaba na dr` avni zapisi	43			1.070		
Prodaba na dr` avni akcii	2			0		
Prihodi od privatizacija	0			0		

I zvor: Mini sterstvo za finansii na Republika Makedonija.

10. Bilans na Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja**Tabela 33**Bilans na sostojba na NBRM na 31.12.2006 godi na
(vo mi li oni denari)

Aktiva	I znos	Pasi va	I znos
Devi zni sredstva	87,761	Pri marni pari	24,891
Pobaruvawa od javni ot sektor	2,854	I nstrumenti na NBRM	9,456
Pobaruvawa od banki i drugi f i nansi ski organi zaci i	1,352	Ograni ~eni depozi ti	493
Ostanata akti va	4,404	Devi zni obvrski	2,645
		Depozi ti na javen sektor	35,177
		Kapi tal ni smetki	11,819
		Ostanata pasi va	11,890
Vkupno	96,371	Vkupno	96,371

I zvor: Narodna banka na Republ i ka Makedoni ja.